

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

FELSEFE ANABİLİM DALI

FELSEFE TARİHİ BİLİM DALI

ALAIN BADIOU’NUN SİYASET DÜŞÜNCESİ

Yüksel Lisans Tezi

Elif TAŞCAN

Ankara, 2022

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

FELSEFE ANABİLİM DALI

FELSEFE TARİHİ BİLİM DALI

ALAIN BADIOU'NUN SİYASET DÜŞÜNCESİ

Yüksek Lisans Tezi

Elif Taşcan

Tez Danışmanı:

Prof. Dr. Ertuğrul Rufayi Turan

Ankara, 2022

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE ANABİLİM DALI
FELSEFE TARİHİ BİLİM DALI

ALAIN BADIOU’NUN SİYASET DÜŞÜNCESİ

Yüksek Lisans Tezi

Elif Taşcan

Tez Danışmanı:

Prof. Dr. Ertuğrul Rufayi Turan

Tez Jürisi Üyeleri

<u>Adı ve Soyadı</u>	<u>İmzası</u>
Prof. Dr. Ertuğrul Rufayi Turan	
Prof. Dr. Aziz Kurtuluş Dinçer	
Doç. Dr. Emre Koyuncu	

Tez Sınavı Tarihi: 19.09.2022

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçlarımı andığımı ve kaynakladığımı gösterdiğimi ayrıca beyan ederim.

Tarih: 27.09.2022

Elif Taşcan

İmza:

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	3
1.BÖLÜM: VARLIK VE OLAY KURAMI.....	9
1. Matematik Ontolojidir.....	9
2. Bir ve Çokluk.....	14
3. Küme Kuramı.....	17
3.a. Boşluk.....	20
3.b. Ait Olma ve Kapsama.....	22
4. Durum, Durumun Hali ve Varlığın Tipolojileri.....	23
5. Olay.....	27
6. Özne.....	36
7. Hakikat.....	40
2.BÖLÜM: SİYASET DÜŞÜNCESİ.....	50
1. Siyaset ve Felsefe.....	50
2. Devlet ve Özgürleştirici Siyaset.....	54
3. Siyasal Olay.....	63
4. Siyasal Özne.....	72
5. Komünist İdea.....	76
SONUÇ.....	83
KAYNAKÇA.....	87

ÖZET.....	95
ABSTRACT.....	96

¹GİRİŞ

Kapitalist bir yapılanmanın hakim olduğu bir dünya içerisinde yaşıyoruz. Bu dünya bizlere sınırsız özgürlükler, bu özgürlükleri gerçekleştirebileceğimiz haklar, bu haklarımızı koruyan yasalar ve düzen, birlik içerisinde yaşamamızı sağlayan bir devlet vaat ediyor. Bu düzene göre bu düzen mümkün olanın en mükemmeli ve bu yüzden tek yaşanabilir dünya bu, başka alternatifi yok. Bu kabulde devam ettiğimiz yaşamlarımıza bakalım ne kadar özgürüz, hangi haklara sahibiz, yasalar haklarımızı koruyor mu, devlet bu düzeni, birliği nasıl sağlıyor, vaat edilen her şey hepimiz için geçerli mi?

Bugün yaşadığımız hayatlara baktığımızda aslında biz insanlar hiçbir varoluşa sahip değiliz, hiçbir değerimiz yok, yaptığımız seçimlerde ve geleceğimize dair kararlarımızda biz yokuz, haklarımız var ancak uygulamada yoklar, düzen ve birliği sağlayan bir devlet var ama iç ve dış savaşlar, ırkçılık, cinsiyetçilik, mezhepçilik gibi ötekileştirici her şey devam ediyor. Oysa kapitalizm bizlere bunların olmadığı özgürlüğün ve güveninin olduğu bir dünya veriyordu. İçinde bulunduğumuz dünya bugün bize ne veriyorsa bizler de onu yaşıyoruz ve bunu da olması gereken olarak kabul edip sorgulamadan yaşamlarımıza devam ediyoruz, çünkü başka alternatifinin olmadığını kabul ettik. Kapitalizmin bize vaat ettiklerini yaşayan sadece küçük bir azınlık grup var, kapitalizm

¹ Türkiye’de Alain Badiou’nun düşünceleri hakkında birçok tez ve makale yayınlanmıştır. Alain Badiou’nun siyaset düşüncesini çalıştığım için ben de bu tez ve makalelerden siyasetle ilgili olanlarının bazılarını faydalandım: Savaş Ergül’ün Badiou’nun varlık ve siyaset felsefesinde ortaya çıkan kopuş ve birleşme sorunlarını ele aldığı “Badiou’nun Varlık ve Siyaset Felsefesinde Kopuş ve Birleşme Anları Üzerine Bir Tarih” başlıklı doktora tezi; Duygu Türk’ün etik ve siyaset ilişkisini, çağdaş siyasal teoriye yön veren üç düşünür olan Levinas, Schmitt ve Badiou’nun kuramlarına dayanarak incelediği “Çağdaş Siyasal Teoride Etik ve Siyaset İlişkisi: Levinas, Schmitt, Badiou” başlıklı doktora tezi ve daha sonra Metis Yayınlarında kitap olarak çıkan “Öteki, Düşman, Olay” kitabı; Ayşe Çiğdem Kocaman’ın Badiou’nun hakikat kategorilerinden biri olan siyasetin etik ile olan ilişkisini incelediği “Alain Badiou’da Siyaset ve Etik İlişkisi” başlıklı makalesi; Mustafa Demirtaş’ın Badiou’nun özgürleşme siyaseti yaklaşımını eleştirel bir tartışmaya açtığı “Badiou ve Özgürleşme Siyaseti” başlıklı makalesi; Ömür Birler’in Badiou’nun olay kavramıyla özdeş olan devrim fikrinin ortaya çıktığı, amacı ve örgütlenmesini sorguladığı “Alain Badiou’nun Düşüncesinde Devrim ve Siyasal Örgütlenme” başlıklı makalesi; Zeliha Dişçi’nin Badiou’nun devlet ve siyaset ilişkisini ortaya koyduğu “Alain Badiou’nun Düşüncesinde Devlet ve Siyaset” başlıklı makalesi. Benim tezimde bu tezler ve makalelere benzer noktalara değinmiştir; farklı olarak ise Badiou’nun kapitalizm, devlet ve parlamentarizm eleştirileri odağında, Badiou’nun (Badiou’nun Komünist Hipotez ve Tarihin Uyanışı kitaplarının merkez kaynak olduğu) siyasal hakikat, siyasal olay, siyasal özne, komünist idea kavramları detaylandırılmıştır, siyasal olay niteliği taşıyan olaylarla örneklendirilmiştir ve yeni olan hakikate dayalı özgürleşme siyaseti ele alınmıştır.

halkların kaderini küçük bir oligarşinin parasal heveslerine teslim ediyor. Dünyanın yasası mirasyediler ve sonradan görmelerden oluşan gizli ellerin acımasız çıkarlarıyla oluşturuluyor. Bu yasanın da tek ölçütü kar ve bu ölçütün hizmetinde milyarlarca insanın hayatı sömürülüyor. Düzenin devamlılığı ise sınırsız özgürlük vaatleriyle; insan hakları savunmalarıyla; liberal ve demokratik modelden daha iyisi yoktur sloganlarıyla; tikel niteliklerle sınırlandırılmış kimlikçi siyasete, ulusal hiyerarşiye, katıksız ırkçılığa, bireyciliğe, dinlere destekle; devlet aygıtlarının baskısı ve sömürüleriyle; iletişim araçları üzerindeki denetim ve egemenlikle sağlanıyor.

Bu yapı içerisinde emeğimiz sömürülüyor, tanımlı varlık gruplarına dahil olmadığımız veya olamadığımız için yok sayılıyor, asıl ihtiyaçlarımızı bilmeden olanı bilmeden istenileni üretiyoruz ve tüketiyoruz, devletin baskı ve şiddetine maruz kalarak korkutuluyor herhangi bir kriz durumunda tepkisizleştiriliyor, sahip olduğumuz sözde hakları kullanamıyoruz, savaşmak veya savaştan kaçmak zorunda kalıyoruz, bizim yerimize düşünenlerin düşünceleriyle, bize verilen konumlarda, bizden istenilenlerle düşünmeden, sorgulamadan, yalnızca tüketerek bu dünyada bir nesne oluyoruz. Bu yapılanmanın içinde insanın ölümü gerçekleşiyor, bu ölümle hakikatler üretilmiyor ve hakikatlerin yokluğunda da felsefenin sonu geliyor. Badiou ise bu mevcut düzenin değişebileceği görüşünü savunarak, mevcut düzen içerisinde gerçekleşen bir olayla birlikte insanın özneye dönüşümünü ve hakikat üretimini bununla da felsefenin devamlılığının süreceği fikrini ortaya koyar. Değişim için mücadele eden özne, olaya sadakat gösterir, hakikati ortaya çıkarır ve böylece felsefe de devamlılığını sürdürür burada da teori ve pratik birlikte ilerler. Badiou bu düşüncelerini eserlerinde de devam ettirir ve dönemi içerisindeki çoğu filozoftan bu fikirleri ile ayrılır. Olay-hakikat-özne sistemiyle felsefe teorik ve pratik olarak birlikte işler. 20. yüzyılın liberal düşünce akımlarını eleştirir ve özgürlük, eşitlik, adalet kavramları üzerinde yoğunlaşır. Siyaset alanındaki eserlerinde de bu soyut kavramların somutlaştırılmış mücadele örneklerini

verir aynı zamanda bu mücadelenin devamlılığı için yol gösterir. Felsefesini, matematik ontolojidir tezi ile temellendirdiği için yine bu da onun diğer filozoflardan ayrılmasını sağlar, ancak bu tez Badiou'nun fazlaca eleştiri aldığı noktalardan biri olur.

Badiou'ya göre günümüzde kanaatler, farklılıklar ve saf şüphecilik üzerinden şekillenen bir düşünce dünyası vardır ancak bu dünyada hakikatler yoktur. Genel kanıların kabul gördüğü, tikel farklılıklara vurgu yapılan evrenselliğin olmadığı, saf şüphecilikle nihilistleşen bu düzen içerisinde hakikat anlamını yitirmiştir. Badiou insanı diğer canlılardan ayıran özelliğinin düşünme kapasitesi olduğunu belirtir ve bu kapasite ile insan bir hakikat üretiminin parçası olur. Hakikat üretim sürecinde, nesne konumunda olan insan özne konumuna geçer. Varoluşunu, değerini, seçimlerini, geleceğini kendi belirler; ona verilenle yetinmez mevcut düzen içerisinde yenilik yaratır. Bu yenilik, sonsuz ve evrenseldir, düzende bir delik açar. Badiou'nun burada bahsettiği hakikat ise tek bir Hakikat değildir, Badiou'ya göre hakikatler vardır bunlar da felsefenin koşulları olan dört alanda (bilim, siyaset, sanat ve aşk) üretilir. Tek bir Hakikat yoktur, çünkü tek bir durum veya dünya da yoktur, alternatif bir durum, dünya her zaman mümkündür. Bu da mevcut olanın içerisinde bir yenilikle sağlanır. Mevcut durum içerisinde gerçekleşen bir olay ve bir öznenin bu olayın gerçekleştiğine dair kararıyla olaya sadakat göstermesi bir hakikat üretimini başlatır. Felsefe ise hakikatleri üretmez, koşullar içerisinde üretilen hakikatleri boş ve kavramsal bir uzam içerisine taşır onları birlikte mümkün kılar. Hakikatler sonsuz, evrensel ve durum içerisinde yenilik yaratanlardır. Hakikatler bir yenilik yarattığı için sürekliliği, tekrarı kesintiye uğratır bu da bilgidir. Bilgi mevcut düzenin birliğini, sürekliliğini koruyandır. Bilgi varlığın düzenini verir, hakikat ise olayın. Böylece Badiou olay kuramı ile varlık kuramını birbirinden ayırır. Varlık ve olay arasındaki yarılmadan da yeni olan ortaya çıkar.

Badiou'nun varlık kuramının iki temel savı vardır; ilki matematiğin ontoloji olduğu, ikincisi varlığın bir değil çokluk olduğudur. Varlığın bir veya bütün olması teolojiktir bir

sonuçtur ya da değişemez, içinde yenilik olmayan bir bütünü verir. Bu yüzden Badiou varlığın bir olmadığını okluk olduğunu savunur. Bunu da matematiksel bir söylemle küme teorisi ile açıklar. Küme teorisinin küme kavramı ontolojisinde duruma, alt kümelerin kümesi durumun haline, ler/elamanlar çokluklara, alt kümeler çoklukların çokluğuna, boş küme boşluğa denk gelir. Var olan tutarsız haliyle saf okluk bir olarak sayma işlemi ile tutarlı hale gelir ve bir durumu oluşturur. Durum temel bir kategoridir doğal, tarihsel, bilimsel, ontolojik... birçok durum vardır, çokluklar bu durumlar içerisinde sunulurlar. Durum, çoklukların ilk dzenlenişidir küme teorisinin aksiyomlarına göre ikinci bir düzenleme daha yapılır durumun hali oluşturulur. İkinci bir olarak sayma işlemiyle ise çokluklar okluk olarak parçalar halinde sayılır ve parçaların birliği de durumun halini ortaya çıkarır, durumun halinde çokluklar temsil edilirler. Her durumun kendine ait bir yapısı vardır ve bu yapının korunması için durum ikinci kez yapılandırılır, bu oluşan meta bir yapıyla da yapı koruma altına alınır. Böylece durum, durumun yapısı bozulmaz ve birliği korunur. oklukların bir olarak sayılma çabası daima varlıkta ikilikler oluşturur tutarsız okluk ve tutarlı okluk, durum ve durumun hali, sunum ve temsil edilme, yapı ve meta yapı bu ikiliklerin arasındaki ilişkilerden de varlığın tipolojileri meydana gelir normal, fazlalık, tekil terimler. oklukların sayımı tutarsız saf bir çokluğa uygulandığı için Badiou varlığın uygun adını boşluk olarak adlandırır. Boşluk bir olarak sayma işleminden kaan çokluktur; durumların yapılarının sınırlamalarından, tanımlamalarından kaarlar. Durumda yerelleştirilemedikleri için gezgindirler. Aslında boşluğun durumun yapısını bozma tehlikesi olduğu için durum ikinci kez yapılandırılır. Çünkü boşluk durumda bir yarılma yaratır, bir delik aar. Bu da aslında hiçbir zaman tam bir birin, tam bir btnn olamayacağının her yapının bozulabileceğinin göstergesidir. Boşluk durumun yapısının bilgi düzeninde bir delik aar ve ortaya bir hakikatin çıkmasını sağlar. Durumun tutarsızlığını ortaya çıkararak yeni olanı, hakikatin verir. Hakikatin ortaya çıkmasını sağlayan olaydır. Olay, öngörülemez, hesaplanamaz ve olumsuzdur. Bir

olayın olduğuna durumun perspektifinden bakıldığında karar verilemez, çünkü durumun bilgisi olayı açıklamada yetersizdir. Ancak bu karar verilemeze ise karar vermek gereklidir onun karar verilemez olarak kalması bir hakikat ortaya koymaz. Bir olayın olduğuna karar veren ve bu olaya, olayın sonuçlarına sadakat göstererek hakikatin üretimine katılan öznedir.

Böylece Badiou yeni olanın imkanını gösterir. Yaşadığımız düzen içerisinde hakikatlerin yokluğu yeni olanı vermez. Hakikatlerin yokluğunda bilim teknolojiye, siyaset devlete, sanat kültüre, aşk evliliğe hizmet eder ve bu kapalı alanlar içerisinde değişim mümkün kılınmaz. Değişimin olmaması insanı edilgin konuma getirir, insanın insan olma niteliği olan düşünme kapasitesi kullanılmaz. Badiou böyle bir sistem içerisinde olmayı kabul etmez çünkü insan varlığı sürdüğü sürece değişim mümkündür. Bunun örneklerini de her zaman bilim, siyaset, sanat ve aşk alanlarında görmüşüzdür. Bir olay gerçekleşir ve sonrasında kişinin o olaya sadakati ve bir hakikat üretim sürecine girmesiyle imkansız olanın imkanı gerçekleşmiştir. Badiou da felsefesini bu hakikatlerin üretimiyle gelen değişimler, imkasız olanın imkanı göstererek şekillendirir. Ona göre bugün içinde bulunduğumuz mevcut düzenin içerisinde çıkmak mümkündür, tek alternatifimiz bu içinde bulunduğumuz dünya değildir ancak bu alternatifin yaratımında bizlerin ne kadar etkili bir rolü olduğu da ortadadır. Varlık ve olay kuramı ile de bunu gösterir. Felsefesini bir kurama dayandırır, çünkü bir kuramın yokluğunda felsefenin tek bir alana dikişlenmesi söz konusu olabilir bu da Badiou için felsefenin sonunu getirebilecek bir noktadır. Bu sebeple de felsefenin bir nesnesin olmadığını düşünmenin düşünmesi olduğunu vurgular. Felsefe, hakikat üreten dört koşulun hakikatlerinin birlikte düşünülebildiği bir düşünce alanıdır.

Badiou felsefenin koşullarından biri olan siyaseti de yakından inceler. Günümüzdeki siyaset anlayışını eleştirir. Kapitalist bir düzen içinde diğer alanlarda olduğu gibi siyaset de hakikatten uzaklaşmıştır. Siyaset devletlere, partilere, ekonomiye hizmet eden bir araç

olmuştur. Toplum siyasetten uzaklaştırılmıştır. Demokrasi ile birlikte insanlar siyasete yalnızca seçim günlerinde katılır olmuştur. Bu da kanaatlere, tikel gruplara, çıkarlara dayalı bir siyaseti ortaya çıkarmıştır. Siyaset sayılara, oranlara, temsilci olma niteliklerine indirgenmiştir. Yönetici konumunda olan parti, grup, kişi siyasette insanlar yerine kararlar alarak insanları siyasal bir özne olmaktan uzaklaştırıp, siyasetin nesnesi konumuna getirmiştir. Böyle bir siyaset de eşitlik ve adalet uzak, özgürlüğün olmadığı, bireylerin yok sayıldığı bir siyasettir. Badiou da bu siyaset anlayışını eleştirir ve bu siyasetin karşısına olaya ve hakikate dayalı özgürlükçü bir siyaset anlayışı ortaya koyar.

Badiou siyaset düşüncesini varlık ve olay kuramı temelindeki bir zeminde şekillendirir. Siyaseti devlet, parti, ekonomi, demokrasi, kanaat, tikel gruplar gibi mevcut düzenin sınırlandırıcı her aracından eksiltir. Hakikat üreten siyaset boşluk ve fazlalığın diyalektiğinden çıkar. Siyasal bir olayla birlikte siyasal olayın militanı olan olaya sadakat gösteren siyasal özne, siyasal bir hakikat üretim süreci içerisinde eşitlik aksiyomuna dayanan böylece adaleti sağlayan evrensel, özgürleştirici bir siyaset ortaya koyar. Bu düzen bozucu siyaset de Komünist İdea ile mümkündür. Çünkü Badiou'ya göre İdeasız bir siyasal hareket bir değişim değil yalnızca kısa süreli dönüşümler doğurur. İdeaya sahip bir özne düzenin imkansız olarak gösterdiğinin imkanını İdea ile gösterir. Bu İdea yoluna devam eden siyasal özne, sorumluluklar üstlenir, değişim için çalışmalar yapar. Böylece günümüz siyasetinin onu edilgin konumundan uzaklaşarak siyasetin etkin katılımcısı olur. Siyasette söz sahibi, karar verici, şekillendirici olarak ona verilenin ötesine geçebilir. Yaşanabilir olanın sadece bu düzen olduğunu kabul etmez, yeni alternatifler üreterek mevcut düzeni değiştirir.

1.BÖLÜM

VARLIK VE OLAY KURAMI

1.Matematik Ontolojidir

Badiou felsefe ve matematik arasındaki ilişkiyi geçmişten günümüze kadar ele alır, büyük ve küçük olmak üzere iki farklı üsluptan bahseder. “Küçük üslup matematiği felsefi incelemenin nesnesi yapar, matematiği tarihselleştirir, sınıflandırır; nesnesini kısırlaştırır. Bu ‘matematiğin felsefesi’ matematiği akademik bir uzmanlığın alanına hapseder” (Badiou, 2005: 3)². “Büyük üslup ise küçük üsluptan farklıdır. Büyük üslupta matematik felsefenin şeyleri aydınlatmasında bir koşuldur. Descartes, Spinoza, Kant, Hegel ve Lautreamant bu büyük üslup için örnek isimlerdir” (Badiou, 2005: 7). Badiou için de matematik felsefe için mutlak olarak kaçınılmaz bir koşuldur ve matematiği de bu şekilde ele alır. Yüzyıllardır matematiğe yapılan eleştirilerin, matematiği felsefenin alanından çıkarmaya çalışan düşüncelerin temelinde nihilist, spritiüalist, şüpheci yaklaşımlar vardır, onlar matematiği eksik bir bilim olarak gösterirler. Badiou bu görüşlerin karşısında bir tavır alır ve onlara matematiğin “bilemem” iddiasına karşı kayıtsızlığıyla savunmaya geçer (Badiou, 2005: 16).

Badiou’ya göre matematik, bize düşüncenin sonsuzluğunu gösterir, düşünceyi onun sınırları içinde sınırlandırmak için hiçbir neden olmadığını öğretir (Badiou, 2005: 18). “Matematik mitin egemenliğini kesintiye uğratan tekil düşünme biçimidir. Biz herhangi bir kutsal pozisyondan bağımsız olarak kendi kendine yeten düşüncenin ilk biçimini, sekülerleştirilmiş ilk düşünce biçimini matematiğe borçluyuzdur. Bilgisizlikten, batıl inançtan ayrılmamıza başlangıç sağlayan matematiktir” (Badiou, 2005: 22).

² Alain Badiou’nun ‘Theoretical Writings’ kitabından aldığım bazı altınların çevirilerinde Savaş Ergül’ün ‘Badiou’nun Varlık ve Siyaset Felsefesinde Kopuş ve Birleşme Anları Üzerine Bir Tartışma’ adlı tezinden faydalandım.

Antik Yunan felsefesinden itibaren felsefenin matematik için mutlak kaçınılmaz bir koşul olduğunu belirleyen Badiou felsefe ve matematik arasındaki ilişki açısından “üç temel model de tespit etmiştir:

- Birinci model “ontolojik model”dir. Bu model matematikteki, “ilk ilkeler”i veya varlık ve hakikate dair bilgiyi düşünmek için gerekli olan yeteneği görür.
- İkinci model “epistemolojik model”dir. Bu modelde matematik, felsefenin bölgesel disiplinlerinden biridir, bilme için bir alandır.
- Üçüncü model “eleştirel model”dir. Bu model ise felsefeye uygun soruların, sorgulamaların matematikle ilgisinin olmadığını düşünür. Matematik yalnızca dil oyunlarının, formal bir tipin, tekil bir gramerin kayıdır. Matematik hiçbir şey düşünemez” (Badiou, 2005: 21)

Badiou tespit ettiği bu üç model içinden ontolojik modeli benimser, kendisini bu gruba dahil eder; onun için matematik, varlığı ve hakikati kendine mesele edinen, varlık olarak varlık sorusunun muhatabı olan ontolojinin temelidir. Bunu “matematik ontolojidir” savı ile de ortaya koymuştur. “Matematik ontolojidir savı matematiğin epistemolojik ya da bilişsel açıdan ele alınmasına son verdiği gibi matematik felsefesine benzeyebilecek her şeye de son verir. Matematiğin felsefeye olan dışsallığı sürmektedir, ancak bundan sonra matematiğin felsefe için bir nesne olacağı sonucu da çıkmaz” (Badiou, 2015f:20). Badiou böylece ontolojiyi felsefenin alanından çıkarmış olur, eğer bir ontoloji varsa bu da matematiktir der. Ontoloji olarak matematik varlık ile ilgili hakikatleri ortaya çıkarır felsefe ise bu hakikatleri dile getirir. “Matematik ontolojidir” savı da felsefî bir savdır, bu yüzden kesinliği kanıtlanamaz bir savdır fakat Badiou bu savı geliştirir ve mevcut ontoloji düşüncelerine bir yenisini ekler.

Badiou savının hem matematikçiler hem de filozoflar tarafından hemen kabul edilemez olduğunu bilir. Çağdaş felsefî ontolojide hakim isim Heidegger’dir. Heidegger için

Platon'dan itibaren matematiğin de dahil olduğu bilim metafiziğin sert çekirdeğini oluşturur bu da varlığın unutulmuşluğu anlamına gelir (Badiou, 2020a: 9)³. Badiou, Heidegger'in düşüncelerine karşıt savlar ortaya koyar ve onun fikirlerini eleştirir. Heidegger'in ontolojisinin şiirsel olması, onun matematiği nihilizmin bir işareti olarak değerlendirmesi ve teknik çağın tamamlayıcısı olarak görmesi onu eleştirmesindeki temel sebeplerdendir. Badiou, "Heideggerci hakikat öğretisinden üç atıf seçer ve bu hakikat öğretilerini değerlendirir:

- Hakikat, önermenin bir özelliği haline gelince odağını kaydırmakla kalmaz, özünü de dönüştürür.
- (Bu) mutasyon tinin zeka olarak yorumlanmasıyla meydana gelir; zeka da teorik ve pratik kaygılar güderken doğru akıl yürütme yetisinden ibaretmiş gibi ve çoktan sunulmuş olan şeylerin değerlendirmesi olarak anlaşılır.
- Sahici ve büyük şiirde, tinin özsel üstünlüğü salt bilim olan her şeye hükmeder. Bu üstünlük sayesinde ki şiir her zaman sanki varlık ilk defa ifade ediliyor ve çağrılıyormuş gibi konuşur.

Heidegger'e göre, düşüncenin gerileyişinin -ki aynı zamanda varlığında gerileyişidir- sonuçları, Platon'dan sonra hakikatin önermede konumlanabilecek bir şey olarak sunulmasında tezahür eder. Bu konumlanma da doğallıktan-uzaklaşmadır. Hakikat fenomeninin önermede ortaya çıkmasına izin verirsek sahici anlamıyla hakikat bütünüyle erişilemez bir şey olarak kalır. Heidegger'in düşüncesinde, Avrupa'nın düşünce konusunda çektiği sıkıntı kavranmak isteniyorsa eğer düşünülmesi gereken, temel noktaların neler olduğuyla ilgili sorusudur. Bu sıkıntıya neden olan asıl olaylar ise tanrıların çekip gidişi, yeryüzünün uğradığı tahribat, insanın toplumsal hale gelişi ve

³ Alain Badiou'nun 'Being and Event' kitabından aldığım bazı altınların çevirilerinde Savaş Ergül'lün 'Badiou'nun Varlık ve Siyaset Felsefesinde Kopuş ve Birleşme Anları Üzerine Bir Tartışma' adlı tezinden faydalandım.

vasatın hakimiyetidir. Heidegger için tin ancak önerme biçimine bürünmüş hakikati manipüle ettiğinde zeka olarak yorumlanabilir. Zira bir önerme fiilen, (çoktan sunulmuş olan) şeylere dair herhangi bir değerlendirmeye dayalı dilsel fenomendir. Bunun sonucunda, hakikatin özünün doğallıktan-uzaklaştırılıp önermeye yerleştirilmesi, Batı'nın sıkıntısının kökenlerindeki olanaklılık koşuludur. Heidegger'e göre önerme biçiminden kurtulmuş hakikate ulaşma imkanı, hakikati bilimsel ya da mantıksal önerme biçiminden başka türlü ifade eden bir dilde, çoktan sunulmuş şeylerle değil de henüz zuhur etmemiş şeylerle bağıntılı bir dil olan şiirde bulunur" (Badiou, 2019i: 27-28). Heidegger'de varlık probleminin çözümü şiirdir ve matematiği de şiirin tam karşısında konumlandırır, çünkü matematik hakikatin önerme biçimi kazanmasını sağlamıştır. Heidegger bunun Platon ile başladığını düşündüğü için Platon öncesindeki şairlere ve onların şiirlerine dönerek varlığı unutulmuşluğundan kurtarmak, varlığın örtülü üstünü yeniden açmak ister.

Badiou ise bu geriye dönük yapısökümcü okuma yerine şu an var olan durumun içinde olası bir geleceğin olasılığına yönelik bir ontoloji benimser. Varlık-olarak-varlık hakkında, matematik mümkün tek düşünceyi teşkil eder, çünkü matematik arı çokluğun, yüklemsiz çokluğun harfin boş gücüne kaydedilmesidir ve kendi sunumu içinde verilen ve kavranan şeyin temeli budur. Matematik etkin ontolojidir (Badiou, 2012a: 110). "Saf çokluğun genel düzenlenişi matematik kavrayabilir. Ontoloji her zaman, sunulan şeyin yüklü, tikel belirlenimlerini bir yana bıraktığımız zaman düşünceye kalan şeyleri bir araya toplar geriye de matematik kalır" (Badiou, 2019h: 126). Badiou ontolojisinde Platon'un yolundan giderek mitsel, dinsel, imgesel, metaforlardan kurtuluşu sağlayan sonsuz düşünce imkanı açan matematikle ilerler, matematiksel bir söylemle ontoloji yapar. Varlığa Heidegger gibi varlığın anlamına anlamın çoğaltılmasıyla değil de matematikle, anlamın eksilmesi yoluyla ulaşan çıkarımcı bir ontolojiyle ulaşır. Badiou'ya göre "Yunanlılar şiiri keşfetmemişlerdi; aksine onlar matematikle birlikte şiiri

kesintiye uğratmışlardı. Yunanlılar bunu yaparken tümdengelim uygulamasıyla, boşluk olarak adlandırılan varlığa sadakatle, ontolojik metnin sonsuz olasılığını açtı” (Badiou, 2020a: 132). Yunanlıların bu keşfiyle birlikte düşüncenin bir kararıyla varlık, bulunuşun herhangi bir fazlalığından çıkarıldığında, eksiltildiğinde ifade edilebilir olur. “Varlığın, hakikatin uygun dile getirilişi şiir değil matematiktir. Matematik bize, varolanın ne olduğu hakkında söylememiz gereken şeyi öğretir; düşün len varolana yönelik neyi söylemeye iznimiz olduğunu değil” (Badiou, 2005: 16).

Badiou için felsefenin bir koşulu olan matematik, varlığın anlamının üstünü  rtmez, sahici düşünceyi engellemez. “Matematik en saf ve en genel düşünce biçimidir; düşüncenin, saf varolma düşüncesi ya da en özgürce yaratıcı biçimde düşünce, herhangi bir dışsal maddeleşmenin ve nesnelliğın aracılığıyla kısıtlanmamasıdır. Matematik, varlık olarak varlık düşüncesinden başka bir şey değildir” (Hallward, 2003: 55). Bu varlığın matematiksel olduğu anlamına gelmez Badiou varlığın matematiksel, matematiksel nesnelliklerden oluştuğunu bildirmez. “Bu dünyaya ilişkin bir tez değildir fakat söyleme ilişkindir. Matematiğın tarihsel oluşumunun tamamı boyunca, varlık olarak varlığın beyan edilmesini telaffuz etmeyi onaylar. Kendisini totolojilere (varlık vardıra) veya gizemlere (bir Bulunuşun sürekli olarak ertelenen yaklaşımasına) indirgemekten uzak, bir sadakatin (bu durumda tümdengelimli bir sadakatin) g   kısıtlarına kendini adayan bu ontoloji, zengin, karmaşık, tamamlanmayan bir bilimdir. Bu haliyle, yalnızca kendisini herhangi bir sunumdan çıkaran söylemi örgütlemeye çalışmasında, sonsuz ve kesin bir görevi karşılar” (Badiou, 2020a: 8).

Badiou matematik ve ontolojiyi eşitler. “Matematik sunulan şeyin tam olarak ne olduğu sorusunu sormadan, o şeyi olduğu haliyle sunar, yeniden bir sunum ortaya çıkarmaz. Matematik tam anlamıyla sunumun sunumudur. Böyle bir ontoloji, herhangi bir özel durumun ya da herhangi bir nesnenin tözsel varlığı hakkında hiçbir şey söylemez, varlık olarak varlığın maddi nitelikleri (şekli, amacı, tarihselliği vb.) hakkında hiçbir şey

söyler. Bu matematiksel söylem, sunulmuş şeyle her türlü kurucu ilişkiden çekilir, sunumdan başka bir şey sunmaz” (Hallward, 2003: 57). Badiou matematikteki gelişmeler sayesinde varlığın matematiksel söyleme uygun olduğuna karar verir. Cantor’un “sonsuzluk” tanımı, Cohen’in “türeyimsel küme” tanımı, Gödel’in “kurulabilir küme” tanımı Badiou için mevcut bilginin ötesine geçmede yardımcı olur. Matematikteki gelişmeler ontolojinin de gelişimi olur. Felsefe de matematikteki bu gelişimleri gösterir, yorumlar, açıklar “matematik ontolojidir” savını temellendirir. Bu felsefî sav aslında bir karardır. Bu savın kabulü ile Badiou felsefesinin söylemini şekillendirir.

2.Bir ve Çokluk

Badiou'nun “matematik ontolojidir” savı gibi önemli olan ikinci bir savı daha vardır bu da “varlık bir değil, çokluktur” savı. Bu sav da felsefî bir karardır ve bu savun kabulü ile Badiou ontolojisini temellendirir. Ontolojinin Antik Çağdan itibaren günümüze kadar olan temel meselelerinden biri, bir ve çok arasındaki ilişki ve varlıkla arasındaki bağlantıdır. O zamanlardan bu zamana kadar yapılan ontolojik tartışmalarda Parmenides’in fikirleri önemli bir rol oynamıştır. Batı düşüncesi de Parmenides’in fikirlerinden etkilenmiş, onun fikirlerine paralel düşünceler ortaya koymuşlardır. Parmenides, varlığı birin etrafında şekillendirmiştir, onun için varlık tamamlanmış bir bütündür, bir olan varlık bütün zamanda ve mekanda değişmez, bozulmaz ve yok olmazdır. Parmenides’le birlikte bir, hakikatin alanı olurken, çok ise duyuların, yanılsamaların alanı olur.

Badiou’ya göre de Parmenidesçi görüşten itibaren ontoloji, şu sonuç üzerine inşa edilir: sunulan şey çokluktur, sunan şey ise birdir. Leibniz’in yönteminde de bu sonuç vardır “bir olmayan şey bir varlık değildir”. Badiou bu sonuçları eleştirir: “Eğer varlık bir ise, bir olmayan çokluk, var değildir. Fakat bu düşünce için kabul edilemezdir, çünkü sunulan şey çokluktur ve sunum dışında varlığa nasıl erişileceği bilinemez. Eğer sunum yoksa,

hala varlık olarak kendisini sunan şeyi belirlemek anlamlı mıdır? Öte yandan eğer sunum varsa, çokluğun olması da gereklidir. Buradan da varlığın artık birle karşılıklı olmadığı sonucu çıkar ve bu nedenle kendisini sunanı artık bir olarak düşünmek gerekli olmaz. Bu sonuç da eşit derecede düşünce için kabul edilmez, çünkü sunum yalnızca ‘bu’ çokluk olduğundan, sunduğu şeyi bir olarak saymalıdır” (Badiou, 2020a: 25). Badiou bu çıkmazdan ancak bir kararla çıkılabileceğini düşünür. Badiou bu kararını alırken birin hakimiyetinden kurtulmak ister, onun için bu karar metafiziğin, teolojinin, aşkın bir ilkenin etkisinden uzak bir karar değildir ve Badiou “bir yoktur birlik vardır” der: “Bildirilmesi gereken şey, varolmayan bir, yalnızca bir işlem olarak vardır. Başka deyişle, bir yoktur, yalnızca bir-olarak-sayma vardır. Bir, bir işlem olduğundan, asla bir sunum değildir. Varlık çokluk da değildir, çünkü varlık sunumda olmasıyla yalnızca çokluktur. Kısacası: çokluk sunumun rejimidir; sunuma göre, bir işlemsel bir sonuçtur; varlık kendisini sunandır. Bu temelde varlık ne birdir (çünkü yalnızca sunumun kendisi bir-olarak-saymaya uygundur) ne de çokluktur (çünkü çokluk yalnızca sunumun rejimidir)” (Badiou, 2020a:26). Burada Badiou varlığa dair tözsel bir nitelendirmede bulunmamıştır, bir karar vermiştir. Ona göre bir yoktur, çokluk da sunumun rejimidir. “Birin bir işlem olması olgusu, işlemin alanının bir olmadığını (bir olmadığı için) söylememize izin verir ve bu nedenle varolan çokluktur; çünkü sunumda bir yoktur zorunlu olarak çokluk vardır” (Badiou, 2020a: 26).

Bir, bir sonuç olduğu için sonuca ulaşmadan önce üzerinde işlem yapılan bir sonucundan önce gelen çokluk vardır. Bu çokluk da birlerden oluşmaz, çokluğun çokluğudur. Badiou bu ontolojisi için “gerekli iki apriori önkoşul belirler:

- Ontolojinin, durumu kendisinden oluşturduğu çokluk, yalnızca çokluklardan oluşmuştur. Bir yoktur. Başka deyişle, her çokluk, çoklukların çokluğudur.
- Bir-olarak-sayma, çokluğun çokluk olarak kavranması aracılığı ile koşulların sisteminden başka bir şey değildir.

İkinci maddenin anlamı: “ontolojinin bir olarak saydığı, bir-olarak-çokluğun bir tanımı, çokluğun bir-içinde-toplanması için bir işlemciye sahip olması değildir. Böyle olması varlığı kaybettirir, bire karşılık gelir” (Badiou, 2020a: 31). “Ontolojinin işlemsel yapısı çokluğu, bir yapmamalı ve onun bir tanıma sahip olmasını engellemelidir. Bir-olarak-sayma, yasalaştırdığı her şeyin çokluğun çokluğu olmasını şart koşar ve sunumda meydana gelebilecek çokluktan yapılandırılan başka her şeyi yasaklar. Ancak bu buyruk-yasaklama açık olamaz, ‘sadece saf çoklukları kabul ediyorum’u açıklayamaz çünkü saf çokluğun ne olduğunu tanımlaması, bir ölçüt kabul etmek zorunda kalır. Böylece yine bir olarak sayılır ve varlık kaybedilir. Bu yüzden bu buyruk tamamen örtüktür. Bu örtük yasanın düşüncesi ise adlandırmayan, sadece işlemiyle varolan, tanımlamayan, açıklamayan, nesne olarak düşünmeyen düşünce olan aksiyomatik düşüncedir. Aksiyomatik düşünce tanımlanmayan terimlerin düzenlenmesini kavrar, tanımlanmadan düşünülebilir olanı açıklar. Aksiyomatik sunumun kuralı, tanımlanmamış terimlerin düzenlenmesiyle, onları tanımlanmaları anlamında bir olarak sayar, ancak bir olarak saydığı şeyin ne olduğunu apaçık tanımlı yapmaz” (Badiou, 2020a: 31-32). Bu da Badiou’nun ontolojisinin tutarlı ilerlemesini sağlayan bir sistemdir. Badiou böylece “birin gücünden kurtulmuş saf çokluk ontolojisi için beş koşul belirtir:

- Ontoloji için bütünleşme olmaksızın tutarsız çokluğun düşüncesidir, yalnızca çokluğun yüklemi tarafından nitelendirilmiş olan çokluğun düşüncesi.
- Çokluk radikal olarak birsizdir, yalnızca çokluklardan oluşur. Var olan çoklukların çokluğu olarak kendisini düşünceye sunar. Başka bir deyişle, yalnızca çoklukların çoklukları vardır.
- Herhangi bir için sınır olmadığı için sonluluğun kökensel bir ilkesi de yoktur. Bu nedenle çokluk yalnızca sonsuz olarak düşünülebilir. Hatta sonsuzluk, çokluğun bir diğer adıdır. Ve sonsuzluğu bire bağlayan bir durum olmadığından

sonsuzlukların sonsuzluğunun varlığını, sonsuz çoklukların sonsuz bir yayılımını öne sürmek zorunludur.

- İstisnai bir durumda bile çokluk, çoklukların çokluğu olarak düşünülmelidir, bu durumda da birin varlığı zorunlu olarak kabul edilmeyecektir. Buna hiçbir çokluğu diyeceğiz. Diğer tüm çokluklarda olduğu gibi bu hiçlik de tamamen tutarlılıktan yoksun kalacaktır.
- Her etkin ontolojik sunum, zorunlu olarak aksiyomatiktir” (Badiou, 2005: 45).

Çokluğu da aksiyomatik olarak ele alınır ve tutarlı çokluk, tutarsız çokluk olarak ikiye ayrılır. Bu ayrım tözsel bir ayrım değildir, çokluğun da herhangi bir tanımı yapılmaz. Tutarlı çokluk, bir-olarak-sayılan ve bir yapıya ait olan çokluktur. Tutarsız çokluk ise bir-olarak-sayılmayan, sayımdan kaçan ve bir yapıya ait olmayan çokluktur. Varolanın düşünülebilmesini sağlayan ise bir-olarak-sayma işlemi yasasıdır. Bir-olarak-sayma yasası ile tutarsız çokluk, tutarlı hale gelir, bir-olarak-sayılr ve bir yapıya ait olur.

3.Küme Teorisi

Badiou felsefi meseleleri ele alırken dile, dilin ölçütlerine bağlı kalarak çözümler ortaya koymamıştır. O matematiği seçerek çözümler üretir, çünkü Badiou için matematik farklara karşı kayıtsızdır ve bu yüzden evrenseldir. Ayrıca Badiou’ya ‘matematik ontolojidir’ ve ‘varlık bir değil çokluktur’ savları için matematikteki gelişmeler ve özellikle de küme teorisindeki gelişmeler gerekli araçları sunar. Küme teorisinin dokuz aksiyomu ve öge, altküme, ait olma, kapsama, boşluk gibi kavramları ontolojiye yeni bir boyut kazandırır. Küme teorisinde aksiyomatik başlangıçlar, aksiyomatik kurallar vardır ve küme teorisinin konusu çokluktur. Cantor, Cohen, Gödel, Zermelo ve Frankel küme teorisinin gelişimine katkı sağlamış isimlerdir.

Cantor, kümeyi ‘verilmiş kesin bir özelliği karşılayan elemanların hepsinin bir araya toplanması’ olarak tanımlamıştır. Russell ise böylesi bir tanımın bir paradoksa yol açtığını

göstermiştir. Zermelo ve Fraenkel de ortaya çıkan bu paradoksu aşacak modern matematikte de hala geçerli olan dokuz aksiyomlu küme teorisini geliştirmiştir.

Badiou da kümenin tanımından kaynaklanan “paradoksların iki önemli etkisini belirtir:

- Kümenin açık bir tanımının yapılabileceğine dair umutları terk etmek zorunludur. Ne sezgi ne de dil bir-olarak-sayılmış varlığı, saf çokluğu tek anlamlı bir kavramda destekleyebilir. Küme teorisinin özü açık olmayan nesneleri (çokluklar, kümeler) ele almaktır. Bu çokluklar, ‘bir küme olmak’ özelliğinin tanımlanmasına bağlı olmayan aksiyomatik bir sistemde düzenlenir.
- Paradoksal çoklukları yasaklamak zorunludur. Aksiyom sistemi, bir küme olarak göz önüne alınan şeyi, her şeyden, çokluğu (varolan) birden (varolmayan), varlığı varolmayandan ayırmak zorundadır” (Badiou, 2020a: 46).

Küme teorisi açık bir tanım olmadan çoklukları düzenleyen aksiyom sistemini sunar; küme teorisi ontolojisinde varlık biçim, içerik, nesne olarak sunulmaz, varlık küme teorisinin aksiyomlarının örtük bir sonucudur. Cantor’un ve Cantor sonrası etkiyle çokluğun nesnelerin, sayıların ve figürlerin temsilinin metafizikle sınırlandırılmış bir ontolojisinden; çokluğun olduğu gibi kavrandığı ve düşünülebilir olanın, nesnenin sınırlandırılmış boyutundan kesin olarak çözüldüğü özgür bir kavrayış düşüncesine matematiğin köşe taşı olduğu bir ontolojiye kavuşulur. Badiou bu “Cantorcu etkileri kısaca özetler:

- Kümenin özü çokluk olmaktır, dışsal bir belirlenim yoktur, başka bir şeye gönderme yapmak zorunda olduğu bir göndergeyle sınırlı değildir, içsel bir belirlenim de yoktur çünkü onu çokluk olarak toplayan şey buna kayıtsızdır.
- Kümenin her ögesinin kendisi de bir kümedir. Burada herhangi bir birliğe gönderme yoktur, bu her çokluk bir çokluğun çokluğudur fikridir.

- Sonsuz küme vardır ve bu kümelerin sonsuz varoluşu vardır. Bu mutlak açık bir sonsuzluktur. Bu sonsuzluk sadece imkansızlık noktası tarafından mühürlenir bu yüzden de bütün kümelerin kümesi varolamaz.
- Hiçlik kümesi, hiçbir çokluğa sahip olmayan bir küme de vardır, bu saf bir işaret olan ve bütün çoklukların çokluğundan dokunan boş kümedir.
- Birin normatif gücünden çıktığımızda varlığın ve harfin denkliği elde edilir. Küme teorisinin önemi aksiyomlardır. Teoride ‘küme’ kelimesi bir rol oynamaz, tanımı da yapılmaz” (Badiou, 2005:46).

Badiou, birin hakimiyetinden kurtulmuş, aşkın ilkenin olmadığı, birsiz çokluğun çokluğunu gösteren, bütün ve parça arasındaki ilişkiyi açıklayan, tanımlamaksızın aksiyomatik bir sistem kuran ontolojisini küme teorisi üzerinden, küme teorisinin araçlarını kullanarak açıklar ve temellendirir. Çokluğu küme ile açıklar, tanımı yapılmayan çokluk kendisinin yalnızca bir çokluğun çokluğu olarak sunabilir. Tanımlama yapmak birin gücü altına sokacağı için çokluğun varlığı aksiyomatik bir sistemle düzenlenir ve sunulur. Çokluk varlığın herhangi bir sunumunun biçimidir. Varolmak bir çokluğun başka bir çokluğa ait olmasıdır, varoluşun başka bir yüklemi yoktur. Özsel bir ayırım, farklılaştırma yoktur.

Badiou küme teorisinin dokuz aksiyomunu da bir ve çok arasındaki ilişkiyi açıklamak için kullanır. Badiou’ya göre “insanlığın bugüne kadar geliştirmiş olduğu düşünce çabalarının en büyüğü bu dokuz aksiyomdur” (Badiou, 2020a:529). 1880-1930 yılları arasında geliştirilen dokuz temel aksiyom kısaca: Kaplamsallık aksiyomu, eşit iki kümenin nasıl ifade edildiğini ortaya koyar; aynı elemanları olan iki küme birbirine eşittir. Ayrıca bu aksiyom hiç elemanı olmayan bir boş kümeyi de kanıtlar. Alt küme aksiyomu, tüm kümelerin alt kümelerinin kümesidir, güç kümesi aksiyomu olarak da adlandırılır. Birleşim aksiyomu, elemanları belirli bir kümenin sadece o kümenin elemanlarından oluşan bir kümenin varlığını gösterir. Ayırım aksiyomu, belli bir özellik

verildiğinde o özelliğe sahip elemanların ayırt edilmesini sağlar. Yerine koyma aksiyomu, çoklu varlığı elemanların tikelliğine aşkın bir yana sahip olduğu anlamına gelir; elemanından bağımsız olarak varlığına devam eden bir çokluk vardır. Boşluk aksiyomu, hiç elemanı olmayan bir kümenin varlığını gösterir. Temel aksiyom, kümenin kendine ait olma yasağını ima eder. Sonsuzluk aksiyomuna göre herhangi bir verilen kümeden daha büyük ve onu içerisine alan bir küme vardır, yani en az bir alt kümesiyle birebir eşlenebilen kümeler vardır. Seçim aksiyomuna göre de bir küme verildiğinde başlangıçtaki kümenin boş olmayan elemanlarından her bir elemanın bir temsilcisinden oluşan bir küme vardır; bu da yeni kümeler oluşturmaya imkan sağlar.

Böylece Badiou sunulmayan varolan boşluk kavramını; aşkın bir ilke olmaksızın veya birin etkisi olmadan sonsuzluk kavramını; dışsal bir etkiden bağımsız aşırılık kavramını yeniden ele almıştır ve bir ve çok arasındaki ilişkilerin sonucundan çıkan varlık tipolojilerini de küme teorisi ile temellendirmiştir.

3.a.Boşluk Aksiyomu

Küme teorisinin dokuz aksiyomundan biri olan boşluk aksiyomu boş küme aksiyomu olarak da geçer. Bu aksiyoma göre hiç ögesi, elemanı olmayan bir küme vardır bu da boş kümedir. Boş küme, teorisine varoluşsal bir başlangıç sağlar, boşluğun varlığı boşluk aksiyomu ile matematiksel olarak bildirilir, sunulmayan bir kümenin varolduğu gösterilir. Boş küme, bir veya düzenlenmiş bir çokluk olmadığından sunumda sunulmayan olarak vardır. “Boş kümenin varlığı biriciktir, her küme boş kümeyi içerir, evrensel olarak kapsanır ve boş kümenin de altkümesi boş kümedir. Küme teorisinin kümelerin aynılığını ve farklılığını ortaya koyan aksiyomu olan ‘kaplamsallık aksiyomu’ boş küme için geçerli değildir, çünkü boş kümenin hiçbir ögesi yoktur, kaplamsal değildir ve bu yüzden ortaya aynılık, farklılık koyulamaz. Bu da boş kümeyi biricik yapar. Bu biriciklikten dolayı boş küme uygun bir adla işaretlenir, matematikçiler bu biricikliğe işaret etmesi açısından

kullandıkları alışılmışın dışında bir işaret ararlar; ne Yunanca ne Latince ne de Gotik bir harf ama eski bir İskandinav harfi seçerler, boşluğun amblemi, anlamın engellenmesinden etkilenen sıfır: Ø” (Badiou, 2020a:74). “Uygun bir ad, referansının biricik olmasını gerektirir. Burada bir ve biriciklik arasında dikkatli bir ayırım yapılmalıdır. Bir, sayımın ve aksiyomatik fikirlerin örtük etkisidir; boş kümenin biricikliği ise dolaysız olduğundan, kaplamsal olmadığından, farklılaştırılamadığındandır. ‘Birkaç’ boşluk yoktur yalnızca bir boşluk vardır ancak bu birin sunumunu ifade etmez, sunulamayanın tekliğini ifade eder. Buradan da çıkan sonuç şudur: bir varolmadığından boşluk biriciktir” (Badiou, 2020a: 73). Hiçbir ögesi olmayan boş kümede sunulacak hiçbir öge olmadığından hiçlik sunulur. “Bu yüzden boş küme, hiçbir çokluğunun adıdır. Bütün çokluklar, çoklukların çokluğudur sadece hiçbir çokluğu hariç. Varolmak bir kümeye ait olmaktır ancak var oluşun aksiyomatik temelini kendisi bu kuralı kuran istisnadır: boş küme aksiyomu, ait olmaya dair hiçbir varoluşun söylenmeyeceği var olandır” (Hallward, 2003: 101).

Hiçbir kümeye ait olmayan ama her kümede kapsanan, varoluşsal bir başlangıç ortaya koyan boş küme Badiou’nun ontolojisindeki boşluk kavramıdır, küme ise durum kavramına denk gelir. Badiou’nun ontolojisinin ilk karalarından biri bir birin varolmadığıydı, bu onun ontolojisinin bir yasasıdır. O zaman Badiou’nun ontolojisinin başlangıcı neresidir? Badiou başlangıç olarak ilk sunulmuş çokluğu hiçbir çokluğu olarak belirler, çünkü bir şeyin çokluğu olduğunu söylemek o şeyi birin konumuna yerleştirir (Badiou, 2020a: 61). Neden boşluğu başlangıç yapan bir ontoloji seçer? Çünkü boşluktan başka bir şeyi temele alan ontoloji her zaman birin hakimiyetine giren, metafizik ve teoloji temelli bir ontoloji olur. Badiou’ya göre ontolojinin temelinde hiçbir çokluğu olmalıdır; saf, yalın, tutarsız çokluklar. Badiou için boşluk, durumun boşluğudur, bir durumun içinde saf tutarsız çokluk olarak sunulabilen bütündür.

Boşluk bir duruma ait değildir. Bir duruma ait olan, sunulan şey bir olarak sayılandır boşluk ise bu sayma işleminden kaçır. Boşluk açıklanamaz, betimlenemez,

tanımlanamaz, bir olarak sayılamaz. Bu yüzden boşluk bir duruma ait olamaz ve sunulamaz ancak adıyla sunulabilir, bir durumun içindeki saf, tutarsız çokluk olarak bir bütün oluşturur. Badiou bu bütünlüğünden boşluğu mükemmel olarak düşünür. Hiçbir duruma ait olmayan boşluk, her durumda kapsanır ve bu yüzden boşluk her zaman her yerdedir, gezgindir.

3.b.Ait Olma ve Kapsama

Küme teorisinde çokluklar arasında iki ilişki vardır. “En temel ilişki ait olmadır, $\in$ şeklinde yazılır, ait olma bir çokluğun başka bir çokluğun içinde bir öge olarak sayıldığını gösterir. Diğer ilişki kapsamadır, $\subset$ şeklinde yazılır, kapsama bir çokluğun başka bir çokluğun alt-çokluğu olduğunu gösterir” (Badiou, 2020a: 85). “Ait olma ilksel bir ilişkidir, kapsama ait olmanın temeli üzerine tanımlanır. Ait olmada çokluk bir-olarak-sayma işleminin altında başka bir çokluğa aittir, ait olma olarak sayılır. Kapsamada ilk çoklukta sunulan her öge ikinci çoklukta da sunulur ancak çokluk-olmak, bu konumların ayrımlarından etkilenmeden kalır” (Badiou, 2020a: 86). “Bir a kümesinin bütün alt kümelerinin kümesi olan $p(a)$ a ’nın kendisinden esasen farklı bir çokluktur. a ’ya ait olan çokluklar kümesi a ’nın kendisinden, çoklukların çoklu-sunumundan başka bir şey değildir. a ’da kapsanan ya da a ’nın alt kümeleri olan çokluklar kümesi, yeni bir çokluktur, $p(a)$, onun varoluşu özsel bir ontolojik fikirle güvenceye alınır: güç kümesi aksiyomu. a (bir-olarak-sayılan, ait olan, ögeler) ve $p(a)$ (bir-olarak-sayılan, kapsanan, alt kümeler) arasındaki yarıma, varlığın çıkmazının ikamet noktasıdır. Sonuç olarak ait olma ve kapsama sayımın iki farklı işlemidir, çoklu varlığı düşünmenin iki farklı yolu değildir. a ’nın yapısı a ’nın kendisidir, ona ait bütün çokluklardan bir bir oluşturur. a ’nın bütün alt kümelerinin kümesi, $p(a)$, a ’da kapsanan bütün çokluklardan bir bir oluşturur ama bu ikinci işlem a ile ilişkili olmasına rağmen a ’nın kendisinden tamamen farklıdır. İkinci sayım, ilkini tamamlayan içsel çoklukların bütün alt-kompozisyonlarını, bütün

kapsamaları bir araya getirir. Güç kümesi aksiyomu, eğer ilk işlem ya da sunumcu yapı varsa ikinci işlemin varlığını varsayar” (Badiou, 2020a: 87).

“Güç kümesi aksiyomuyla varlığı güvence altına alınan alt kümelerin oluşturduğu bir çokluk esasen başlangıçtaki çokluktan daha geniştir. Başka bir deyişle alt kümelerinin kümesine geçiş, durumun kendisinin mutlak aşırılığında bir işlemdir. Bu aşma, aşırılık noktası teoremidir fakat bu aşırılığın ölçülmesi de imkansızdır” (Badiou, 2020a: 88). Örneğin bir a kümesinin elemanları $\{x, y, z\}$ olsun, a kümesinin alt kümeleri $\{x\}$, $\{y\}$, $\{z\}$, $\{x, y\}$, $\{y, z\}$, $\{x, z\}$, $\{x, y, z\}$, $\{\emptyset\}$ olacaktır. Burada $p(a)$ a 'dan geniştir, kapsama ait olmaya aşırıdır. Badiou, ait olma ve kapsama arasındaki ilişkiyi, ontolojisinde durum ve durumun halinin arasındaki ilişkide ve bu iki yapı arasındaki yarılmanın sonucundan ortaya çıkan varlık tipolojilerinin belirlenmesinde kullanmıştır.

4.Durumun, Durumun Hali ve Varlığın Tipolojileri

Durum herhangi bir tutarlı çokluğun sunumudur, herhangi bir çokluğun terimleri ne olursa olsun durum çokluğun meydana gelme yeridir. Tek bir durum yoktur, birçok durum vardır. Durumlar bir-olarak-saymanın kendine has işlemini kabul ederler. Herhangi bir çokluk bir durumda bir olarak sayıldığında, durumun yapısının etkilerine has biçimde duruma ait olur. Badiou durumu çifte çokluğa tabi olarak tanımlar. “Durum hem tutarlı hem de tutarsız çokluktan, bir ikilenmeden oluşmuştur. Durum yapılaştırılmış bir sunum olarak başta tutarsız olan çokluğu bir-olarak-sayma işleminin etkisiyle tutarlı hale getirir. Durum, önceyi de kapsayacak şekilde sunumun tutarsız olduğunu göze almamız yükümlülüğünü verir ve aynı zamanda sonrayı da öngörecektir şekilde tutarlı çokluğun birimlerini bir araya toplamamızı onaylar. Durumun bu ikili özelliği biri bir yasaya tabi kılar. Birin tabi olduğu bu yasa açısından bakıldığında durumların dışında hiçbir şey yoktur” (Badiou, 2020a: 27).

“Bir durumun yapısı, durumu belirli bir durum olarak belirleyen şeydir, yani şu öğeleri değil de bu öğeleri sunmayı sağlayan şeydir. Bu da o durumun öğelerini kendi öğeleri olarak ayırt edilmesini sağlar. Bir durum basitçe böyle bir yapılaşmanın sonucudur. Durumun yapısı, durumu bir durum olarak nitelendiren bir-olarak-saymanın varolan düzeneğidir. Örneğin yaşamın yapısı, canlılar kümesinin öğelerini, canlı olmayan, biyokimyasal öğelerden ayırt eden işlemlerden oluşur; ulusun yapısı, geri kalanları dışlarken kendi öğelerinin aitliğini güvenceye alır” (Hallward, 2003: 94). “Bir durumun yapısı (bir-olarak-sayma rejimi) sunulan çokluğu tutarlı (birlerin birleşimi) ve tutarsız (alan ataleti) olarak ikiye böler. Ancak tüm sunum sayım yasasına tabi olduğundan, gerçekte tutarsızlık sunulmaz. Saf çokluk olarak tutarsızlık, sayımdan önce bir birin varolmadığının varsayımıdır. Herhangi bir durumda açık olan şey de birin varolduğudur. Sayılmayan hiçbir şey durumda sunulamaz, çünkü yasa bir-olarak-sayar; durum varoluşu birle kuşatır. Bir sadece yapılaştırılmış sunumun rejimi değildir, aynı zamanda sunumun kendisinin mümkün rejimidir. Durumun içinde sayımdan çıkarılabilecek ve yapılaşmamış olanı kavrayacak hiçbir tutarsızlık yoktur. Durum, birin varlığını ve saf çokluğun olmadığını açıklar. Bir durum zorunlu olarak varlığı sunulabilir olanla, birin olanağı ile özdeşleştirir” (Badiou, 2020a: 55-56).

“Durum, yapısı gereği çokluğu bir olarak sayar ancak yapı durumun bir terimi değildir çünkü sayılamaz. Yapı kendisini kendi etkisinde gösterir burada da ‘birlik’ ortaya çıkar” (Badiou, 2020a: 99). “Tüm çoklu-sunumlar boşluğun tehlikesine maruz kalır; çünkü boşluk onun varlığıdır. Durumdaki (bir-olarak-sayma yasası uyarınca) tutarsızlığın adı olan boşluk, kendi içinde sunulamaz veya sabitlenemezdir. Sunum dünyasının görünürdeki katılığı hiçbir şey böyle bir sonucun dışında kalmasa bile yalnızca yapının eyleminin bir sonucudur. Sunumun yıkımı olan, kendi boşluğuyla karşılaşmasını, tutarsızlığın sunumsal meydana gelmesini, birin yıkımını yasaklamak gerekir” (Badiou, 2020a: 97). “Sunumdaki boşluğu engellemek için yapının yapılandırılması zorunlu olur,

böylece ‘birlik var’ bir-olarak-sayım için yasal olabilir. Sunumun tutarlılığı boşluğun herhangi bir sabitliğine karşı yapıyı güvenceye alan bir meta yapı tarafından çiftlenmesiyle korunur” (Badiou, 2020a: 98). Ve bütün durumlar iki defa yapılandırılır. “Herhangi bir durum, bir-olarak-saymanın yapılandığı, ikincil ve üst bir yapıyı içerir. Bir tamamlanır: yapılandırılmış sunumun yasasının, çokluğun tutarlılığı aracılığıyla ‘varlık’ ve ‘bir’in karşılıklılığı dikte edilir” (Badiou, 2020a: 99). Herhangi bir etkin durum, ikinci sayımın gerçek işlemini açığa çıkarır, bütün durumlar iki defa yapılandırılır. “Boşluğun tehlikesine karşı, sunumun yapısı kendisini doğrulamak ve etkilerini doğrulamak için uygulamanın tüm sürecinde tamamlanmak ve biri varlığa dahil etmek için çiftlenir” (Badiou, 2020a: 98-99). “Bütün sunumun iki kez yapılandırıldığı tezi tamamen apriori görünebilir. Ancak sonuçta ortaya çıkan şey: sunumun varlığı tutarsız bir çokluktur ama buna rağmen kaotik değildir. Bir-olarak-saymanın bir çiftlenmesi olduğunu düşünmek zorundadır. Boşluğun herhangi bir sunumunun yasaklanması, tutarlı çokluğun gözden kaçan noktası sayımın sayımı, meta yapı tarafından durdurulmalıdır” (Badiou, 2020a: 98). Boşluk tehlikesi ancak ikinci bir yapılandırma ilkesinin, bir tür temsilin ya da meta yapının, yapının yapılandırılmasıyla defedilebilir. Yapılan bu fazladan işlem durumun kendisini bir olarak sayar ve bunu öğelerinin düzenlenmesinin mümkün olan her yolunu yapılandırarak yapar, ortaya durumun hali çıkar.

Durumun hali, durumun öğelerini bir olarak değil, bu öğeleri durumun parçaları veya alt kümeleri halinde gruplandırarak bir olarak sayacaktır. Durumun hali durumun parçalarını ayırt eden, adlandıran, sınıflandıran, düzenleyendir. Boşluk hiçbir zaman duruma ait bir öğe olarak görülme de her zaman durumun kapsadığı belirsiz, varolmayan parçası, alt kümesidir. Durumun hali bu evrensel olarak kapsanan varolmayanı sağlar ama boşluk yalnızca varolmayan olarak kalır (Hallward, 2003: 96). “Durumun hali, meta yapının alanı parçalardır. Meta yapı başlangıçtaki yapının ait olmayı tuttuğu gibi kapsanmayı tutmayı güvence altına alır. Verilen bir durumun yapısının tutarlı

bir-çoklukları dağıtmasında, her zaman bu tutarlı çoklukların herhangi bir birleşiminde bir olarak sayan bir meta yapı -durumun hali- vardır. Bir durumda kapsanan şey durumun haline de aittir. Böylece sayılmayan bir parçanın tutarsızlık kipinde kendisini çokluğa sabitleyen boşluğun sapmasıyla yarılma tamir edilir. Her parça birin mührünü durumun halinden alır. İlk sayım, yapı hal tarafından sayılır. Tüm parçalar arasında tüm bir parçanın olduğu apaçıktır, yani tutarlı çokluklar açısından ilk yapı tarafından meydana gelen her şeyin tamamlanmış kümesi, bir olarak sayılır. Durumun hali, parçaların tüm çokluğunu yapılandırdığı için bu tümlük de ona ait olur. Başlangıçtaki bir-etkisinin eksiksizliği, etkin bütünlüğün biçiminde durumun hali tarafından bir olarak sayılır” (Badiou, 2020a: 101-102).

“Bir durumun doğal yapısı ile halci meta yapısı arasındaki bağlantının derecesi değişkendir. Bu yarılmaya ilişkindir, varlığın analizinin, durumun-içindeki-çoklukların tipolojisinin anahtarıdır. Bir çokluk bir durumda bir olarak sayıldığında kendini orada sunulmuş olarak bulur. Meta yapı veya durumun hali tarafından da sayılmışsa temsil de edilmiştir. Bu duruma ait olduğu kadar durumda kapsandığı anlamına gelir, o terim/parçadır. Tersine aşırılık noktası teoremi, sunulmayan (ait olmayan) ama kapsanmış (temsil edilmiş) çoklukların olduğunu gösterir, bu çokluklar parçalardır ancak terim değildirler. Son olarak temsil edilmeyen ama sunulan terimler vardır, çünkü onlar durumun bir parçasını meydana getirmezler fakat sadece onun dolaysız terimlerinden biridirler. Hem sunulan hem de temsil edilen terim normaldir. Temsil edilen fakat sunulmayan terim fazlalıktır. Sunulan ancak temsil edilmeyen terim tekildir” (Badiou, 2020a: 103). Badiou’ya göre “varlıkların soruşturulması her zaman sunum/temsil diyalektiğinin filtresinden geçer. Normallik, tekilik ve fazlalık yapı ve meta yapı veya ait olma ve kapsama arasındaki yarılmaya bağlanan varlığın bağışına dair tipolojinin kavramlarını şekillendirir” (Badiou, 2020a: 104).

5.Olay

Badiou “varlık-olarak-varlığın kategorilerini: çokluk, sunumun genel biçimi; boşluk, varlığın uygun adı; durumun hali, sunumun (bir-olarak-sayma) yapısının temsil edici sayımın sayımı; doğa, çokluğun orada-durmasının sabit ve homojen formu” olarak belirledi (Badiou, 2020a: 181). Varlık-olarak-varlığı düşünülebilir kılan, düşünebilmemizin araçlarını sunan matematiksel ontolojidir. Badiou’nun olay kavramı, varlık görüşünden ayrılır. Olay varlık-olarak-varlık-olmayanın alanıdır. Heidegger için varlık-olarak-varlık-olmayana dair düşüncenin yeri doğal-olmayandır, Badiou da bu önermeye katılır ve Heidegger’in bu düşüncesini sürdürür. Varlıktan-başka olanın yeri normal olmayan, sabit olmayan, doğal karşıtı olur (Badiou, 2020a: 182). Normal olmayan çokluklar, doğal çoklukların karşıtıdır. Bu çokluklar Badiou’nun belirlediği varlığın üç tipolojisinden farklıdır.

“Normal çokluklar hem sunulmuş hem de temsil edilmiş olan çokluklardır, bunun tam tersi olan normal olmayan çokluklar ise sunulmuş ancak temsil edilmeyen, duruma ait olan ancak kapsanmayan, öge olan ama alt küme olmayan çokluklardır. Badiou bu normal olmayan çokluk için bir örnek sunar: bir ülkedeki bir ailenin hem kendisi hem de ailenin bütün üyeleri sayılıyorsa, aile sunulmuş ve temsil edilmiş, normal çokluktur. Ancak başka bir ailenin, aile üyelerinden en az biri devlete kayıtlı değilse, bu durumda aile tüm üyeleri ile birlikte toplumsal yapı içerisinde var olmasına rağmen aile durumun içinde bir bütün olarak var olamaz. Ailenin kayıtlı olmayan üyesi devlet için yoktur. Aile kayıtlı olmayan üyesinin gerçekteki varlığı sebebiyle, kendisine ait üyeleriyle bir bütün olarak durumun içinde var olamıyordur. Bu kayıt dışı üye aileyi, normal olmayan bir çokluk yapar” (Badiou, 2020a: 182).

Badiou bu normal olmayan çokluğu olaysal bölge olarak adlandırır. “Olaysal bölge, durumun halinin sayımından çıkarılan, yeniden güvenceye alınmayan noktadır. Olaysal

bölge durumun içerisinde sunulan fakat meta yapıda temsil edilmeyendir. Olaysal bölge, boşluğun kıyısındadır. Durumun bakış açısından bakıldığında bölgenin kendisi sunulmuştur fakat çokluğun altında hiçbir şey vardır, olduğu şey sunulmamıştır. Bölge duruma aittir, ancak durumun bir parçası değildir; bölgenin öğelerinin durumla ortaklığı bulunmaz. Durumun içinde öğelerinin hiçbirisi sunulmaz, sunum içerisinde olaysal bölge tekil terime benzer ancak öğeleri sunulamaz olduğundan yalnızca bir küme olarak sunulur, durumun bir parçası değildir. Olaysal bölgedeki çokluk tutarlı kombinasyonlara dahil olur; durumda bir-olarak-sayılmış çokluklara ait olabilirler. Ancak ait olduğu çokluk saf olarak sunulmuş çokluk olduğundan, durumun içsel bir kombinasyonundan kaynaklanamaz. Bu nedenle de yapıda ayrıışmayan bir terim olur” (Badiou, 2020a: 183). Aslında olaysal bölge çoklukların oluşturduğu kombinasyonların sonsuza kadar devam etmesine set çeker. Çünkü “olaysal bölge boşluğun kıyısındadır ve onların sunulmuş varlığının alt tarafı düşünülemez. Onlar durumun içinde mutlak birincil terimlerdir, kombinasyon kökene göre sorgulamayı kesintiye uğratırlar. Bu nedenle bölgelerin durumları kurduğunu da söyleyebiliriz” (Badiou, 2020a: 183).

Olaysal bölge, doğal çokluktan farklı olarak: Bir çokluk bir durumda tekil olabilirken başka bir durumda da normal olabilir. Tekil çoklukların en temel özelliği her zaman normalleştirilebilir olmalarıdır. Yani herhangi bir olaysal bölge normalleşebilir, fakat doğal normallliği tekilleşirmek mümkün değildir. Badiou “doğal olanın karşıtını tarih olarak belirler. Olaysal bölgedeki çokluklar tarihsel bir durum oluşturabilir, doğal çoklukların oluşturduğu durum ise doğal durumdur” (Badiou, 2020a: 184). Doğal bir durumun terimleri normaldir, durum tanımlanabilir ve durum kendi karakterini korur. Durumda olaysal bölgeler vardır, ama herhangi bir olaysal durum yoktur. Örneğin belirli çoklukların tarihselliğini düşünebiliriz ancak bir Tarihi düşünemeyiz. Badiou’ya göre bu anlayışın pratik sonuçları önemlidir, çünkü farklı bir eylem topolojisi ortaya koyar, bu bütünlük fikrini bozan bir eylem yapısıdır. “Her radikal dönüşüm eylemi bir noktadan

kaynaklanır. Bu da durum içindeki olaysal bölgede gerçekleşir. Doğal bir durumda bu türden bir bölge yoktur. Doğal durumda, durumda ve durumun halinde sunulan terimler aynıdır, farklılık içermezler, sunum ve temsil arasında istikrar vardır, normallik tekrar eder. Doğal durumun karşıtı tarihsel durum ise içinde en az bir olaysal bölgenin çıktığı durumlardır. Doğal durumların içsel sabitliğinin karşısında konumlanan tarihsellik yerel bir ölçüttür: durumun saydığı çokluklardan en az biri boşluğun kıyısındadır. Doğal durumdaki terimlerin mutlaklık hali tarihsel durumda yoktur. Bu yüzden doğa mutlak, tarih görelidir. Doğal durumların tanımı küreseldir, olaysal bölgenin tanımı yereldir” (Badiou, 2020a: 184-185). Örneğin insanı konu edinen bir insan biliminde, insan bilimi tarihsel durumdur, konu edindiği insan ise insanın kendisi, doğal durumdur. Çünkü insan bilimi tarihseldir devamlı bir gelişim, değişim içindedir. İnsan ise ne ise sürekli olarak o olmaya devam eder, doğal durumdur. “Doğal durumlarda olgular vardır, en az bir olaysal bölgenin ortaya çıktığı durumlarda ise tarihsellik vardır. Bu tarihsellik de dönüştürücü eylem noktasıdır. Dönüştürücü bir eylemin, olayın olması için bu olaysal bölgeye ihtiyaç vardır. Olaysal bölgenin oluşturduğu şartlar olayın ortaya çıkmasını sağlar. Olaysal bölge yerel olduğu için gerçekleşen olay da yereldir. Olay bölgesine özgüdür ancak kendisi değildir. Bunun anlamı olay var olmasında bölge ile duruma bağlıdır, ortaya çıkan hakikatin etkileriyle de durumdan bağımsızdır. Hakikat, olay bölgesinin yerel özelliklerini etkisizleştirir. Olaysal bölge, mevcut durum içerisinde yeni bir durumu ortaya çıkaracak olan olay için zorunlu bir koşuldur” (Badiou, 2015b: 57-61).

Badiou’nun olay kavramı bir durumdaki normal olandan kopuştur, tekrarın kesintiye uğramasıdır, imkansız olanın mümkün kılınmasıdır, yeninin ortaya çıkmasını sağlayanıdır. Olay matematik için imkansız olan, ontolojik belirlemeden çıkan, birin normundan kaçan, varlık olarak varlık olmayandır. Felsefe de ontolojik çıkarımdan çıkarılmış olan olayın teorisidir (Badiou, 2006: 60). “Olay varlık değil, fazladan bir addır. Olay çokluğun analizine dahil değildir, çünkü olay sunumun içinde yerelleştirilebiliyorsa

da kendisi sunulamaz ya da sunulabilir değildir. Olay her zaman bir duruma eklenir. Hiçbir olay bir durumun bütünlüğü ile ilgili olamaz, yalnızca durumun içindeki bir bölgede olduğu için durumda sunulmuş bir çokluğu ilgilendirir. Bu anlamda hiçbir doğal olay, nötr olay yoktur” (Badiou, 2020a: 187).

“Doğal ya da nötr durumlarda olgular vardır. Olgu ve olay arasındaki ayrımın temeli de doğal ya da nötr durumlar ve tarihsel durumlar arasındaki ayrıma dayanır. En az bir bölgesi sunulan durumların içinde biricik olaylar vardır. Olay da durumun tarihselliğinin yoğun olduğu bir yere, noktaya eklenir. Her olay tarihsel bir durumun içinde tekilleştirilebilen bir bölgeye sahiptir. Bölge her zaman olayın varlığının koşuludur. Durum eğer doğal, sıkışık ya da nötr ise orada bir olayın çıkması imkansızdır. Boşluğun kıyısındaki bir çokluğun varoluşu bir olayın meydana gelmesinin olasılığını açar, ancak hiçbir olayın meydana gelmemesinin de olasılığı daima vardır. Bir bölge, sadece bir olayın meydana gelmesiyle birlikte ve geriye doğru bir nitelendirilmeyle olaysal olabilir” (Badiou, 2020a: 188).

Sunumdaki olayın ontolojik niteliklerinden yalnızca biri bilinebilir: olay daima normal olmayan çokluktur, boşluğun kıyısındadır. “Olay, hem onun bölgesine ait çokluklardan oluşan hem de olayın kendisinden oluşan bir-çokluktur. Örneğin bir tarihsel durumda X olaysal bölgesini ele alalım. Bölgenin öğelerinden ve bölgenin kendisinden oluşan çokluğu X bölgenin olayı olarak adlandırırız. Yani olay hem kendi bütün bölgesini sunan bir çokluk hem de kendi çokluğuna içkin saf gösteren aracılığıyla, sunumun kendisini, var olan sonsuz çokluklardan birini sunar” (Badiou, 2020a: 188-189). Bir olayın gerçekleştiğinin bilinebilir olması için olayın kendisine içsel olan bir terimin kurulmasına gereksinim vardır. Eğer bir olay gerçekleşmişse, onun bölgesinin duruma ait olması durumun kendi bakış açısından karar verilemezdir, olaysal bölge olayı nitelendirirse dahi olayı adlandıramaz. Olayın adı boşluktan çıkarıldığı için adlandırma işlemini bölge yapamaz. Bu yüzden durumun içinde bir olayın sunulduğunu söyleyebilmek için

yorumlayıcı bir müdahale gereklidir. Olay, durumun normalliğinin dışında tümüyle normal olmadığı için önceden öngörülemezdir ve durumun bilgisiyle de açıklanamazdır. Durumun bilgisiyle açıklanamayan olay tanımlanamaz, sınıflandırılmaz. Eğer olay durumun sınırları içerisinde açıklanabilir olsaydı ortaya bir yeni çıkaramazdı. Ancak olay durum arasında hiçbir bağlantı kurulamazsa bu da hiçbir şeyin olmadığı anlamına gelebilir. Badiou olayın bir hiç olmaması için olayın kara verilemezlik niteliğinden bahseder. Önceden öngörülemeyen, mümkün olanın dışında, normal olmayan olay, olur ve ortadan kaybolur. Olayın olaysallığı arkasında bıraktığı ize göre yorumlanır. Burada bir müdahalede bulunmak ve bir seçim yapmak gerekir.

Sonuç olarak ortaya “iki mümkün hipotez çıkar: olay duruma aittir ya da olay duruma ait değildir.

- Birinci hipotez: olay duruma aittir. Durumun bakış açısından, sunulmuş olduğundan olay vardır. Bununla birlikte onun özellikleri oldukça özeldir. Her şeyden önce olay tekil bir çokluktur. Eğer normal bir çokluk olsaydı temsil edilebilirdi ve durumun bir parçası olurdu. Ancak bu olanaksızdır çünkü onun ona ait bölgesinin öğeleri sunulamazlar. Bu nedenle olay durumun terimleriyle, durumun parçaları bakımından düşünülemez. Durumun hali herhangi bir olayı saymaz. Eğer olay duruma aitse, onda sunulmuşsa olayın kendisi boşluğun kıyısında değildir. Çünkü kendisine ait olmanın özsel özelliği olan, çokluk olarak, en azından sunulmuş bir çokluğu yani kendisini sunar. Bu hipotezde olay, var olan çokluğa onun göstereninin ait olmasıyla bütüncül tekilliğini engeller. Başka bir deyişle, bir olay, bir olaysal bölge değildir (onunla örtüşmez). Bölgenin öğelerini ‘harekete geçirir’ ancak kendi sunumunu karışıma ekler. Durumun bakış açısından olay eğer ona aitse olayın kendisi boşluktan ayrılır. Bu ultra-birdir. Bir olayın duruma ait olduğunu bildirmek, boşluk ve kendisi arasında onun bölgesi ve kendisinin araya girmesinden kavramsal olarak ayırt etmesi gerek demektir.

Bu araya girme ultra-birdir, çünkü aynı şeyi iki kez bir olarak sayar: bir kez sunulmuş bir çokluk bir kez de kendi sunumunda sunulmuş çokluk olarak.

- İkinci hipotez: olay duruma ait değildir. Olay, kendisi dışında yalnızca durumda sunulmayan bölgenin öğelerini sunar. Eğer orada sunulmamışsa durumun bakış açısından hiçbir şey sunulmuştur. Olay göstereni, bölgenin sınırlarında gizemli bir işlemle, onu sunmayan bir duruma ‘kendisini ekler’ olay bölgesinin altında boşluk vardır, sunulabilecek hiçbir şey yoktur” (Badiou, 2020a: 190-191).

Olay ya durumun içindedir ve kendisiyle boşluk arasında kendisini araya sokarak boşluğun kıyısında bölgenin varlığını kesintiye uğratar, ya da durumda değildir ve onun adlandırma gücü yalnızca hitap etmektir. “Olayın duruma ait olup olmamasının karar verilemezliği ikili bir işlev olarak yorumlanabilir. Olay bir yandan boşluk ve kendisi arasına kendisi koyar diğer yandan boşluğu çağırır. Olay hem sunumcu yapının ultra-biri hem de boşluğun adı olacaktır” (Badiou, 2020a:192).

Bu “iki hipotezden de görüldüğü gibi olayın özünde karar verilemezlik olduğu için karar vermek bir bahistir. Bu bahsin herhangi bir meşruiyeti yoktur. Mevcut bilgi yapısı içerisinde bu kararın doğru mu yanlış mı olduğunu bilemeyiz. Temelsiz bir karar ile olayın duruma ait olup olmadığını söyleriz. Kararın sonuçları bilinir olacaktır, ancak bu sonuçları temelli bir kökene bağlamak için olaydan öncesine gitmek mümkün değildir” (Badiou, 2020a: 211). Olayın karar verilemezlik niteliği önemlidir ancak bu karar olayın olup olmadığına ilişkin bir karar değildir; olayın duruma ilişkin olduğuna dair bir karardır. Olay duruma aitse eğer yenilik yaratmaz, tekrarlılık vardır ve öngörülebilir olur; olay duruma ait değilse eğer bir mucize niteliği taşır ya da yoktan var olur. Bu yüzden olayın karar verilemez niteliği önemlidir. “Olaya ilişkin kararı uyarlayacak düzenlenmiş ve zorunlu bir usul varolamaz. Durumun hali bu düzen için herhangi bir kuralı garanti etmez, çünkü bir bölge içinde olan olay hal tarafından bir parça olarak güvenceye alınmaz. Bu nedenle de olayın duruma ait olmasının sonucuna varmak için olayın

varsayılan kapsanmasına göndermede bulunulamaz” (Badiou, 2020a: 212). Verilen kararı kurala bağlayan hiçbir şey yoktur. Karar hakikatin doğrulama sürecini başlatır. Karar verilemez olana karar verme edimi yasadışı bir yasamadır.

Karar verilemez olaya risk alarak karar verici olarak müdahale eden özne olayı adlandırır ve olaya dair bir sadakat geliştirir böylece özneyi yaratan, hakikat sürecini başlatan süreç başlar. Olay ortaya çıktığı gibi kaybolur ve olayı adlandırmak da olayı sabitler. Özne de bu olaya sadakatle bağlanır, olayın sonuçlarını takip eder ve hakikatin yaratım sürecine dahil olur. Karar aslında mutlak bir başlangıç değildir, öznenin içinde bulunduğu durumun kendine özgü koşulları altında olayı tanınması ve sadakat araçlarını yeniden icat etmesi gerekliliğine işaret eder. Müdahalede bulunan özne, olayı önceki olayların sonuçlarıyla da ilişkilendirmelidir ve önceki olayın sonuçlarına da bağlılık, sadakat göstermelidir, olayları birbirine bağlamalıdır.

Badiou *Logics of Worlds* kitabında *Being and Event* kitabındaki bazı eksiklikleri tamamlar ve olay, özne, hakikat teorisini geliştirir. *Logics of World*’te durum kavramı yerine dünya kavramını kullanır ve durumun üyeleri de burada dünyadaki çokluklar, nesnelerdir. Nesne olmak da bir çokluğun görünür olması anlamına gelir. Matematiksel ontoloji çoklukların yerleştirilmesi, görünüşü, orada olması ile ilgilenmez; mantık ise bu konularla ilgilenir. “Matematik varlığı her tür etkileştirme dışında varlık olarak düşünürken, mantık etkileştirmenin olanaklı tikel çerçevelerini, yani çoklukların konumlandırılmasını düşünür. Kısaca matematik varlığın düşüncesidir, mantık orada olmanın ya da ortaya çıkmanın düşüncesidir” (Badiou, 2015f: 21). Dünyadaki çokluklar ait oldukları yerel alanlarda vardır; dünya orada olmaktır. Mantık dünya içindeki çoklukların birbirleri arasındaki ilişkisel bağın yasasıdır. Dünyalar da kendi mantıkları içerisinde işlerler (Badiou, 2019d: 55-59). Badiou nesnenin dünyada bulunma yoğunluğunu (daha fazla, daha az) belirleyen kurucu kapasiteyi, yasayı transandantal olarak adlandırır (Badiou, 2019d: 526). Burada olay transandantalden koparak bir

çokluğun görünür olmasıdır (Badiou, 2019d: 514). Dünyanın transandantalını değiştirmeyen oluşumlar dönüşümdür, dönüşümler değişim değillerdir. Dönüşüm dünyanın zaten varolan yapısında meydana gelir. Değişim ise verili durumda yok sayılan ögenin kendisini ortaya çıkarmasıdır. Değişimi gerçekleştiren de sitedir (Badiou, 2019d: 304-305). “Herhangi bir durumda, duruma ait çokluk eğer belirlediği anda atıfta bulunduğu alan içerisinde kendisini sayıyorsa bir site oluşturur. Site verili duruma göre kendi kendisine kendisinin bir bileşeni gibi davranabilen bir çokluktur, kendi belirleşimin varlığının dayanağı kendisidir. Site bir tekilliktir, çünkü kendi çoklu bileşiminin belirleşine kendi varlığını da katar. Site kendisini dünyada, orada olmak olarak var eder. Ve site kendisini bir varoluş yeğînliğiyle donatır. Bir site kendi kendisi itibarıyla varolan bir varlıktır” (Badiou, 2011c: 158). Site yalnızca “ontolojik tekelliği içinde değil, sonuçlarının mantıksal açılımları içinde de düşünülmelidir. Site anlık bir figürdür, belirlediği gibi gidecektir. Onun açabileceği ya da kurabileceği kendine ait zamanı, asıl süresi, ancak sonradan ortaya çıkacak sonuçlarından bulunabilir. Site kendine has paradoksu kendine aitliği olan bir çokluğun belirleşiyiştir. Sitenin mantığı, sitenin teşkil ettiği o boş noktanın çerçevesinde varoluş yeğînliklerinin dağılımını içerir” (Badiou, 2011c: 164). “Sitenin ontolojisinde onun varoluş değerini önceden belirleyen hiçbir şey yoktur. Bir ortaya çıkış ancak algılanabilen yerel bir belirleş olabilir. Ayrıca bir yitip gidiş hiçbir iz bırakmayabilir. Bu arada hakiki bir değişimin işaretlerini taşımakla birlikte, bir site basbayağı tüm varoluşsal önemsizliği sayesinde verili durumun alelade bir devamı da olabilir” (Badiou, 2011c: 165). Sadece “varoluş değeri azami olan bir site olay olma gücüne sahiptir. Varoluş yeğînliği azami derecede olmayan siteler olgu adını alır. Varoluş yeğînliği azami derecede olan siteler ise tekillik adını alır. Eğer bir dünya (bir site olarak) olgu ile tekillik arasına yerleşir ve orada düzenlenirse, son kararı vermek sonuçların oluşturacağı ilişkiler ağına düşer” (Badiou, 2011c: 169).

“Tekillik olguya kıyasla sıradan süreklilikten daha fazla uzaklaşır. Çünkü azami bir varoluş yeğinliği taşımaktadır. Eğer zayıf tekilliklerle güçlü tekillikleri de birbirinden ayırt etmemiz gerekirse, bunu sönmülmekte olan sitenin ortaya çıktığı diğer bileşenleriyle kurduğu sonuç doğurma ilişkilerine bakabiliriz. Beliriş/yitiş döneminde azami surette varolmak bir siteye tekillik kudreti bahşeder, fakat aynı zamanda azami surette var etmek de, bu tekilliğin gücüdür. Güçlü tekilliklere de olay denir. Bunlar tekilliklere (aşkınsal varoluş yeğinliği azami olan sitelere) uygulanan yüklemisel güçlülük/zayıflık ayırımına dair açıklamalardır” (Badiou, 2011c: 170). Sitenin (azami) yeğinliğinin bir “sonucunun varoluş değeri verili durumda sıfır iken olayla birlikte pozitif bir değer almışsa, o güçlü bir tekillik ya da bir olaydır. Olay kendi (azami) varoluş yeğinliğinin azami ölçüde doğru sonucudur, yani varolmayışın varoluş kazanması” (Badiou, 2011c: 173). Varolmayanın varoluşu, belirişin gizli kalan varlık tarafından alaşağı edilmesini sergiler. “Bir varolmayış, varoluş neredeyse oraya dönüp gelmelidir. Dünyanın düzeni, verili duruma ait bir mantık kuralının yıkımını gerektirecek denli alaşağı edilmemiştir. Her durumun en azından bir varolmayanı vardır. Bu varolmayış mutlak varoluşa yükseldiğinde, kuralın muhafaza edilebilmesi için sitenin diğer bileşeninin varlıktan çıkması gerekir” (Badiou, 2011c: 174). Bir “olayın sonuçlarına bağlı olarak eğer hiç hükmünde olan her şey hükmüne gelebiliyorsa, belirişe ait yerleşik bir veri yıkıma uğramıştır. Dünyanın tutarlılığına dayanarak teşkil edenin kendisi hiçe indirgeniştir; şayet varolanın aşkınsal endekslemesi dünyanın (mantıksal) temeli olarak kabul edilirse, dünya temelden değişir. Dünya, varlığa ait bir paradoksun mutlaklaşan sonuçlarından derinlemesine etkilendiğinde, geleneksel değerlendirmelerin yerel yıkımıyla tehdit edilen tüm beliriş, neyin varolduğu ve neyin varolmadığına dair yeni bir dağılım yapmak zorunda kalır. Varlığın kendi belirişi üzerine uyguladığı bu baskıyla bir dünyanın başına gelecek olan şey (varoluş ve yıkımı bir araya getiren) diğer bir dünya olasılığından başka bir şey değildir” (Badiou, 2011c: 176). Badiou, artık “bir olayın

etkilediği durum içinde bıraktığı tek izin olaya verilen ad olduğu fikrini savunmaz. Çünkü bu fikir aslında bir değil iki olay olmasını (olay-olay ve olay-adlandırma) ve keza bir değil iki özne olmasını (olayı adlandıran özne ve bu adlandırmaya sadık kalan özne) gerektiriyordu. Bu sebeple olay ile olayın kendisi ortadan kaybolduktan sonra da olduğu gibi kalacak olan bir önerme arasına mesafe koymak anlamında, bir olay içirimleyici olur. Bu önerme daha önce karara bağlanmamış durumda, yani belirsiz bir değerdedir. Olay, onun değerini gerçekleştirirken belirler (olay önermenin doğruluğunu belirler ve bunu yaparken durumun tüm mantığını, bütün aşkın rejimini değiştirir). Ontolojik olay teorisi mantıksal bir teori ile tamamlanır” (Badiou, 2019b:14). Badiou yaptığı bu değişiklikler ve eklemelerle olay olmayan değişimleri de açıklar, ara hallerin formülasyonunu da yapar. Çünkü her değişiklik bir kopuş, olay değildir ya da her varolmayanın varoluşu, tikel özelliklerin merkezde olarak gerçekleştirdiği değişimler de bir kopuş olay değildir.

6.Özne

Olayın bir niteliği olan karar verilemezlik, bir öznenin ortaya çıkmasını gerektirir. Özne, karar verilemez olayın karar vericisi olur. Bu “özne bahis şekline bürünen bir sözce ile kurulur ‘bu olay olmuştur, benim ne değerlendirebileceğim ne kanıtlayabileceğim ama sadık kalacağım bir şey bu”” (Badiou, 2019i:30). Olay ile durum arasında kurulacak ilişkide mevcut bilgi durumu etkisiz olduğu için verilen kararda özne bir risk alır, bir bahse girer. Bu temelsiz, meşru olmayan bir kararla, olayın gerçekleşmiş olduğunu söyleme kararıyla başlar. Olaya dair öznenin karar vermesi önemlidir, çünkü ortaya çıktığı gibi kaybolan olayın belirsiz kalması olayı gizemli hale getirebilir ya da karar verilemezlik olayın sonuçlarını erteler, olayı sonuca vardırıamaz. Sonuç olarak, bir olaydaki bir hakikatin ortaya çıkışı olayla ilgili bir karar anını gerektirir ve bununla birlikte hakikatin belirişine göre sonsuz yeni eylemleri de gerektirir. Kararda, bir karar verilemeze karar verildiği için kararın kendisi karar verilemez olarak kalır. Kararı

temellendirmek ve ispat etmek için de öznenin sadakatı gereklidir. Sadakatle birlikte karar kökleşir.

Olay, bir öznenin ortaya çıkmasını sağlar. Çünkü olaydan önce bir durumda özne yoktur, durumun içinde yalnızca bireyler vardır ve bireyler özne olarak sayılmazlar. Birey, insan olmak ise özne olmak demek değildir. Durumun içindeki birey olgu gibi sayılır, sınıflandırılır, tanımlanır. Bir birey ancak bir olayla birlikte özne olabilir. Özneyi kuran, durumda görülmeyen olayla birlikte açığa çıkan ve görülmeye başlanan bilgileri, deneyimleri, keşifleri, pratikleri, etkinlikleri toplayan buna kendini adayan, zorlayan etkin ilkedir. Özne olay ile karşılaşan, olayın karar verilemezliğine müdahalede bulunan ve olaya sadakat gösterendir. Özne, mevcut durumun terimlerini, dilini olayla karşılaşmasından sonra olaya müdahalede bulunarak ve olaya sadakat göstererek yeniden geliştirir.

Badiou’da özne kartezyen anlamda bir töz, Kant’taki gibi deneyimin apriori evrensel koşullarından dünyayı nesne olarak karşısına alan ve ona anlam yükleyen bir gerçeklik, materyalist bir yaklaşımla insana indirgenen, sosyolojik indirgemecilikteki gibi sosyal birey, yapısöküme uğratılması gereken bir yanılsama değildir. Badiou’nun öznesi durumun olumsuzluğundan bağımsız olmayan bir olanaktır; olayın hakikatının üreticisidir ve hakikatin evrenselleştirici unsuru olarak durumun içerisinde bir çabayla ortaya çıkar. Karar, sadakat ve evrensellelikle ortaya çıkar. Bir durumdaki radikal kopuşun altındaki eylemlerin yerel ve tekil şekillendiricisidir.

Badiou özne teorisinin “özne kavramının ne olmadığını altı maddede açıklar:

- a. Özne bir töz değildir. Eğer töz kelimesinin bir anlamı varsa, bir durumda bir olarak sayılan bir çokluğu belirtir. Türeyimsel bir usul ise bir durumun sayım yasasına girmez, dilin ansiklopedik belirleyiciliğinden çıkarılır. Türeyimsel bir

- usulün karara bağlandığı içsel ayırt edilemezlik, öznenin herhangi bir tözselliğini dışlar.
- b. Özne boş bir nokta değildir. Varlığın uygun adı olan boşluk, insan olmayan ve öznel-olmayandır, ontolojik bir kavramdır. Özne noktasallık olarak değil, çokluk olarak gerçekleşen türeyimsel bir usuldür.
 - c. Özne bir deneyim duygusunun örgütleyicisi değildir. transendental bir işlev değildir. Eğer deneyim kelimesinin bir anlamı varsa, bu olduğu haliyle sunumu belirtir. Fazladan bir adla nitelendirilen olaysal bir-ötesinden kaynaklanan türeyimsel usul sunumla örtüşmez. Ayrıca hakikat ile anlamı ayırt etmek önerilebilirdir. Bir durumun olay-sonrası hakikatini uygulayan türeyimsel usuldür, fakat hakikat olan ayırt edilemez çokluk herhangi bir anlamı sunmaz.
 - d. Özne değişemeyen bir sunum değildir. Özne nadirdir, türeyimsel usul durumun bir diyagonalidir. Bir durumun türeyimsel usulü tekil olduğundan özne de tekildir. ‘Bazı özneler vardır’ ifadesi aleatoriktir, varlığa geçişli değildir.
 - e. Her özne nitelendirilmiştir. Aşk, sanat, bilim, politika gibi konularda bazısı bireysel, bazısı karmaşık, bazısı da kolektiftir. Durumların yapısal hiçbir zorunluluğu yoktur. Yasa bazı öznelerin varolmasını emretmez.
 - f. Özne bir sonuç değildir, bir köken de değildir. Bir usulün yerel statüsü, durumun aşırılığında bir konfigürasyondur” (Badiou, 2020a: 411-412).

Badiou Theory of Subject kitabında tek bir öznenin varlığını kabul eder. Bu özne “siyasal özne olan proletaryadır; burjuvazi ise bir özne olarak kabul edilmez, burjuvazi bir yerin konumlandırıcısıdır. Tarihselleştirmede bir yer ve bir özne vardır” (Badiou, 2019j: 27-28). Being and Event kitabında ise “felsefenin dört koşulu olan bilim, siyaset, sanat ve aşkta ortaya çıkan farklı özneler vardır. Özne yerel olarak görülür ve sadece türeyimsel bir usul tarafından desteklenir” (Badiou, 2020a: 18). Logics of Worlds kitabında da bir olayın sonuçlarıyla kurulan ilişkiye göre üç tip özne çıkar. “Olayın

sonuçlarını üreten, olayı hakikat anı olarak gören sadık özne; olayın sonuçlarını inkar eden, olayın hakikatini yadsıyan gerici özne; olayın sonuçlarını bulanıklaştıran, olayı gizleyen karanlık özne” (Badiou, 2019d: 19).

Bir köken ya da sonuç olmayan özne, hakikatin öznesidir. Siyasi seçimlerde oy kullanmak, güzel sanatlar fakültesinde heykel yapmak, öğrencisine matematik dersi veren bir öğretmen olmak ya da bir ailedeki anne-baba olmak özne olmak değildir. seçmen, öğrenci, öğretmen, anne-baba oldukları halleriyle temsil edilme biçimlerini aşamazlar. Ancak varlıkları mevcut durum içerisinde köklü bir kopuş gerçekleştirirse, olaya sadakat gösterip duruma fazlalık yaratan eylemlerde bulunurlarsa özne olabilirler.

“Öznelleştirme, müdahaleci bir adlandırmanın ardılı, bir işlemcinin ortaya çıkmasıdır. İki biçiminde gerçekleşir. Olaysal bölgenin sınırlarındaki müdahaleye yöneliktir. Aynı zamanda türeyimsel usulün temelini oluşturan değerlendirme kuralının ve yakınlığın örtüşmesi aracılığıyla duruma yöneltilmiştir. Öznelleşme durumun bakış açısından müdahaleci bir adlandırmadır, yani fazladan adın dolaşıma girmesiyle birlikte durumsal- arası etkilerin kuralının devreye sokulmasıdır. Öznelleşme özel bir sayımdır, sunumu düzenleyen bir-olarak-saymadan, durumun halinin ikilenmesinden farklıdır” (Badiou, 2020a: 413). “Öznelleşmenin saydığı şey, olayın adıyla bağlantılı sadık olan bir şeydir. Öznelleşme, bir kuralın tekil konfigürasyonu, uygun adın imlenmesinin yokluğu altında İki biçiminde meydana gelir. Örneğin Aziz Paul kilise için, Lenin parti için, Cantor ontoloji için, Schoenberg müzik için, Simon, Bernard, Claire aşk için: her biri uygun bir ad ile bir olayın adı (tanrının ölümü, devrim, sonsuz çokluklar, tonal sistemin yıkımı, buluşma) ve türeyimsel bir usulün (Hristiyan kilisesi, Bolşevizm, küme teorisi, serializm, aşk) başlangıcı arasındaki yarılmayı öznelleştiren düzenlemeleri sunmuşlardır. Uygun adın düzenlediği şey, öznenin yerel konumlandırılmış düzenlemesi olarak müdahale ya da sadakat işlemcisi olması değildir; fakat İkinci'nin ortaya çıkışı, türeyimsel usul kipinde durumun içinde olayın cisimleştirilmesidir. Anlamdan çıkarılmış İkinci'nin mutlak tekilliği

uygun adın imlemleyen-olmayan tarafından gösterilmiştir. Ancak bu imlemleyen-olmayan aynı zamanda müdahaleci adlandırma tarafından çağrılan şey, bizzat varlığın uygun adı olan boşluktur” (Badiou, 2020a: 413). “Öznelleşme, bir hakikatin mümkün olmasıyla olandır, olayın olay olabilmesi için, olay durumun hakikatine dönüştürülür. Bir hakikatin varolduğu (bilgisel ansiklopediden çıkarılan), ayırt edilemeyen çokluğa göre yerleştirilen olaysal bir-ötesine izin verir. Uygun ad, bir-ötesinin ve çokluğun izini taşır. Örneğin Lenin hem Ekim Devrimi hem de Leninizmdir, yarım yüzyıldır devrimci siyasetin hakiki-çokluğudur. Bu nedenle uygun ad, müdahaleci adlandırma ve sadık bağlantının kuralını kapsar. Öznelleştirme, durumun içinde olayın boşluğu çağırıldığı, boşluk ve kendisi arasına kendisini yerleştirdiği var-olmayan noktadan başlayarak izlenen şey” (Badiou, 2020a: 414).

Özne durumdaki hakikatin kaynağı değildir, ancak sonsuz hakikatin sonlu terimidir. Özne sonlu, hakikat ise sonsuzdur. Tüm hakikatler öznenen aşkındır, çünkü öznenin varoluşu bir hakikatin gerçekleşmesini sağlamasıyla olur. Aslında özne burada bir hakikatin bilinci veya bilinçdışı değildir. Özne yalnızca hakikatlerin varlığına inanır ve bu inanç da bilgi biçiminde gerçekleşir, bu bilme inancı da itimattır. Durumun her ögesine farksızca hitap eden hakikatin ortaya çıkmasını sağlayan sonlu ve örgütlü özne, olaysal kopuşun sonuçlarının evrensel söylemini geliştirir ve hakikati herkese açar bu yüzden hakikatin evrenselleştirici ögesi olur.

7.Hakikat

Hakikat, olaysal kökenlidir ve olayla ortaya çıkan öznenin asla sona ermeyen çabasıyla ortaya çıkar. Mevcut durumdan kökten bir kopuşla çıkan hakikat yeniyi belirtir. İçinde bulunduğu durumun yerleşik sınıflandırmalarından herhangi biri tarafından zapt edilmemiş olması ölçüsünde hakikat türeyimseldir. Türeyimsel oldukları için durumda ayırt edilemezlerdir, önceden öngörülemezler, tesadüfilerdir, tek bir hakikat yoktur

hakikatler vardır, sonsuzlardır, durumda fazlalık yaratırlar duruma eklenirler, evrensellerdir ve içkinlerdir eklendiği modele göre ortaya çıkarlar.

Hakikat olay sonrasındaki varlık-olarak-varlık-olmayan olduğu için ontolojinin alanına giren bir kavram değildir. Felsefe hakikatlerin varlığının ve bu hakikatlerin de birlikte mümkün olmalarının düşünce alanıdır. Ancak felsefe hakikatleri üretmez, felsefe hakikatlerin karşılaşmasını, onların birlikte düşünülebilmesini, aynı zamanda yer almalarını sağlar, yani hakikatlere kavramsal bir mekan yaratır. Felsefenin dört koşulu vardır, bunlardan birinin eksikliği felsefenin yok olmasına sebep olur, bunların birlikte ortaya çıkması da felsefenin doğuşu olur. Bu koşullar bilim, siyaset, sanat ve aşktır. Badiou bu koşulları türeyimsel usuller olarak adlandırır. Türeyimsel usullerin dört türü günümüzde hakikatleri üretmeye elverişli tüm usulleri belirler ve sınıflandırır. Felsefenin koşulları hakikat usulleridir. “Hakikatin usulleri veya türeyimsel usuller bilgi birikiminden olaysal kökenli olmaları sebebiyle ayrılırlar. Mevcut hal ve durumun kurallarına uygun olanlar dışında hiçbir şey vuku bulmadığı sürece, kuşkusuz bilme, doğru önerme tümceleri, birikmiş bilgiler var olabilse dahi hakikat var olmayabilir” (Badiou, 2012a: 25).

Badiou’ya göre bilgi/hakikat çiftinin ayrımı önemlidir. Mevcut olan, tekrar eden bilgidir; mevcut olanı yıkan, tekrarı kesintiye uğratan, yeni olan hakikattir. Düşünce alanları da söylemleri de birbirinden farklıdır. “Bilgi, bir durumun içerisinde, dilin kesin sözcükleriyle işaret edilen şu veya bu özelliğe sahip olan çoklukları ayırt etme kapasitesidir. Bilginin kuralı her zaman sağın adlandırma ölçütüdür. Bilginin tüm alanlarının temel işlemi ayırt etme (sunulmuş veya düşünülmüş çokluk şu veya bu özelliğe sahiptir) ve sınıflandırmadır (çoklukları ortak özelliklerine göre gruplar, ayırt eder). Ayırt etme, dil ve sunulan veya sunulabilir gerçeklikler arasındaki bağlantıyla ilgilidir, sunuma yöneliktir. Sınıflandırma, dil ve durumun parçaları, çoklukların çoklukları arasındaki bağlantıyla ilgilidir, temsile yöneliktir. Ayırt etme, yargılama

(özelliklerden bahsetme) kapasitesi; sınıflandırma, yargıları birbirine bağlama (parçalardan bahsetme) kapasitesi üzerine kurulur. Bu anlamıyla bilgi bir ansiklopedi olarak gerçekleşir. Ansiklopedi, ortak bir belirleyen altında yargıların toplanmasıdır. Bilgi, bir çokluğun kendisini, bir çokluklar kümesine, yani bir parçaya ait bulması bir belirleyen yardımıyla bu veya şu çokluğu tahsis etmektir” (Badiou, 2020a: 346). “Bir durumun tüm sonlu parçaları en az bir bilgi tarafından sınıflandırılır: bir sorgulamanın sonuçları ansiklopedik bir belirleyen ile örtüşür. Bu, durumun dili içerisindeki adlandırılabilir tüm sunulmuş çokluklar tarafından olur. Dil, bir boşluğa izin vermez, adlandırılmayan yoktur. Bu tür sonlu çokluklar kümesi daima numarandırılabilir. ‘Bu bir şu, o bir şu...’ şeklinde sınıflandırmalar yapılabilir. Bu şekildeki ayırt etmelerin bütünü bir ansiklopedik belirleyen oluşturur. Dolayısıyla sunulmuş çoklukların tüm sonlu çoklukları bilgiye tabi parçalardır” (Badiou, 2020a: 349-350). “Bilgi, durumun alt kümelerine ad verme işlemidir. Durumun dili, durumun öğelerini herhangi bir yüklem altında toplamak suretiyle bir kavram için kaplamsal bir bağlaşıklık oluşturur. Bir alt küme dilin kavramıyla ve söz konusu kavram altına sokulabilecek tüm terimlerin ya da öğelerin karakterize edici özelliklerinin yer aldığı bir indeks temelinde saptanabilir. Bilgi biçimlerini teşkil eden kavramlar ve adlardan oluşan bu yığın, alt kümeleri sınıflandıran durumun ansiklopedisidir” (Badiou, 2009a: 698). Bilgi, bir durumun içindeki parçaların düzenlenmesini sağlayan araçları sunar, sınıflandırır, ayırt eder. Bir bilgi tarafından kontrol edilebilen, bir ansiklopedik bilgiye cevap verebilir nitelikte olan durumun parçası ise doğrudur. “Bilgi olaya dair, müdahaleye dair, numaralandırmayı-aşan ada dair, sadakati yöneten işleme dair herhangi bir şeyi bilmek istemez. Doğru ile hakiki burada birbirinden ayrılır. Hakiki, hakikatin süreci tarafından kontrol edilen, olayın numaralandırmayı-aşan adına bağlantılı çoklukları bir araya toplayan durumun bir parçasıdır. Hakiki yalnızca sonsuz olduğunda doğrudan ayrılabilir, bir hakikat durumun sonsuz parçası olmak zorundadır. Çünkü tüm sonlu parçalar bilgi tarafından zaten ayırt

edilmiş ve sınıflandırılmıştır” (Badiou, 2020a: 351). Olayla bağlantılı çoklukların oluşturduğu sınıf, durumun dili tarafından formüle edilen hiçbir özellik tarafından belirlenemez. Bu yüzden “hakikat, bilgi için ayırt edilemez ve sınıflandırılmazdır, doğruya da indirgenebilir değildir. Bir hakikat, en az bir ansiklopedik belirleyen içeren sorgulama tarafından sakınılan sadakat sürecinin sonsuz toplamıdır. Bu süreç de türeyimseldir” (Badiou, 2020a: 356).

“Hakikat durumun dilsel bir yüklem kullanılarak bileşenlerine bütünlük verilemeyecek olan alt kümelerinden biridir. Hakikat belirtisiz bir alt kümedir ve bir araya topladığı bileşenlerin ortak özelliklerinin hiçbiri bu kümenin bilgi tarafından tanımlanmasına izin vermez, aşırı derecede tanımlanamazdır. Bu türden bir alt kümenin, sözü edilen durumun kısmi tikelliğinin bilgisi olmak yerine, duruma ait bir hakikat, durumun saf ve çoklu varlığının içkin olarak üretilişi, varlık olarak varlığına ilişkin bir hakikat olduğu aşikardır. Zira kavramı durumun içerisinde tekil bir belirsizlik biçiminde kapsanmış ve ansiklopedinin sınıflayıcı dilinden eksiltiştir. Dilin her türlü sabit deneyimi bağlamında belirlenimi eksiltiştir alt küme, türeyimsel alt kümedir. Türeyimsel kümeler, kurulabilir olmayan kümelerdir, tek yükleme tekabül etmezler, tek bir yüklemsel ifade altında toplanamazlar ve bütünlük verilemeyecek kadar belirtisizdirler. Kurulabilir kümeler ve türeyimsel kümeler arasındaki karşıtlık bilgi ile hakikat arasındaki karşıtlığa salt içkin bir ontolojik temel sağlar” (Badiou, 2009a: 699-700).

Hakikatler türeyimsel sonsuzluk sıfatıyla ebedidedir, türeyimsel sonsuzluk olarak meydana gelir. Genel bir hakikat yoktur. Hakikat olayla birlikte ortaya çıkar ve bir durumun halini askıya alır, daima bir durumun hakikatidir. Hakikat olan özünde ilişkisiz veya özerktir, kendi kendini oluşturur, kendi kendini düzenler. Bir hakikat bağlantısızdır ve hakikatin işlediği yerde bağlantıyı ortadan kaldırır. Yani hakikat her türlü ilişkiden bağımsızlığını radikal özerkliğin, kendi kendini belirlemenin özgür yerel üretiminden başka bir şey değildir (Hallward, 2003: xxxi). “Mevcut bir durumda bir hakikatin ortaya

ıkması için arı bir olayın bu duruma eklenmesi gerekir. Bu ek, durumun kaynakları (yapısı, terimlerini adlandıran yerleşik dil vs.) tarafından adlandırılmaz, temsil edilemez. Tekil/Benzersiz bir adlandırmayla, fazladan bir imleyenle kaydedilir. Duruma dair bir hakikati dokuyacak olan, bir fazladan-adın seferber edilmesinin durum üzerindeki etkisidir. Zira başlangıçta, durumda, ona hiçbir olay eklenmediyse, hiçbir hakikat yoktur” (Badiou, 2012a: 25). “Verili bir çokluğun varlığının hakikatine yaklaşmanın ancak adlandırılmaz, türeyimsel, herhangi çoklukların, dilin hiçbir özelliğinin sınırlamadığı çoklukların varoluşunu hesaba katmak kaydıyla ihtimal dahilinde olur. Eğer hakikat bilgide delik açıyorsa, dolayısıyla eğer hakikatin bilgisi değil de sadece hakikatlerin üretilmesi söz konusuysa, bunun sebebi, varlığın içinde matematiksel olarak (arı okluk olarak) düşünölen hakikatin türeyimsel olması, kesin her adlandırmadan kurtarılmış olması ve bu adlandırmaların ayırt etmeye olanak tanıdığı şeye kıyasla fazla olmasıdır. Adcılık düşüncesi bu sonucu reddeder ve sadece adlandırılabilir çoklukları varoluşa kabul eder (muhafazakar bir düşünce). Aşkın düşünce sıradan ölçölerin ötesinde yer alan bir okluk noktasını belirlenmesinin, fazlalığın başıboşluğunu yukarıdan kurallara bağlayacağına ve sabitleyeceğine inanır. Bu ayırt edilemezliği hoş gören ama üst bir çokluğa ilişkin bir bilgisizliğin geçici etkisi olarak hoş gören düşüncedir. Dolayısıyla bu düşünce fazlalığı ve başıboşluğu varlığın yasaları olarak onaylamaz, eksiksiz bir dil için umut besler ama öte yandan da henüz böyle bir dile sahip olmadığımızı kabul eder (bu yalvavari bir düşünce). Türeyimsel düşünce ayırt edilemezliği hakikatin varlık tipi olarak üstlenir ve fazlalığın başıboşluğunu varlığın geleceğı, varlığın varlığı olarak görür. Buradan her hakikatin bir olay tarafından askıya alınmış, yerleşik bilgilere indirgenmeyen ve sadece bu olaya sadık olanların faaliyetleri tarafından belirlenen sonsuz bir üretim sonucunda çıktığına göre türeyimsel düşüncenin militan bir düşünce olduğı söylenebilir” (Badiou, 2012a: 76-77).

Bir hakikat, bir çokluğun tekil üretiminden başka bir şey olamaz. “Türeyimsel çokluk kategorisi hakikati hem tekil bir usulün çoklu sonucu hem de adlandırılabilirin alanında bir delik ya da çıkarma/eksiltme olarak düşünmeye izin vermek suretiyle, çokluk Platonculuğun temelini atar. Hakikatten vazgeçmeden ve dilsel değişkenin kurucu niteliğini kabul etmek zorunda kalmadan saf bir çokluk ontolojisini benimsemeyi olanaklı kılar. Varlık-olarak-varlık düşüncesi matematikle gerçekleşir ve kendi koşullarını karşılamak ve onları birlikte olanaklı kılmak için felsefe, olay olayı, varlık-olarak-varlık-olmayanı belirlemek zorundadır. Türeyimsellik kavramı, bir çokluk durumunu tamamlayan bir olayın bu çokluk durumuna içkin etkilerini izah etmek için işin içine sokulmuştur. Bu kavram bir durumun içinde eşzamanlı olarak yer alan kimi çoklukların statüsünü belirtir ve her adlandırmada geri dönülmez bir derecede kurtulmuş bir tesadüf bu durumun içinde istikrarlı bir biçimde dokur. Bir durumun düzene konulmuş istikrarı ile bu olayı tamamlayan olaysal raslantısallığın çoklu kesişimi tam da duruma dahil bir hakikatin yeridir. Bu hakikat sonsuz bir usulün sonucudur ve onun hakkında söylenebilecek tek şey, usulün tamamlandığını varsaydığında, bu hakikatin türeyimsel ya da ayırt edilmez olmuş olacağıdır” (Badiou, 2012a: 106-107).

Badiou çokluğun otoritesinin varlık açısından sınırsız olduğunu ve bir hakikatin var olduğunu muhafaza etmek için “hakikate üç ölçüt koyar:

- Hakikat, Bir'in aşkınlığına başvurmaksızın, bir çokluğun hakikati olduğuna göre, bu çokluğa içkin bir üretim olmalıdır. Bir hakikat, başlangıçtaki çokluğun, kendisine ilişkin bir hakikatin olduğu durumun bir parçası olacaktır.
- Varlık çoklu olduğuna ve hakikatin [var] olması gerektiğine göre, bir hakikat bir çokluk olacaktır, dolayısıyla hakikati olduğu durumun çoklu bir parçası olacaktır. Elbette bu hakikat önceden verili ya da mevcut bir parça olamaz. Tekil bir usulden doğacaktır. Aslında, bu usul ancak bir ek noktasından, durumda fazlalık olan bir şey, yani bir olay noktasından harekete geçirilebilir. Bir hakikat tesadüf bir

eklemenin sonsuz sonucudur. Her hakikat olay-sonrası ortaya çıkar. Özellikle de, yapısal ya da nesnel hakikat yoktur. Durum içinde kabul edilebilir yapısal önerme tümceleri hakkında bunların doğru oldukları değil, ancak gerçeğe uygun oldukları söylenebilir. Bunlar hakikatle değil bilgiyle bağlantılıdır.

- Durumun varlığı onun istikrarsızlığı olduğuna göre, bu varlığa dair bir hakikat kendini herhangi bir çokluk, anonim parça, yüklemi ya da adlandırılabilir bir tekiliği olmayan, olduğu haliyle sunuma indirgenmiş istikrar olarak sunacaktır. Böylece hakikat durumun türeyimsel bir parçası olacaktır; burada türeyimsel, hakikatin durumun herhangi bir parçası olduğunu, duruma dair, onun olduğu haliyle çoklu-varlığı ve temel istikrarsızlığı dışında, özel hiçbir şey söylemediğini belirtir. Bir hakikat, durumda onun varlığını oluşturan istikrarsızlığı doğrulayan bu asgari istikrardır (bir parça, kavramsız bir içkinliktir). Fakat başlangıçta durumun her parçası, tikel, adlandırılabilir, istikrara göre düzenlenmiş olarak sunulduğundan, bir hakikat olan türeyimsel parçanın üretilmesi gerekecektir. Türeyimsel bir usul diye adlandırılacak olan olay-sonrası bir usulün sonsuz çoklu-ufkunu teşkil edecektir” (Badiou, 2012a: 108-109).

Sonuç olarak Badiou için “hakikat:

- Hakikat, deneyimin verilmişliğini aşan daha yüksek bir düzene ait değildir, deneyim dahilinde ortaya çıkan ya da deneyimin sınırları içinde kalmakta ısrar eden tekil bir içkinlik figürüdür.
- Hakikatin oluşturuğu öğelerini kapsayan ya da onlara bütünlük verip sınırlandıran tek bir yüklemisel özellik yoktur. Bu yüzden bir hakikat belirtisiz ya da türeyimseldir.
- Hakikat olduğu gibi kavrandığında, asla tamamlanamayacak olan sonsuz bir çokluktur.

- Hakikatin bilgi alanındaki yargılara yayılma kapasitesi, adlandırılmayan bir nokta tarafından, adı ancak bir felakete yol açma pahasına konabilecek bir nokta tarafından engellenir” (Badiou, 2009a: 696-697).

Badiou için hakikat ve evrensel aynı şeydir. Düşünce, evrensel için uygun ortamdır. Evrensel olan bir olay ile birlikte ortaya çıkar ve olay durumun tikelliğine geçişsizdir. Bu yüzden her evrensel olan tekildir veya tekilliktir. Evrensel ilk olarak kendisini bir karar verilemeze ilişkin bir karar olarak ortaya sunar bu da olaysal beyandır. Eğer bir olay karar verilemez ilişkin bırakılırsa içerimleyici hiçbir şekilde sonucun geçerliliğini kabul ettiremez ancak evrensel olan içerimleyici bir yapıya sahiptir. Bir olayın sonuçları aracılığıyla oluşturulduğu ölçüde evrensel tek anlamalıdır. Tek anlamlı edim de durumun mantığını dönüştürmeye başlar. Ancak bu radikal dönüşüm tam olarak tamamlanamaz. Tek anlamlı başlangıç edimi sonsuz bir sadakati, sonuçların keşfini de başlatır. Evrensellik, bir sonsuz türeyimsel çokluğun sadakatli kuruculuğudur. Türeyimsel olan da hiçbir tikel nitelik ile tanımlanamayandır. Evrensel herkes içindir bu yüzden hiçbir betimleme, tanıma sahip değildir (Badiou, 2005: 143-152). Her çokluğun sahip olduğu tikellikler evrensel hakikatin temelini oluşturmaz. Evrensel olan bir hakikat sürecinin ve hakikat süresinde etkili olan öznenin de niteliği olur.

Özne, durum ve durumun olaysal eklentisi perspektifinden ilişki kurar bu bir hakikat süreci kararının kaynağıdır. Bir olaya sadık kalmak, “olayın eklendiği durumun içinde durumu olaya göre düşünerek hareket etmektir. Bu da özneyi yeni bir var olma ve durumun içinde davranma tarzı icat etmeye zorlar” (Badiou, 2019b: 51). Bir “olaya sadık kalmanın gerçek süreci, bu sadakatin durum içinde ürettiği şey de hakikattir. Özne sadakatin, bir hakikat sürecinin taşıyıcısıdır” (Badiou, 2019b: 52).

Badiou yeni ve evrensel kavramlarıyla tanımladığı hakikati iyi kavramına da özdeş tutar. Buna da hakikat etiği ile açıklar. “Olaylar durumların indirgenemez tekillikleri, durumun

içinde yasa ötesi olanlardır. Her sadık hakikat süreci, bütünüyle icat edilmiş, içkin bir durumdan kopuştur. Hakikat sürecinin yerel oluşumları olan özneler, tikel ve kıyaslanamaz tümevarımlarıdır. Bir hakikatler etiğinden de bahsetmek bu tür öznelerle bağlantılı olarak meşru olur” (Badiou, 2019b: 53). “İyinin ortaya çıkmasına yol açan şey hakikat süreçlerinin var oluşuyla ilgilidir. İnsan denen hayvan sırf doğası açısından ele alındığında hayatta kalma ve tatmin olma çıkarımlarının peşine düşer. Bu anlamda insan hayvan kendi içinde hiçbir değer yargısı içermez. Böyle bir hayat da İyi ile Kötünün aşağısında yer alır. İnsan hayvan içkin bir kopuşla mıhlındığında bu hayatta kalma ilkesinin düzenini bozar ve hakikat öznesinin oluşumuna girer. İyi de tamı tamına, hayatın düzensizliğini uzatmanın iç normudur” (Badiou, 2019b: 64-65). İyi, öznenin olayla kurduğu ilişkide bir karar olarak ortaya çıkar ve öznenin sadakat sürecinde bu karara bağlılığıdır. Hakikat etiği, bir hakikat sürecinin devamını takip eden ilkedir, hakikat sürecinde özne oluşumuna tutarlılık kazandırır. Badiou’ya göre “eğer kötü varsa onu İyiden yola çıkarak kavramamız gerektiğini savunur. Bu açıdan Kötü de hakikatlerin olası bir boyutudur. Kötü, eğer varsa, hakikatin gücünün zapt edilemeyen bir sonucudur” (Badiou, 2019b: 66). Sonsuz bir süreç, tamamlanamazlık niteliğinde olan hakikatin sürecini sonlandırmak, tamamlamak Kötülüğü ortaya çıkarır. Kötü, olayın düzleminde öznenin değerlendirmesine tabidir; öznenin olay düzlemindeki davranışlarının ürünü olarak vardır. Bu yüzden mutlak bir kötü kavramı ya da duruma içkin bir kötülük yoktur. Kötünün ne olduğunu bildiren öznedir, “Kötü özneye ait bir kategoridir. Hakikat etiği ise (bir sadakate sadakatin tutarlılık ilkesi ya da “devam et!” düsturu olarak) her tekil hakikatin mümkün kıldığı kötüyü savuşturmaya çalışır” (Badiou, 2019b: 71). “Kötü düşüncesi, hakikatin sürecinin üç boyutuna bağlıdır; bir olayın bir durumun boşluğunu açığa çıkarması, sadakatin belirsizliği ve bilgilerin bir hakikat tarafından zorlanması. Çünkü Kötünün üç adı vardır: taklit/terör, ihanet, felaket.

- Bir olayın eski durumun boşluğunu değil doluluğunu açığa çıkardığına inanmak, taklit ya da terör anlamında Kötüdür.
- Bir sadakate yaraşır biçimde yaşamayı başaramamak, ihanet anlamında, kişinin olduğu ölümsüze ihanet etmesi anlamında Kötüdür.
- Bir hakikati bütünselci, totaliter güçle özdeşleştirmek felaket anlamında Kötüdür.

Terör, ihanet ve felaket bir hakikatler etiğinin savuşturmaya çalıştığı şeylerdir; bunu geliştirmekte olan bir hakikate dayanmanın tekilliği içinde gerçekleştirir. Görüldüğü gibi terör, ihanet ve felaket ancak hakikat süreci içerisinde gerçek imkanlar haline gelir ve ancak öncesinde bir İyi varsa bir Kötü olabilir” (Badiou, 2019b: 75-76).

2.BÖLÜM

SIYASET DÜŞÜNCESİ

1.Siyaset ve Felsefe

Badiou için felsefe onu koşullandıran usulleri ortak bir yere koyarak yapılan düşünmedir. Bilimi, siyaseti, sanatı ve aşkı birlikte düşünmeyi, tek bir düşünce pratiği içinde şekillendirmeyi hedefler. Felsefe hakikat usulleri için başlangıç noktası olan olayların adlandırıldığı, birleşmiş kavramsal mekan önerir ve tüm fazladan adları bir araya toplar. Hakikatlerin uygun biçimde rastlaşmasını, düşünülebilir bir biçimde aynı zamanda yer almasını sağlar. Felsefe zamanda açılan yarık üzerine bir düşünme faaliyeti olduğu için çoğunlukla doğmakta olan, istikrarsız koşullara dayanır. Matematikteki buhranlar, çığır açıcı buluşlar ve paradokslar, şiir dilinde meydana gelen sarsıntılar, icat edilmiş siyasette görülen devrimler ve iki kişinin aşkı felsefeyi doğuran koşullardır. Bu usulleri düşünceye kabul eden ve onlara barınak sağlayacak alanı önceden hazırlayan felsefe sorunları ciddileştirir. Felsefenin ciddileştirme işlevi türeyimsel usulleri, onların kendine has düşüncesinin içinde değil, birbirine bağlı tarihselliklerinin boyutunda düzenlemektedir. Felsefe “zamanın düşüncelerinin bir mekanını inşa ederek birbirine benzemez oluşlarını şekillendirdiği kendi koşullarının sistemi bakımından, hakikatlerin usule ilişkin gerçeklikleri ile zamansal varlıkları arasında bir köprü kurar” (Badiou, 2012a: 27). Felsefe, kendisinin dört türeyimsel koşulunun zamanın hakikatlerini buyuran olaysal biçim içinde birlikte olanaklı olmasının düşüncede şekillenmesi olduğundan felsefenin kendisini koşullandıran hakikat usullerinden biriyle sınırlanması felsefenin askıya alınmasına yol açabilir. Böyle bir sınırlanmanın sebebi zamanın bir düşüncesinin icra edilebileceği bir birlikte olanaklılık alanı inşa etmek yerine, felsefenin kendi işlevlerini koşullandıran birine ya da diğerine devretmesi düşüncenin bütününe tek bir türeyimsel usule bırakmasıdır. Felsefe ne zaman kendini koşullarından birine dikişlerse

askıya alınır ve kendi alanını özgürce inşa etmekten men edilir. Badiou'ya göre felsefenin Hegel'den sonra askıya alınma sebebi, felsefenin kendi koşullarına, özellikle de bunların birlikte olanaklılıklarını şekillendirmekten onu men eden bilimsel ve tarihsel koşullarına dikişlenmesindendir (Badiou, 2012a: 55-61). Felsefenin geleceği için, devamlılığı için daima bir yenilik gereklidir. "Felsefe, pratik ve teorik tüm deneyimlerin, yerleşik zihinsel bir düzenini yıkan ve ortak değerlerin ötesinde yeni değerleri teşvik eden yeni büyük normatif bölünmenin önerilmesiyle yeniden örgütlenmesidir" (Badiou, 2011a: 26).

Badiou felsefenin gelişim gösterebilmesi için isyan, mantık, evrensellik ve risk olarak belirlediği bu dört boyutun kapsanması gerektiğini savunur. Ancak günümüzde bu dört boyut da baskı altındadır. "İsyen baskı altındadır, çünkü bugün batıda sürdürülen yaşamda isyan fikrine yer yoktur. Batı kendini zaten özgür addetmiştir (ki bu özgürlük dünyanın geri kalanının köleleşmesi pahasıdır) ve özgürlük yalnızca ticari bir anlam taşımaktadır. Bu sebeple özgürlük bir ihtiyaç olmaktan çıkmıştır. Badiou, batıdaki yaşamın son derece mantıkdışı bir iletişime teslim olduğunu da belirtir. Bu rejim ise kopuk ve tutarsız beyanatlar, görüntüler ve izlenimlerin aktarımından ibarettir, kitlesel iletişim bize dünyayı hafızadan yoksun bir temaşa olarak sunar. Bu koşullar altında da mantığın peşinden gitmenin imkanı yoktur. Badiou evrenselliği de savunur ancak günümüz dünyasında evrensel olanın araştırılması hoş karşılanmaz. Bu dünya teknoloji, üretim ve beceriler açısından bakıldığında uzmanlaşmış ve özelleşmiş parçalardan oluşmaktadır; bu parçalılığın ve uzmanlaşmanın bir sonucu da neyin evrensel (tüm fikirler için geçerli) olabileceğini görmeyi zorlaştırır. Son olarak da Badiou'ya göre günümüzde yaşayan insanlar kendilerini nasıl güvenceye alabileceğini düşünmekten risk alamazlar, güvenli olana duyulan arzu öngörülemmez ve meçhul olanın unsurlarını barındıran karaları da imkansız kılar." (Hewlett, 2018: 45-46). Böyle bir ortamda da felsefenin gelişim göstermesi imkansızdır. Ancak özne bu engelleri aşarak, mücadele ederek, sadakatle yoluna devam ederek felsefenin gelişimini sağlayabilir. Badiou bunun somut örneklerini

bilim, siyaset, sanat ve aşk alanlarından bizlere verir. Özne felsefe aracılığı ile bu meydan okumayı gerçekleştirmelidir. Hakikatlere ulaşmanın ve değişimin tek yolu budur.

Felsefenin dört koşulundan biri olan siyaset, bir olayın ortaya çıkması sonucunda, bir öznenin de bu olaya sadakat göstermesiyle bir hakikat üretir ve felsefe de bu hakikati kapar hakikat usulleriyle evrenselliğin boş uzamına taşır. Hakikate ve olaya dayalı bir siyaset bir kopuş yaratır ve ortaya bir yeni çıkarır. Bu yeni mevcut düzen içerisinde görünmeyen, mümkün olmayandır ancak olayla birlikte yeni olan mümkün olur ve bu felsefenin de devamlılığını sağlar. Badiou siyaseti, felsefenin bir nesnesi yapmaz, çünkü felsefenin bir nesnesi yoktur. Siyaset, felsefenin koşullarından biridir sadece bu sebeple de “siyaset felsefesi” deyimini uygun bulmaz. Siyaset felsefesi, siyaseti felsefenin bir nesnesi yapar ve siyasetin felsefe tarafından yargılanması, değerlendirilmesi gereken bir şey konumuna getirir. Badiou siyaset felsefesi yerine meta siyaset tabirini kullanır. Çağdaş siyaset felsefesi kendini tarafsız ve eleştirel düşünme olarak tanımlarken; “meta siyaset kendisine herhangi bir ideolojik dokunulmazlık arayışı girişiminde bulunmaz. Badiou’ya göre filozoflar siyasal bir karar sürecinden, başkalarından farklı olarak, herhangi bir muaf olma ayrıcalığına sahip değildir bu yüzden meta siyaset bu kayıtsızlığa karşı çıkar” (Badiou, 2011d: xi)⁴. Badiou için siyaset felsefesi olarak adlandırılan şey, liberal analistlerin bizi inandırmaya çalıştığının aksine, siyaseti anlayabilecek bir şey değildir. Siyaset felsefesi olarak önümüze koyulan şey “statükoyu sorgulamaktan ziyade yalnızca kamuoyunu yansıtır ve siyaset ile düşüncenin birbirine bağlanabileceği tek yolun, siyasetin o harekete geçirici, çalkantılı doğasını incelemekten geçtiğini tamamen gözden kaçırır. Siyaset felsefesi olayları kenardan izler ve insanların aktif siyasete katılma kaygısını taşımaz” (Hewlett, 2018: 70). Siyaset felsefesinde olduğu gibi siyaset nesnel bir veri gibi kabul edilirse felsefe, yalnızca siyasal bir çözümleme yapar ve bu

⁴ Alain Badiou’nun ‘Metapolitics’ kitabından aldığım bazı altınların çevirilerinde Savaş Ergül’ün ‘Badiou’nun Varlık ve Siyaset Felsefesinde Kopuş ve Birleşme Anları Üzerine Bir Tartışma’ adlı tezinden faydalandım.

öz mlmeyi de norm olarak sunar. Filozof da bu siyasal nesnelliğın d        ve analisti olur, siyasetin ilkelerini belirler ancak bu ilkelerin uygulanmasından muaf kalır. Siyasi analizlerin b    k bölümü basit ve işe yaramaz nicel değ  rlendirmelerdir. Bu şekilde tasarlanan siyaset felsefesinin işlem merkezi ise sadece kanaatleri sayan bir kamusal alanda   zg  r yargıyı uygulamaktır. Badiou'ya göre ‘‘siyaset ancak ve ancak niceliğın boyunduruğundan kurtarıldığında düşülebilir olabilir; yani siyaset seçmen sayısının, sokaktaki gösterici sayısının, veya greve katılan i  i sayısının boyunduruğundan kurtarılmalıdır’’ (Hewlett, 2018: 97). Aslında burada Badiou'nun eleştirdiği isimler Hannah Arendt ve Immanuel Kant'tır. ‘‘Arendti ve Kanti siyaset felsefesinde siyaset, sadece hakkında dışarıdan yargıda bulunan bir alandır ve siyasetin öznesi de seyirci konumdadır. Siyaset eylemde bulunanlardan, yetkililerden, yönlendiricilerden uzak tutulur ve yargıda bulunanların kanaatlerine sunulur’’ (Badiou, 2011d:12). Böylece siyasetin düşünceyle, eylemle ilişkisi kalmaz ve hakikatler dışlanır. Kanaatler siyasetine göre siyaset, tartışma ve oğ  nluğ  n uzla  ımıdır. Badiou içinde ‘‘siyasette tartışma olmalıdır ancak bu tartışma bir sonuca, bir karara, bir müdahaleye, bir eyleme bağlanmalıdır. Yoksa yalnızca tartışma olursa siyaset güncel problemler üzerine edilgin yorumların bir alanı olur’’ (Badiou, 2011d:15). Bu da bir yenilik getirmez, mevcut düzenin devamlılığını sağlar ve yaşanan sıkıntılar, problemler   z  ms  z kalır. Badiou böyle bir anlayışın karşısında yer alır. Siyasetin özünü, ‘‘kanaatlerin okluğ  nda değil mevcut durumdan kopuşun sağlanabileceği bir imkanda veya mevcut durumda imkansız olanın yaratılmasında bulur’’ (Badiou, 2011d: 24).

Badiou bu bağlamda günümüzdeki demokrasi anlayışını da eleştirir. Bugün demokrasi, parlamenter ve liberal demokrasi demektir. Bu anlayı   ise boykot edilmelidir, ‘‘ağda   dünya üzerinde derinlemesine düşünebilmek için başlangıç noktası olarak demokrasi eleştirisini almak gerekir. Ancak kimse demokrasiyi eleştirmeye hazır değildir. Bu gerçek tabu, herkesin mutabık olduğu hakiki bir feti  tir. Dünyanın her yerinde demokrasi, liberal

kapitalizmin gerçek öznel ilkesi, herkesi etrafında toplayan unsurdur” (Hewlett, 2018: 94). “Demokrasi konsensüsün başlıca örgütleyicisi ve otoriter kanaat olarak adlandırılabilir şeyle ilgilidir. Günümüzde demokrat olmamak yasaklanmıştır, çünkü demokrasi normalliğin adıdır” (Badiou, 2011d: 78). Bu da devletin bir figürü olan demokrasinin tartışılmasını engeller böylece devlet sorgulanmaz bir kavram olur. Badiou’ya göre de siyasetin görevi olanı korumak olmadığı için düşünceyi demokrasiden kurtarmak gerektiğini savunur. Günümüzde yapılan seçimler ifade özgürlüğünü yansıtmaz “sadece seçimlere bel bağlandığı takdirde bir ülkenin siyasetinde kayda değer bir dönüşümün olmaz, zira yalnızca homojenlik ilkesi doğrultusunda her şeyin eskisi gibi devam edeceği garantisi verilir” (Hewlett, 2018: 99). Badiou kanaatlere dayalı bir siyasetin hakikatleri görmezden geldiğini, tikel bir çoğunluğun faydasına olduğunu, mevcut düzende yeni bir imkan yaratmadığını ve düzenin devamlılığından başka bir şey vermediğini savunur. Ancak felsefenin koşullarından biri olan siyaset hakikatler üretir, tikel bir çoğunluğun faydasını gözetmez evrenseldir, mevcut düzen içerisinde yeninin imkanını yaratır ve bu düzenin zorunlu olmadığını, alternatif bir düzenin de olduğunu bize gösterir. Felsefe de siyasetin farklı anlarını, onları farklı türlere ayırarak yerleşeceği tartışma uzamını kurar (Badiou, 2011d: 86). Bu tartışmalar bir kararla sonuçlanır, egemen güze karşı mücadele edilir, öznenin eylemleriyle somutlaşır. Siyaset, yeni bir düzenin etkin eylemi olur.

2.Devlet ve Özgürleştirici Siyaset

Badiou, küme teorisi temelli oluşan ontolojisini devlet teorisinin de temeli yapar. Küme teorisindeki bir kümeye denk gelen bir durumun içerisinde, bir olarak sayılan, bir yapı oluşturan tutarlı çokluklar vardır. Ancak bir durumun içerisinde sayılmayan tutarsız olarak kalan küme teorisindeki boş kümeyi oluşturan çokluklar da vardır. Bu tutarsız çoklukların durumun yapısını, birliğini bozabilecek bir boşluğun açığa çıkabileceği tehlikesiyle duruma ikinci kez bir olarak sayma işlemi uygulamayı, durumu ikinci kez

yapılandırmayı gerekli kılar. Bu ikinci kez sayım ve ikinci yapılaşma sonucunda durumun birliği korunur. Durumda sunulan üyeler, ikinci sayımda gruplar halinde durumun halinde temsil edilir. İkinci yapı, meta yapı daima ilk yapıya fazladır, bu fazlalık da ölçülemezdir. Sunum ve temsil arasındaki aşırılık ve ayırım önemlidir, buradaki aşırılık ve ayırımdan devlet ve olay çıkar. Varlığın tipolojileri de sunum ve temsil edilme arasındaki ilişkiye göre oluşur.

Badiou'nun bu sisteminin devlet teorisindeki karşılığına bakarsak: Bir mekanda yaşayan insanlar bir durumun üyeleridir, durumunda sunulurlar; bu insanların sınıflandırılması ve temsil edilmesi ise durumun halini, devleti oluşturur. “Devlet, durumun parçalarını yasal sakinler, vergi mükellefleri, askerler, sosyal güvencesi olanlar, suçlular, ehliyetli sürücüler vb. olarak düzenler” (Hallward, 2003: 96). “Devlet tek tek bireylerle değil, sınıflandırılmış topluluklarla ilişki kurar. Badiou Marksist devlet teorisinin de temelinde bunu görür. Devletin özü bireyleri tanımak değildir, devlet hali hazırda yapılanmış durum üzerine, sınıflar arasındaki ayrışma üzerine yapılır” (Badiou, 2020a: 109). Marksist çözümlemedeki durum kapitalist toplumdur, durumun hali ise devlettir birliği korur. Boşluk, tekil terim proletaryadır durumun içerisinde sunulur fakat temsil edilmez. Normal terim ise burjuvadır, hem durumun içerisinde sunulur hem de temsil edilir.

“Durumun hali olan devlet, boşluğun tehlikesine karşı durumu güvence altına alır. Durumda sunulan fakat temsil edilmeyen çokluklar durumun mevcut yapısını bozabileceği için bir tehlike oluşturur, devlet de bu üyeleri kontrol altına alır, onları sabitler. Devlet burada boşluk ile baş etmenin aracıdır. Yani devlet sunumun tutarlılığından çok tutarsızlık tehlikesinin bir sonucudur” (Badiou, 2020a: 113). “Devlet, kontrol işlevi üstlendiğinden her bireyi eşit sayamaz. Durumda varolan fakat temsil edilmeyen tekil üyeler vardır, bir üye farklı sınıfların, grupların içinde de farklı şekillerde sayılabilir. Burada sayılmayanı tek bir gruba, bireye indirgememek gerekir. Bu ontolojik bir zorunluluktur, durumdaki boşluk gibi fazlalık da zorunludur. Devlet de boşluk ile

fazlalığın diyalektiği olarak düşünölmelidir. Devletin kökeninde yatan antagonizma değildir boşluk ile fazlalığın diyalektiği antagonizma olarak düşünölemez” (Badiou, 2020a: 115). Ancak “devlet varolmayan imal eden sıra dışı bir makindedir. Bu imali ölüm yoluyla da yapar ulusal ya da başka kimliksel bir normallik figürü dayatarak da varolmayan imal edebilir” (Badiou, 2017i: 119). Devletin bu işleminin yasası tikel niteliklidir bu sebeple de devletin kökeni antagonizm olarak görölebilir. Marx’ın devlet teorisinde de antagonistik bir temel vardır. Badiou da bunu eleştirir ve boşluk ve fazlalığı tikel niteliklere sabitlememek gerektiğini savunur (Badiou, 2020a: 114).

Devlet doğal olmayan, tarihsel bir durum olduğu için içinde daima en az bir tekil öge vardır. Örneğin bir ölkede yaşayan insanlardan, devlete yasal olarak kayıtlı insanlar hem durumda sunulduğu için hem de devlet tarafında temsil edildiği için normallerdir ancak devlete yasal olarak kayıtlı olmayıp o ölkede yaşayan insanlar da vardır bu insanlar durumda sunulur fakat devlet düzeyinde temsil edilmediği için tekillerdir. Bu tekillik normallik karşında normal olmayan bir durumu oluşturur. “Durumu kuşatarak sabitleyen, organize eden devlet durumdan fazla güçte olduğu için durumun üzerinde eylemde bulunabilir” (Badiou, 2009b: 114). Devlet gücünü bu tekillikleri kontrol altında tutarak normal olmalarını engellemek için kullanır. Tikelliğin egemenliğinde varlığını sürdürür.

Devletin gücü ölçölemezdir. Her zaman gruplar üyelerden fazladır, temsil edilen çokluk sunulan çokluktan daha fazla güce sahiptir. Bu bir güç sorunudur, devletin gücü durumun gücünün üstündedir. Bu fazlalık ölçölebilir değildir bu matematiksel olarak da kanıtlanmıştır. Devletin gücünün bireyi ne kadar aşığı veya temsil gücünün sunum gücünü ne kadar aşığının cevabı yoktur. Bu da bireyin devletin gücüne hiçbir ölçü atamadan onunla ilişki kurduğunu gösterir (Badiou, 2011d:144). Burada önemli olan devletin fazla olan varlığı değil, bu fazlalığın gücünün ölçölemez oluşudur. Devlet bu ölçölemez gücü ile tutarsız çokluğu, durumun yapısını bozacak her tehlikeyi kontrol altına alma amacındadır, ancak devlet bütün bireyleri başlı başına bir olarak saymaz. Bu

da bir sorundur; “devlet bireyleri nasıl sayıyor, eşit mi, bazıları diğerlerinden daha az mı, hatta hiç mi saymıyor. Sayılanı sadece bireyler olması da gerekmez grupların da nasıl sayıldığı bir sorundur. Aslında mesele toplumdaki şeylerin nasıl sayıldığı ya da sayılmadığı meselesidir” (Badiou, 2019h: 101-102). Devlet sayma işlemini nasıl yapar?

Bir devlet her zaman kimliksel bir araç cisimleştirdiği varsayılan imgesel bir nesnenin varoluşunu üretir. Badiou bunu bir örnekle anlatır “örneğin Fransızlar için sanki kesinlikle saptanabilir bir Fransız-olma varmış gibi devletin Fransızlardan onları kimliklendiren şeyden ve onların Fransız olmayanlardan tamamıyla farklı özel haklardan bahsetmesine izin veren ayırt edici özellikler bütünü “F” olarak adlandıralım. Bu imgesel nesne tutarsız yüklemelerden oluşur. Fransız ortalama bir F laik, feminist, medeni, çalışkan, cumhuriyetçi okulun uslu öğrencisi, beyaz, çok iyi Fransızca konuşan, kibar, cesur, Hristiyan, hileci, disiplinsiz, insan hakları vatanının tebaası, Almanlardan daha az ciddi, İsveçlilerden daha açık, İtalyanlardan daha az tembel, demokrat, iyi aşçı... ve duruma göre ulusal propagandalar tarafından tehdit aracı olarak kullanılan değişken ve çelişkili daha birçok özellik barındıran biridir. Esas olan böyle biri/bir şey varmış gibi katışıksız bir retorikle bu Fransızdan söz edilebilmesidir” (Badiou, 2017i: 122). Böylece devlet yarattığı F nesnesi ile durumun sayma işlemi için bir ölçüt belirlemiş olur ve üyelerini bu ölçüt içerisinde sınıflandırarak gruplandırarak değerlendirir, normal veya normal olmayan olarak onlara varlık durumu belirler. “Duruma ve koşula bağlı kimi yüklemelere göre F’nin varoluşu fiili bir kimliği garantiler ve artık devlet normal olan ile normal olmayan için bir değerlendirme yöntemine sahiptir (10 normaldir, ücretli bir işçi; 5, şüphelidir, yabancı bir işçi). Normalliğin ölçüsü ve şüpheliliğin matrisi olan kurgusal F ya da her devletsel yapıda onun ikamesi, her zaman kimlikseldir. F, devletin en ilkel ve en temel ürününü teşkil eder. F’den kimliğe değin kurgusal nesneye aynılığının azami ya da her koşulda mükemmel (8+) olduğuna değin pek çok kanıttan her biri talep etmeye başladığında devlet faşistleşme yolunda bir devlet olur” (Badiou, 2017i: 124-125). “Bu

da yaşıyan bir grup insanı, devletin yarattığı F nesnesiyle aynılık dereceleri bakımından normal olmama bahanesiyle kınama tehlikesiyle karşı karşıya bırakır. Kimlik ateşi F türünde imgesel nesnelere göndermeyi bayağılaştırdığı an, şüphelileri toplu olarak gösteren adlar ortaya çıkmaya başlar. Şüpheliler topluluğuna uygulanan bu adlar da ayrımcı adlardır (Arap, zenci, İslamcı, Müslüman, banliyölu gençler...). Bu gruplar tekillikleri oluşturur” (Badiou, 2017i: 126).

“Devlet oluşturduğu bu düzeni korumak için kapitalist ekonomi, anayasal hükümet, mülkiyet, miras, yasalar, ordu, polis... gibi aygıtlarını kullanır” (Badiou, 2017d: 20). Bu aygıtlarla devlet gücünü elinde tutar, yarattığı birliği yönetir ve düzen kontrol altına alınır. Devlet sayıma karşı gerçekleşen her olaya güvenlik araçlarını kullanarak tepkide bulunur. Baskı ve her türlü şiddet araçlarını olayları bastırmak için kullanır. Devlet öncelikle yarattığı normali tözselleştirir ve karşısına bir normal olmayan belirler, onu adlandırır. Daha sonra bu adlandırdığına karşı savaş açar, şiddet gösterir. Badiou bu üç aşamalı işleve terörizm adını verir. Burada terör devletin varlığına tehlike yaratan gruplar tarafından gerçekleşmez; terör devletin iktidarını güvenceye almak için kullandığı bir yöntemdir (Badiou, 2019i: 97-107). Birliği sağlamak ve düzeni korumak için terör uygulayan devlet oluşturduğu birliğin tözüne uymayanların varolma haklarını elinden alır ve varlığı tikel bir gruba özgüler. Terör, felaketin gerçekleştiği alanlardır ve ötekiyi yok etme ilkesi ile hareket eder. Devlet şiddeti olarak terör baskının aşırı biçimidir. Ancak günümüzde devletler terörist kelimesini bir propaganda terimi olarak kullandıkları için yalnız bir okuma yapılmaz ve siyasi durumların da nedenleri ve sonuçları her türlü akılcı muhakemeden muaf kalır.

Badiou, devlete mesafe alan ve tikel niteliklerden (kimlik, ırk, etnik köken, din, dil, kültür, cinsiyet...) eksiltilmiş evrensel, hakikate dayalı özgürlükçü bir siyaset tasarısı ortaya koyar. Badiou için bir hakikat usulü olan siyaset, olanaksızlığın olanağını yani eşitliğin evrenselliğini ve evrensel bir özgürleşme imgelemi olarak özgürleşme

politikasını amaçlayan koşuldur. Bunu da kolektif siyasal bir olay sayesinde gerçekleştirir.

Badiou'ya göre “ampirik siyasi yönelimlerin büyük çoğunluğunun hakikatle hiçbir alakası yoktur. İktidar ile kanaatlerin tiksindirici bir karışımını örgütler. Bunlara can veren öznellik, kabile ile lobinin, oy sandığı başındaki nihilizmle cemaatlerin kör hesaplaşmasının öznelliğidir. Bu tür yönelimler için önemli olan tek şey çıkardır” (Badiou, 2019i: 38). Ancak geçmişten günümüze tarih içerisinde hakikatle, kolektife ait bir hakikatle bağı olan az da olsa bazı siyasi yönelimler olmuştur ve olacaktı da. “Bu siyasi sekanslar tekilliklerdir: bir yazgının izini sürmezler, anıtsal bir tarih inşa etmezler. Bu yönelimleri kendilerine bağladıkları insanlardan, türeyimsel insanlıklarından başka bir şey talep etmezler. Bu yönelimlerin eylem ilkelerinde çıkarların tikelliği yoktur; kolektifin, faillini tam bir eşitlik içinde görme yetisine dair bir tasavvuru teşvik eder” (Badiou, 2019i: 38). Badiou buradaki eşitlik kavramına dikkat çeker ve açıklar “eşitlik, siyasi bir aktörün sırf insana özgü bir kapasiteyle temsil edilmesidir. İnsana özgü olan kapasite ise düşünme kapasitesidir. Bir siyasi yönelimin adalet fikri altında olabilmesi için genel aksiyomu ‘insanlar düşünürler ve hakikati gerçekleştirme gücüne sahiptirler’ olmalıdır. Bir siyasi yönelim de, adil olanı ya da iyi olanı tayin etme yetisinde olan eşitlik ilkesi üzerine kurulu olduğu takdirde hakikate temas eder” (Badiou, 2019i: 38-39). Özgürleştirici siyasetin sahip olduğu “eşitlik ilkesi nesnel bir şeye (statü, gelir, işlev, sözleşme ya da reformların eşitlikçi dinamikleri...) atıfta bulunmaz. Eşitlik öznelidir. Eşitlik toplumsal bir program değildir, toplumsal olanla da hiçbir ilgisi yoktur. Siyasi bir düsturdur, bir talimattır. Siyasi eşitlik istenilen ya da planlanan bir şey değildir. Olması gereken sıfatıyla değil, olan sıfatıyla burada ve şimdi olayın ateşi altında olduğunu bildirdiğimiz şeydir” (Badiou, 2019i: 39). Eşitlik ilkesi ile hareket eden ve böylece adaleti sağlayan özgürleştirici siyasette “adalet de olması gerekeni değil, olanı adlandırır. Adalet bir devlet programı değildir, eylem halinde bir eşitlikçi siyasi yönelimin niteliğidir. Siyasi

beyanlarda eşitlikçi aksiyom ya vardır ya da yoktur; ya adalet içindeyizdir ya da değilizdir; siyasi olan ya vardır ya da yoktur. Ama varsa da ve biz de onunla içkin olarak ilişki kuruyorsak o zaman adalet içindeyizdir. Adaletle yönelik her türlü tanımlayıcı ve program niteliğinde yaklaşım onu devlet eyleminin bir boyutuna çevirir. Ancak devletin adaletle hiçbir alakası yoktur, çünkü devlet öznel aksiyomatik bir figür değildir. Devlet, devlet olmasıyla hakikatlere temas eden her türlü siyasi yönelimin varlığına kayıtsızdır ya da düşmandır. Modern devlet, sadece belirli işlevleri yerine getirir ya da bir kanaat uzlaşması imal etmeyi amaçlar. Tek öznel boyutu ekonomik zorunluluğu teslimiyete ya da hınca dönüştürmesidir. Bu sebeple adaletin bir programa ya da devlete dayalı olması onu tam tersine çevirir, adalet çıkarların etkileşiminin uyumlu hale getirilmesi olur. Ama bir eşitlik aksiyomunun teorik adı olarak adalet zorunlu olarak, çıkarlardan arınmış bir öznelliğe atıfta bulunur. Her türlü özgürleşme siyaseti yani eşitlikçi bir aksiyoma dayanan her türlü siyaset eylem halindeki düşüncedir. Düşünce de bir hayvan-insanın bir hakikat tarafından özne olmasını sağlayan özgül bir kiptir. İnsan özneleşme içerisindeyken çıkarlarının ötesine geçer, siyasi sürecin kendisi de çıkarlar karşısında kayıtsız hale gelir” (Badiou, 2019i: 40).

Badiou için özgürleştirici siyasete özelliğini veren şey siyasal hakikatler olduğunu tasarlamak ve siyasal eylemin kendi başına doğrunun yanlışa karşı uzayıp giden bir mücadele olmasıdır. “Siyasal hakikat gerçekte bir yargı değil bir süreçtir. Siyasal bir hakikat ‘ben haklıyım, öteki haksız’ veya ‘bu yöneticiyi sevmekte ve şu rakipten nefret etmekte haklıyım’ değildir. Bir hakikat etkin süreci içinde var olan bir şeydir ve bu sürecin içinden geçmiş farklı durumlarda hakikat olarak ortaya çıkar. Hakikatler siyasal süreçlerden önce gelmezler, söz konusu olan onları hiçbir şekilde doğrulamak ya da uygulamak değildir. Hakikatler, siyasal yeniliklerin, siyasal sekansların, siyasal devrimlerin vs. üretilmesi süreci olarak gerçeğin kendisidirler. Bu hakikatler, olduğu haliyle insanlığın kolektif sunumunun ne olduğuna ilişkin hakikatlerdir. Ya da hayvan-

insanlarının, yaşamsal çıkarların ötesinde, adaleti, eşitliği, evrenselliği var etmek için ellerinden ne geldiğine ilişkin hakikatlerdir” (Badiou, 2017i: 142).

Badiou’ya göre bir olayın siyasal olması ve ona bağlanan usulle bir siyasal hakikat olması belli koşullar altında mümkündür. “Bu koşullar olayın maddeselliğine, sonsuza, durumun haliyle ilişkisine ve usulün sayısallığına bağlıdır.

1. Olay yalnızca kolektif bir çokluğa yüklenebilir, eğer maddesi kolektifse olay siyasaldır. Burada kolektif sayısal bir kavram değildir. Kolektif evrenselleştirme anlamına gelir. Siyasetin etkisi ‘her x için varolan düşünce’ye göre olumlamayla ilgilidir. Kolektif terimin kullanılması düşüncenin politik olması durumunda herkese ait olduğunun kabul edilmesidir. Tabi ki her hakikat herkese hitap eder. Ancak siyaset söz konusu olduğunda evrensellik içseldir. Siyasette, bir özneyi tanımlayan düşüncenin olanağı her an herkesin kullanımına açıktır. Bir siyasetin öznesi olarak kurulan kişiler, usulün militanlarıdır. Ama militan sınırlı olmayan bir kategoridir kimliksiz veya kavramsız özne bir belirlenimdir. Siyasal olayın kolektif olması herkesin olay temelinden kaynaklanan düşüncenin potansiyel militanları olmasını buyurur. Bu anlamda siyaset, yalnızca sonucu açısından türeyimsel değil, aynı zamanda öznesinin yerel düzenlemesinde de türeyimsel olan tek hakikat usulüdür. Sadece siyaset, varolan düşüncenin, herkesin düşüncesi olduğunu bildirmeyi içsel olarak gerektirir, bu beyan siyasetin kurucu ön şartıdır. Siyaset halkın, olay-sonrası özneyi kuran düşünmeye yetili olduğunu bildiren beyan olmaksızın imkansızdır. Bu beyan siyasal düşüncenin topolojik olarak kolektif olduğunu iddia eder, herkesin düşüncesi olmadıktan sonra varolması imkansızdır.
2. Siyasal olayın kolektif karakterinin etkisi, siyasetin durumların sonsuz karakterini sunmasıdır. Siyaset durumun sonsuzluğunu çağırır veya sergiler. Her özgürleşme siyaseti sonu reddeder. Siyaset, duruma herkesin düşüncesini dahil ettiğinden,

durumların öznel sonsuzluğunu açar. Elbette her durum ontolojik olarak sonsuzdur. Ama yalnızca siyaset bu sonsuzluğu doğrudan öznel evrensellik olarak çağırır. Siyaset, aynı eşitlikçi, ilkeye göre sonsuzu ele alır. Başlangıç noktası budur: durum, içkin öznelliğinde mümkün etkilere açıktır asla kapanmaz. Siyasal usulün sayısallığının ilk terimi sonsuzluktur. Sonsuz her hakikat usulünde oyuna dahil olur, ancak sadece siyasette ilk sırayı alır. Bu nedenle yalnızca siyasette mümkün hakkında düşünüp taşınma sürecin kendisinin kurucusudur.

3. Devlet, siyaset var olduğunda hemen gücünü göstermeye başlar. Bu siyasetin kolektif olmasından evrensel olarak durumun parçalarını ilgilendirmesinden ve durumun halinin varoluşunu çıkardığı alanın üzerindeki sınırı aşmasındandır. Siyaset devlet gücünün açığa çıkmasına neden olur. Bu gücün ortaya çıkışının olağan beklentisi de siyasetin baskısıyla karşılaşmasıdır. Ancak devletin gezgin üstün gücünün deneysel biçimi olan baskı onun özsel noktası değildir. Siyasal olay ve hakikat usulünün, gerçek karakteristiği, devletin üstün gücüne bir ölçü tahsis etmesiyle ve gezginliğini sabitlemesi ile birlikte başlar. O devletin gücünü sabitler. Siyasal olay, devletin gücünün öznel gezginliğini kesintiye uğratar, durumun halini yeniden biçimlendirir” (Badiou, 2011d: 141-144).

“Her hakikat usulü neden bir sayısallığa sahiptir? Çünkü her hakikatin onu tekilleştiren çokluğun farklı türleriyle ilişkisinin bir belirlenimi vardır; durum, durumun hali, olay ve öznel işlem. Bu ilişki bir sayı tarafından ifade edilir. Bu nedenle, usul ontolojik olarak bu usulün ögesi olan çoklukları kat etmesini kodlayan bazı tipik sayılarla sabitlendiğinde soyut bir şemaya sahip olur. Siyaset söz konusu olduğunda siyasal olayın kolektif karakterine bağlanan ilk terim durumun sonsuzluğudur. Bu yalın sonsuzluk durumun sonsuzluğudur. Bu sonsuzluk belirlenmiştir, gücünün değeri sabittir. Siyaset zorunlu olarak durumun halini ve dolayısıyla ikinci bir sonsuzu çağırır. İkinci sonsuzluk durumun haliyle ilgilidir. Bu sonsuzluk ilkinin aşar, ikincinin gücü ilkinin gücünden üstündür ancak

ne kadar olduğunu bilemeyiz, ölçüsüz bir aşırılıktır. Bu ikinci sonsuzluk devletin gücüyle ilgilidir” (Badiou, 2011d: 146).

Siyasal usulün sayısallığının “ilk üç terimi olan sonsuz:

1. Siyasal olayın kolektif boyutuyla, yani düşüncenin herkes için varsayım ile çağrılan durumun sonsuzluğu
2. Durumun tüm kolektiflerini veya alt kümelerini güya kontrol ettiği için baskı ve yabancılaşma amacıyla çağrılan durumun halinin sonsuzluğu
3. Olaysal ve kolektif koşul altında, siyasal bir talimatla sabitlenen halin gücü için bir ölçü. Bu talimat ile durumun halinin gezgin gücü kesintiye uğratılır ve devlete siyasal gücün serbest mesafesini uygulayan ve hesaplayan militan sözleri/parayı kullanmak mümkün olur” (Badiou, 2011d: 147).

3.Siyasal Olay

Devletin saymadığı, temsil edilmeyen tekil çokluğun devletin sayma işlemine karşı gelerek eylemde bulunması siyasal bir olaydır. Siyasal olay gücünü durumun içindeki sınıflandırılmayan kolektif öznenen alır. Olayla birlikte bu tekil çokluk devlet karşısında varlık kazanır. Olay sonrası mevcut devlet düzeninden kopuşla devletle araya mesafe koyulur ve Badiou’ya göre burada aynı zamanda devlet ve siyaset arasına da mesafe koyulur. Siyasetin imkan bulduğu olay, verili duruma yeni bir eklentidir. Siyaset verili olanla değil yeni olanla ilgilenir; mevcut devlet düzeninde görünür olmayan, olayla ortaya çıkan hakikate dayalı siyaset ile görünür olur. Düzenin devam etmesine önem veren devlet karşısında düzeni kesintiye uğratan siyasal olay, devletin öncelikli etkinlik alanıdır. Durumu kesintiye uğratan olay, devlet eylemlerinin yoğunlaştığı yer olduğu için devletin ölçüsüz, gezgin gücüne de ölçü verir, sabitler. Devletin belirsiz gücünün somutlaşacağı tepkileri görürüz. Siyasal olay devletin öznel iktidarını kesintiye uğratır.

Badiou için 21. yüzyılın ilk yıllarında yaşanan ayaklanmalar tarihsel bir önem taşır ancak bu ayaklanmalar olay niteliğinde değildir. Ayaklanmalar mevcut durumun düzenine ve durumun temsilcisi, devamlılığın sağlayıcısı olan devlete karşı çıkar. Ayaklananlar devletin saymadığı tekil çokluğa tekabül ettikleri ölçüde verili duruma ve onun temsil edilen bilgisine karşı ayaklanır, devletin sınırlı temsilini dışarıda bıraktıklarını işaret eder. Badiou ayaklanmaları ve siyasal olayları birbirinden ayırır. Ayaklanmalar siyasal bir biçim içerisinde gerçekleşmezler. Ayaklanmaların siyasal olay olabilmesi için bir İdea ile uyuşması gereklidir. Ayaklanmalar bir “İdeadan kendi paylaşım gücünü çekip çıkarabilmekten geri kaldığı için politik biçimini bulamaz. Ayaklanmaların gücü tarihsel bir menzile kazansa bile esas itibarıyla olumsuz olarak kalırlar, çünkü bu güç İdeanın olumsuzlayıcı unsuru içinde bir slogan/parola yaymaz. Bu nedenle kolektif kitle eylemleri, kitle hareketi diye de adlandırılan tarihsel biçimine doğru yönelen ayaklanma olabilir. Ayaklanmalar ara geçiş dönemlerinde özgürleşme tarihinin muhafızıdır” (Badiou, 2017i: 70). Badiou kolektif kitle eylemleri ayaklanmalarını üçe ayırır:

- “Doğrudan Ayaklanma: Nüfusun bir kesiminin, neredeyse her zaman devlet zorlayıcılığının şiddetli bir döneminin hemen ardından parlamasıdır (Arap Devrimleri, Tunus İsyanı). Böyle bir ayaklanmanın kurucu özelliklerinden bazılarının genel bir kapsamı vardır, çünkü doğrudan ayaklanma çoğu kez tarihsel bir ayaklanmanın ilk biçimidir. İlk başta doğrudan ayaklanmanın vurucu gücünü oluşturanlar, özellikle düzenin güçleriyle kaçınılmaz olarak karşılaşan gençlerdir. Ayaklanma en başta gençliğin, zorba bir devletin gerçek ya da sözde bir faturasına tepki olarak gürültülü patırtılı bir şekilde bir araya gelip toplanmasıdır. İkinci olarak doğrudan ayaklanma ona katılanların bölgesinde yerleşir. Ayaklanmaların yerleşmesi meselesi, kesinlikle temeldir. Ayaklanma, katılımcıların yaşadığı sitelerde sınırlı kaldığı zaman, kendi doğrudan olma figürü

içinde kalır. Ancak çoğu kez şehir merkezinin ortasında, süreceği ve yayılacağı yeni bir yer oluşturduğu zamandır ki tarihsel ayaklanmaya dönüşür. Kendi sosyal uzamında durup kalan doğrudan ayaklanmanın güçlü bir öznel menzili yoktur. Doğrudan ayaklanma yer değiştirme yoluyla değil, taklit yoluyla yayılır. Ayaklanma ancak taklide indirgenemeyecek bir yayılımın araçlarını bulduğunda tarihsel bir boyut kazanır. Doğrudan ayaklanma, gerçek bir tarihsel boyutun gündemine ancak kurucu çekirdeğin statüleri, toplumsal oluşumları, cinsiyetleri, yaşları itibarıyla uzak olan nüfus kesimlerine uzandığı zaman düşer. Doğrudan ayaklanmaların öznesi her zaman arı değildir. İşte bunun içindir ki bu özne ne siyasaldır ne de ön siyasaldır. En iyi durumda tarihsel bir ayaklanmanın yolunu açmaktan memnundur; en kötü durumda her zaman sermayenin devlet içinde biçimlenmesi olan mevcut toplumun, sorumlusu olduğu üzgün alanlarda isyanın tarihsel bir belirtisinin meydana çıkmasını mutlak surette engelleme araçlarına sahip olmadığının işaretini vermekle yetinir” (Badiou, 2017i: 41-47).

- “Gizli Ayaklanma: Bu ayaklanma genelde batılı toplumlara özgüdür. Batılı ülkeler on yıldır tanıdığı olduğumuz doğrudan ayaklanmalar görmüştür ve görecektir de ancak başarına yaklaşık kırk yıldır tarihsel bir ayaklanma gelmemiştir. Yaşadığımız dönem tarihsel ayaklanmaların olanağına olmasa bile en azından olanaklarının olanağına açıktır. Gizli ayaklanma varlıklı olmalarına rağmen kriz içerisindeki batılı toplumların öznel varoluş şeklidir. Gizli ayaklanma tanımlı haklar çerçevesinde kendini belli eder. İzinli protesto yürüyüşleri, sendikal hareketler, vekaleten grevler gizli protesto örnekleridir. Doğrudan ayaklanmayla ayrılırlar, çünkü gizli ayaklanma herhangi bir toplumsal grubun (gençlik) öne çıkmadığı, taklit yoluyla dahi olsa yayılma potansiyeli taşımayan ve öznellik kurucu bir niteliği olmayan ayaklanmadır” (Badiou, 2017i: 51-56).

- “Tarihsel Ayaklanma: Ön siyasal olarak tarihsel ayaklanma, doğrudan ayaklanmanın halihazırda barındırdığı nihilizmin geçirdiği dönüşümün sonucudur. Bu dönüşüm doğrudan ayaklanmanın üç temel niteliğinin farklı biçimlerde genişlemesidir. Doğrudan ayaklanmaların kendi alanlarıyla sınırlı yerellikten ayaklanmacıların istekleri yerine getirilinceye kadar barışçıl bir biçimde yerleştiği kalıcı merkezi bir yerin kurulmasına geçilir. Doğrudan ayaklanma bir ila beş gün arasındadır, tarihsel ayaklanma ise polis tarafından çembere alınsa ve hırpalansa bile haftalar ya da aylar alır. Taklit yoluyla genişlemeden niteliksel genişlemeye geçilir. Halkı oluşturan tüm bileşenler bu şekilde kurulan yerde bir araya gelir (öğrenci gençlik, fabrika işçileri, aydınlar, kadınlar, memurlar hatta bazı askerler ve polisler...). Ayaklanmacıların niteliğinde çeşitlilik artar. Doğrudan ayaklanmanın nihilist saldırılarından tek bir slogana/parolaya (X, defol!) geçilir. Böylece bir zaferin olanağı yaratılır, çünkü ayaklanmanın bahsi doğrudan saptanmış olur. Yıkıcı bir öç duygusundan uzak, hareket belirli, somut bir tatmin edilme belirtisinde sürer. Tarihsel dönüşümü başlatma potansiyeli, talebi taşır” (Badiou, 2017i: 61-63).

Badiou tarihsel ayaklanmayı devlet için bir meydan okuma olarak görür. “Çoğu kez kendilerini yöneten insanların gidişini talep ederek, devleti hoyrat ve hazırlıksız bir değişim, hatta tamamen yıkılmasının olanağı tehlikesiyle karşı karşıya bırakır. Ayaklanma, devleti karşı karşıya bıraktığı değişim tehlikesinin kapsamının ve doğasının tüm anahtarını elinde tutmaz, bundan çok uzaktır. Devlet içinde olup bitecek olan, hiç de ayaklanma tarafından ön biçimlendirilmiş değildir” (Badiou, 2017i: 77). Tarihsel ayaklanma kendi başına, devirme niyetinde olduğu iktidara alternatif sunmaz. Bu sebeple tarihsel ayaklanma ile devrim arasında da çok önemli farklar vardır, devrim doğrudan iktidara hakim olmak için gerekli kaynaklara kendi içinde sahiptir. “Ayaklanmacı bir figürün siyasal bir figür haline gelmesi için, ihtiyaç duyduğu siyasal kadroya/görevlilere

kendi içinde sahip olması ve devletin sabıkalarına başvuru yeter derecede gereksiz hale gelmesi gerekir o zaman, ara geçiş döneminin de sonu gelmiş olur. Yeni bir siyaset, tarihsel bir ayaklanmanın simgelemiş olduğu tarihin uyanışını da gerçekleştirir” (Badiou, 2017i: 81). Siyasal mevcut düzen içerisinde yeni bir imkan yaratmıştır.

Siyasal olay ise varolmayanın varoluşunun ayağa kalmasıdır. Varolmayan, “olayın kendisinin neredeyse her zaman kavranamaz olduğunu bilerek ayağa kalkar. Varolmayanın kalkmasını mümkün kılan şey olarak olay tanımı soyut ama tartışılmaz bir tanımdır, çünkü kalkınma ilan edilmiştir. Meydanda toplanan insanlar, yönetim altında var değildiyse de bundan böyle var olduğunu ve onunla birlikte kendilerinin de var olduğunu ilan etmek için orada bulunan insanlardır” (Badiou, 2017i: 96-97). Siyasal olaylar bir İdea paylaşır bu da komünizm İdeasıdır. Siyasal olay komünist İdeanın vücut bulmuş halidir. Badiou’da olay ve devrim eşanlamlıdır. Tabi ki tarihteki her devrim olay değildir, ancak devrim komünist İdeayı barındırdığı sürece olaydır. Badiou’nun da siyasal olay için verdiği örneklerin tümü devrimseldir. Devrim, ne geleneksel bir tikelliğe kendisini bağlar ne de tikelliklerin yok edilmesini temel hedef olarak alır (Badiou, 2011c: 21). Badiou için devrim, siyasal hakikati bir açığa çıkaran olaydır. Devrim sadece eyleme döktüğü ideolojinin karşısında duran, düşman olarak imlenen devleti yıkmaktan (yok etmekten) ibaret değildir. Aynı zamanda devletin temsil mekanizmalarınca sayılmayanların varlığının açığa çıkması da devrimdir. Devrimle birlikte iki sonuç oraya çıkar:

1. Durum veya devletin kökenindeki eşitsizlik üzerinden inşa edilen sunum ve temsil mekanizmaları yıkılmalıdır ve bunların yerini eşitlik ilkesini benimseyen olaya ve hakikate dayalı özgürleştirici siyaset olan komünizm İdeası almalı.
2. Sadece komünizm İdeasıyla birlikte mücadelesi verilebilecek olan eşitlik ilkesi, devrim ve sonrasını devletten bağımsız tutmak demektir. Bu sebeple de siyasal örgütlenme devlete mesafe alarak mümkündür.

Badiou'ya göre Paris Komünü, Kültür Devrimi, Mayıs 68 siyasal olay/devrim olarak nitelendirilebilecek ve incelenebilecek örneklerdir. Komünist Hipotez kitabında bu olayları, bu olaylar sonrasındaki siyasal hakikat üretim süreci ve bu süreç içerisinde olan siyasal özneler üzerinde  alışan Badiou  deanın, Komünist  deanın önemini ve bu  dea ile gerçekleşen olaya ve hakikate dayalı özgürleştirici siyasetle imkansız olanın aslında imkansız olmadığını, mümkün olduğunu gösterir ve anlatır. Paris Komünü politik işçi ve halk hareketlerinin, parlamenter kaderinden kopuşun ilk örneğidir. Burada insanlar kendi kendilerini iş bilir politikacıların ellerine teslim etmemişlerdir. “Komün bir sitedir, tekil bir yapıdır.      Paris 1871 baharının o müphem aşkınsal dünyasında olanlar bir yana 18 Mart'ın kendisi tümüyle öngörülemez olan tam da kendi belirişinin kuralını koymuş olan şeyden kopuşun sarsıcı başlangıcıdır. 18 Mart, Paris Komünü olarak adlandırılan olayın ilk günüdür. Paris Komünü, iktidarın cumhuriyetçi ya da sosyalist politik militanlar ve silahlı işçi örgütlerince icra edilir. Hareketin en belirgin içeriği, siyasal kapasitenin sahasında bir işçi oluşun belirişidir. O güne kadar işçi olmak, sadece toplumsal bir semptom, ayaklanmaların kaba kuvveti veya teorik bir tehditti. 18 Mart'ın yol a tığı badireler sayesinde varlığın zoruyla belirişin içkin yasaları değişmişti. Paris'in işçi halkı kendi politik dağınıklığının üstesinden geldi, h k metin somut ve belirli bir güç kullanarak başlattığı müdahaleyi engelledi. Böylelikle daha önce bilinmeyen bir kapasite, emsali görülmemiş bir iktidar biçiminin belirişi kendini dayatmış oldu. 18 Mart kendi oluşturduğu durumun bir bileşeni olarak varlığın zoruyla belirdi. 18 Mart kendi varoluşuna rakip olan tüm bileşenlerine kendisini dayatan bir site oldu. O, işçi olmanın o belli belirsiz zemini üzerinde, kendi yeğinliği üzerinde, kendi yeğinliğinin yepyeni bir aşkınsal değerlendirmesini adeta zorla talep etmektedir. 18 Mart sitesi bu haliyle düşünüldüğünde, ampirik olarak kitlelere işçi varoluşunun olanaksız olanağını bahşederek politik belirişin kurallarını (iktidar mantığını) alaşağı etmiştir” (Badiou, 2011c: 158-163). Komün bayrağını 1971 Ekim Devrimine, 1967 Kültür Devrimine ve

1968 Mayıs’a devreden güçlü bir tekilliktir. Bunun sebebi sadece “ortaya çıkışının istisnai yeğinliğinden değil, aynı zamanda bu ortaya çıkışın, sonradan sönümlenmiş olmasına rağmen kendi zamansallığının içinde ihtişamlı olduğu kadar da müphem sonuçlar doğurmasındandır. Başlangıçlar, yeniden başlangıçlar doğurmasıyla ölçülmüş olurlar. Bu özelliği içinde bir tekillik kendine dışsal olan bir yoğunluk, onun yeğinliği sayesinde süregider, öyle ki varlığı garantileyen, dünyaya rastlantısal bir eklentinin sadece bir tekillik değil olay olup olmayacağına (olgular ve sürekliliğin ötesinde) karar verebiliriz” (Badiou, 2011c: 171). Komün de bir olaydır. Her şey sonuçlara bağlıdır; sonuç, bir dünyada o zamana kadar var olmayan bir şey ortaya çıkardığı ölçüde güçlü bir sonuçtur. Verili durumda tam da varolmayanı varoluşa taşımış olması sonucu bakımından Paris Komünü’nü güçlü bir tekilliktir. “Olayın sonucu, eski siyasal içinde varomayan işçileri geçici olarak azami düzeyde siyasal bir varoluşa taşımış olmasıdır. Bir varolmayış, varoluş neredeyse oraya dönüp gelmelidir. Dünyanın düzeni, verili duruma ait bir mantık kuralının yıkımını gerektirecek denli alaşağı edilmemiştir. Her durumun en azından bir varolmayanı vardır. Bu varolmayış mutlak varoluşa yükseldiğinde ise kuralın muhafaza edilebilmesi için sitenin diğer bileşeninin varolmaktan çıkması gerekir” (Badiou, 2011c: 174). 18 Mart 1871’de Komün olayı kuşkusuz egemen siyasetçi grubu ortadan kaldırma sonucunu doğurmamıştır; fakat daha önemli bir şeyi yıkıma uğratmıştır: işçilerin ve halkın siyasal kabiliyetlerini yıkıma uğratılan öznel düzeydeki özgüvensizliklerini. “Komün tüm gerçek olaylar gibi bir olanağı gerçekleştirmedi, o olanağı yarattı. Bu olanak bir proleter siyasettir. Bir varolmayanın bulunduğu yerde bu varolmayışı meşru kılanın yıkımı meydana gelmiştir” (Badiou, 2011c: 175). Diğer bir dünya Komünde bulunmaktadır, fakat onun varoluşu parti-devlet ve işçi toplumundan başka bir yerdedir. Bu dünya “siyasal kopuşlar, daima öznel bir kapasite ile bu kapasitesinin örgütlenmesinin doğurabileceği sonuçların kombinasyonudur. Böyle bir kopuş temsili siyasetten, demokrasiden kopuştur. Hiç sayılanlar kendi siyasal bileşenlerinin yükünü ancak yeni

bir disiplin bileşeninde üstlenebilir, bu da düşüncenin pratik bir disiplindir. Devletin pençelerinden kurtulmuş, baştanbaşa siyasal bir disiplin yaratılmalıdır”. (Badiou, 2011c: 177).

Kültür Devrimi bir çelişkinin tarihsel biçimidir. Çünkü mevcut devlet şekilsel olarak proletarya devleti olsa bile sınıf mücadelesi, kitlesel başkaldırı eylemleri dahil birçok alanda eylemler devam etmiştir. Kültür Devrimi ne devrimci kitlelerin eylemlerini ne de örgütsel olguları katı bir sınıf temsiliyeti mantığı ile ayırmanın mümkün olmadığını gösterdi. Bu sebeple bu süreç siyasal bir dönemdir. Mao bu sürecin önemli isimlerindendi. “Kişi kültü genellikle işçi sınıfının, temsilcisi olan partinin siyasetin hegomonik kaynağı olarak kaçınılmaz biçimde doğru çizgide durduğu teziyle bağlantılıdır (parti her zaman haklıdır). Ancak hiçbir şey böyle bir temsili garanti edemez ve bu abartılı tutum hiç akılsal değildir. Böyle bir garantinin yerine benzersizliğini tam da temsilin temsili olarak meşrulaştırılmasında bulan bir tekillik geçmelidir. Sonuçta bir kişi tekil bir insan azami güvence veren bir merci işlevini üstlenir” (Badiou, 2011c: 123). Kültür Devrimi sırasında “Mao’da cisimleşen partinin temsil kapasitesinden ziyade parti içindeki tehditkar revizyonizmin saptanması ve ona karşı verilen mücadeledir. Mao ya da onun adına konuşanlar burjuvazinin partide siyasal olarak aktif olduğunu söylüyordu. Parti başkanı unvanı devrimci kitlelerin nezdinde mevcut partinin teminatı olmaktan çok Mao’nun şahsında geleceğin işçi sınıfı partisinin cismanileşiyordu. Mao temsil üzerinden yürüyen tekilliğin rövanşıydı. Mao iktidara baş kaldıran bir asi, gelişimin sürekli kendini dayatan gerekliliği ile yüzleşen bir diyalektikçi, parti-devletin aşılmasını isteyen simge, otoriteye itaatsizliği salık veren askeri liderdi. Gerçek komünizme ilerlemek isteyen devrimci gençliğin coşkunluğunu kendi şahsında bir araya getirmişti. Sosyalizmin hem inşasının hem de yıkılışının adıydı” (Badiou, 2011c: 124). Kültür Devrimi siyasetin gerçekten ve küresel olarak onu hapseden parti-devlet çerçevesinden kurtulmasının imkansızlığına şahitlik etmiştir. Bu olay bir doygunlaşma deneyimidir, “çünkü iç savaşa

doğru gidişin önünü kesme ve düzeni yeniden tesis etme zorunluluğu yüzünden parti-devletin genel hatlarıyla muhafaza edilmesi sonucunda sosyalizmin formel koşullarında siyaset yapmanın yeni yollarını arayıp bulmaya, devrimi yeniden başlatmaya ve işçi mücadelesinin yeni biçimlerini yaratmaya dair gösterdiği kati iradenin hezimete uğrayışına tanıklık eder” (Badiou, 2011c: 125). Her türlü özgürleşme siyasetleri parti veya parti modelinden vazgeçmek zorundadır, partisiz bir siyaset izlenmelidir. Maoculuk da temel bir geçiş sürecinin deneyimi ve adı olmuştur. Eğer hiç kimse bu geçiş sürecine sadık kalmasaydı yeni hiçbir şey olmayacaktı.

Mayıs 68 herkesçe paylaşılan dil ile o dilin konuşulmasının sonunun başlangıcı arasındaki temel bir belirsizliği sergiler. Ortak dil ölmüştü çünkü Mayıs 68’de solun tarihsel örgütlerinin, sendikaların, partilerin, tanınmış liderlerin meşruluğunun sorgulanması yapıldı. “Fabrikalarda dahi disipline, alışıldık grev tarzına, iş içerisindeki hiyerarşiye, sendikanın hareket üzerindeki otoritesine itirazlar yükseldi. Daha sonra işçi eylemi ya da halkçı eylem normal çerçevesinin dışına taşdı, anarşik ya da kanunsuz inisiyatifler olarak değerlendirildi. Ayrıca temsili demokrasinin ve onun seçimlere dayanan parlamenter çevresinin, demokrasinin kökten kurumsal, yapısal ve devletsel eleştirileri söz konusuydu” (Badiou 2011c: 50). Sloganları da “seçimler ahmaklara tuzaktır!”dı. Temsili demokrasiye gösterilen bu düşmanlık basit bir ideolojik öfkenden kaynaklanmıyordu. Belirli birçok nedenlere dayanıyordu. 1968’de “bir aylık öğrenci eylemlerinin ardından gelen işçi ve halk örgütlenmelerinin harekete geçmesinden sonra hükümet seçim organize etmeyi başardı ve kazanan gelmiş geçmiş en gerici kabine oldu. Böylece seçim düzenine herkes için başlıca bir temsil mekanizması olmadığı aynı zamanda hareketleri, yenilikleri, kırılma noktalarını bastırma tertibatı olduğu ortaya çıktı” (Badiou, 2011c: 51). Tüm bu olanlar da klasik vizyondan kopmaya çalışan yeni bir siyasal vizyonun gelişimine yardım etti. “Katı bir sendika ve parti tertibatı işçileri, gençleri, entelektüelleri birbirinden ayrı olarak kendi örgütleri içine hapsediyordu. Bu tertibat bir

şey gösterdi bu tamamen yeni bir şeydi. Felsefi anlamda bir olaydı. Hep birlikte bir siyaset aramasıydı bu, herkesi kendi toplumsal konumuna hapsedmeyen siyasal bir pratik” (Badiou, 2011c: 53). Eğer yeni bir özgürlük siyaseti eğer mümkünse bu toplumsal sınıflandırmaları alt üst etmelidir, herkesi kendi yerinde örgütleyerek olmaz aksine hem maddi hem de zihinsel sarsıcı hareketliliklerle örgütlenmelidir.

Badiou için devrim imkansız değildir bu devrimlerin, olayların her biri bir uyarı niteliği taşır. Analiz ettiği bu olaylar, devrimin amacının komünist İdeanın gerçekleşmesi olduğu ölçüde, her türlü yenilgi ve zafer bir örgütlenme sorununun sonuçları olarak karşımıza çıkar. Paris Komünü, Mayıs 68, Kültür Devrimi yenilgiyle sonuçlanmış olarak görülse de komünist İdeanın gerçekleşmesin tek yolu olarak bize siyasal örgütlenmenin devlete mesafe alması gerektiğini, parti-devlet modelinden vazgeçilmesi gerektiğini, tikel bir grup içinde mücadele vermek yerine tekillikle hareket edilmesi gerektiğini göstermiştir. Badiou için burada önemli olan bir devrimin, bir olayın yenilgi ya da zafer nitelendirmesi alması değildir, devrimleri gerçekleştiren öznelere nasıl örgütlendikleridir.

4.Siyasal Özne

Badiou siyasal bir olay sonrası bir hakikat üretim sürecinin başarıya ulaşması için siyasal öznenin örgütlenmesinin asıl önemli mesele olduğunu vurgular. Her nerede, ne zaman, kim olduğu fark etmeksizin siyasal bir olaydaki hakikati ortaya çıkaracak olan özne bu süreç içerisinde aynı zamanda kendini de bir nesne olmaktan kurtarır ve bir özne olur. Bu özne tarihin içinde aktif rol oynar ve tarihin yaratımında bir söz sahibi konumuna gelir. “Bir mekanda, meydanlarda, fabrikalarda yerellik kazanan toplanma, kaynaşma ya da niceliksel sıkılaşma tüm bunlar gerçeğin yerini tutar, çünkü ona can veren şey, ön siyasal (tarihsel ayaklanma biçiminde devletin bazı simgelerinden kurtulmaya bağlantılı olarak bir varolanın şiddetli ayaklanması), hakikatin, yoğun ve öznelleşmiş, bir üst varoluşudur. O hiçten birdenbire ortaya çıkmaz, o ex nihilo diktatörlük gücüne sahiptir. Bir yaratımın

Olaydan önce olayın izleri, sonradan saptanan ön olaysal belirtiler olduğu zaman, bunlar niceliksel bir kaynaşma ile yoğun bir üst varoluşun eklemlenmesini yeniden üretir ya da önden üretir” (Badiou, 2017i: 105). Tarihin yeniden açılışı olarak olay, hepsi kitlesel halk gösterilerine içkin olan üç işaret tarafından haber verilir: yoğunlaşma, kaynaşma, yerelleşme. Bunlar ön siyasal verilerdir, doğrudan ayaklanmayı ve onun güçlü nihilizmini aşan ayaklanmalar tarafından tarihin uyandırılışıdır. “Ayaklanmalarla birlikte yeni bir hakikatin işleyişi/çalışması başlar, buna siyasette örgütlenme denir. Bir örgütlenme bir ideanın ya da bir olayın kesişiminde yer alır. Bu kesişim, süreç olarak vardır ve bu sürecin doğrudan öznesi siyasal militandır. Militan bir kırmadır, çünkü onu İdea tarafından yeniden yakalanan ayaklanmacı hareket doğurur” (Badiou, 2017i: 106). İdeanın tarihsel değerinin ilkin ayaklanma tarafından tasdik edildiği kesindir. Ayaklanmanın siyasal değerinin ona sadık örgüt tarafından tasdik edildiği de bir o kadar kesindir. “İdea, burada, bir siyasetin tarihsel evrimi/gelişimi olacak şeyin bir tür tarihsel yansımasını ifade eder; ayaklanma tarafından kökensel olarak geçerliliği sağlanan evrim. İdea ayaklanmadan önce gelmez, ama bir sürecin inşa edilmesinde kendi gerçek etkileriyle/sonuçlarıyla birbirine geçecektir. Bir siyaset, ayaklanmanın bir varolmayanın varoluşu biçiminde gündeme taşıdığı ve bir tarihin uyanışının tek içeriği olan şeyi ebedi olarak görür” (Badiou, 2017i: 108). Siyasal özneler bir İdea ile birleşmelidirler, çünkü İdeasız bir örgütlenmenin sonucunda bir hakikat üretilemez, olay belirsiz kalır, ayaklanmalar kolayca bastırılabilir ve mevcut düzenin devamlılığı sağlanır. “Tarihin uyanışı için, militanları soyut olarak birleştiren İdeanın ışığında, örgütün kendi içinde tarihsel ayaklanmanın yaratıcı gücünü oluşturmuş olan şeyin izlerini muhafaza etmesi gerekir: kaynaşma, yoğunlaşma ve yerelleşme” (Badiou, 2017i: 108). “Kaynaşma (küçük bir azınlığın ayaklanmanın hepsinin hakiki varoluşu olması) örgüte mensubiyetin katı kuralları tarafından korunur. Ayaklanma sırasında orada olanlar ile orada olmayanlar arasında belirlenen sınır kadar güçlü biçimsel bir sınırlama yaratılır. Yoğunlaşma militan

etkinlik tarafından muhafaza edilir, eylemin gereklerine adanan yaşam, koşullara varoluşsal tekdüzeliğe geri dönene göre daha duyarlı ve daha canlı bir öznellik. Yerelleşme, içinde bulunulan (pazar, fabrika, şehir...) yerlerin fethedilmesine ilişkin değişmez bir protokol tarafından kavranacaktır (bu bütün, özel bir örgütlenme tipinin militan boyutunu oluşturur)” (Badiou, 2017i: 108-109). “Siyasal bir örgüt, olayın bir öznesidir, düzensizliğin hizmetine sunulmuş bir düzen, bir istisnaya sürekli muhafızlık etmektir. Bu siyasi örgüt dünya ile dünyanın değişimi arasında bir aracı olur, dünyanın değişiminin dünyasal ögesidir” (Badiou, 2017i: 111). Bir siyasi örgütlenmede İdeanın yokluğunda, örgütlenme içindeki hiç kimse siyasi hareketi muhafaza edemez. “Örgütü cisimleştiren zaman dışının bulunmayışında, devletin kimliksel kurgularının geri dönmesi de kaçınılmaz olur. Bu yüzden türselliğin bekçiliğini temin edecek, örgütlü bir siyaset gerekir. Bir siyasi hakikat; yoğunlaşma, kaynaşma, yerelleşmeyi kimliksel bir nesnenin ve ayırıcı adların yerine, olayın ölçüsünü vermiş olduğu türsel gücün gerçek sunumunu koyabilecek derecede muhafaza eden bir olayın (tarihsel ayaklanmanın) örgütlü ürünüdür. Radikalleşmiş türsel olan, yalnızca kimliksel kurguları yaşayan devletle uyumsuz olduğuna göre, her siyasi hakikat kendini devletin gücünün bir daraltması olarak gösterir (devletin zorunlu yıkılışı). Bir siyasi hakikat yoğunlaşma, kaynaşma ve yerelleşmenin kimliksel bir nesnesinin ve onunla birlikte gelen ayırıcı adların yerine çok olanın türsel gücünün gerçek bir sunumunu koyduğu kitlesel halkçı bir olayın, bir İdeanın koşulu altında örgütlenen bir sonuçlar dizisidir” (Badiou, 2017i: 129-139). Örgüt, İdea ile olay arasındaki kesişimde yer alır, siyasi örgütlenme devrim ve komünist İdeanın gerçekleşmesinin tek yoludur.

Badiou’nun ilk yazdığı eserlerinde “siyasi örgütlenme Leninist bir parti modeli çerçevesinde başlar. Badiou içinde yer aldığı ve onun içinde önemli olan Mayıs 68 olayı siyasi aktivizmini etkilemiştir. Mayıs 68’den sonra hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını ve kitlelerin Marksist-Leninizmin üstünlük kazanmasını garantileyecek şekilde

ideolojik olarak hazırlanmalarını savunur. Badiou'nun ilk çalışmalarında bu kitleler işçi sınıfıydı. Fakat işçi sınıfı tek başına tarihin öznesi değildi, sadece nesnesiydiler. İşçi sınıfı siyasal bir tutarlılığa sahip olmadığı için yalnızca sendikalaşmış bir sınıf olarak eyleme geçme kapasitesine sahipti. İşçi sınıfının özne olabilmesi için kendini proletarya olarak adlandırması ve bir partide örgütlenmesi gerekiyordu. Nesne olan ancak bir mücadeleyle özneye dönüşebilirdi. Marksizm de özne olarak proletaryayı destekleyen bir söylemdi. Proletaryanın devrimci özne olması parti ile birlikte hareket etmesiyle mümkündü, çünkü kitlesel hareketler kalıcı etki yaratmıyordu parti ise bu hareketleri kalıcı kılma işlevi üstleniyordu ve parti davaya bağlı olmalıydı. Badiou daha sonraki çalışmalarında Marksizmin gücünün soyut kavramsal savlardan değil zafer kazanmış bir Leninizmden geldiğini savunmasından vazgeçerek Marksizm ve tarihsel zafer kavramlarının içinde bulunduğumuz yıllarda çeliştiğini savunur” (Hallward, 2003: 33-35). Bu çelişkinin sebebi hem teorik hem de Marksist-Leninist düşüncesinin pratikteki açmazdır. Marksizm nesneyi (işçi sınıfı) özne (proletarya) yerine koyarak hata yapmıştır, işçi sınıfının tümü proletarya olmadığı gibi; nesnelerin tümü de özne olmadığı için Marksizm ölmüştür. Badiou'ya göre her siyasal girişim yeni bir örgütlenmenin temeli olarak sayılan kitlelerin ortadan yok olduğu an da devam eder. Kitleler devlet karşıtı yegane güçtür. Marksizmin bir diğer çelişkisi de burada ortaya çıkar. Devlet biçimini alan proletarya diktatörlüğünün de yıkımını başlatacak bir süreç daha ortaya çıkacaktır. Badiou bu noktada proletarya, proletarya olarak geride sadece eşitlik ve adalet bırakacak şekilde kendini tüketmelidir, sonunda da devrimden başka hiçbir şey kalmamalıdır der. Yani Badiou için “parti artık bir araçtır. Proletaryanın asıl amacı kitlesel bir devrimdir. İkinci gerçekleşecek olan yıkım kasıtlı, saf, iradi nitelikli olmalıdır. Parti mücadelesinde başarılı olduktan sonra kendini feshetmelidir. Badiou için artık partiye olan bağlılık parti kendini ortadan kaldıran bir örgütlenme biçimi olduğu ölçüde devam eder. Devrim sonrasında partinin kendini feshetmeyerek devam etmesi belli bir tikel grubun diktatörlüğüne dönüşmesi

(proletarya olsa dahi), bir devlet biçimini alması komünist İdeanın gerçekleşmesini engeller. Badiou burada Marksist-Leninist kuramdan Maoocu kurama geçiş yapar. Maoizm, öznel devrim sürecini yeniden başlatan bir hareketti, ancak bu hareket de parti-devlet figüründe güç aradığı için komünist İdea gerçekleşemedi. Badiou için parti-devlet modeli miladı doldurduğu için artık partisiz bir siyaset, partisiz örgütlenme yeni bir siyaset arayışına girer” (Hallward, 2003, 35-41) ve Badiou “1980’lerin ortasında Organisation Politique isimli örgütte yer alır ve siyasi mücadelesine burada devam eder. Öznel eşitlik aksiyomu ile hareket eden Organisation Politique karşımıza çıkan eşitsizlik sorunlarına müdahale eder, sağlık, eğitim, iş, işçi, göçmen gibi toplumda yaşanan sorunlara karşı protestolar gerçekleştirir. Bu müdahaleler, protestolar ise genel bir program ya da parti çizgisinde oluşmaz” (Hallward, 2003: 43-47). Badiou parti-örgütlenmelerini eleştirirken komünist İdeayı gerçekleştirmek isteyen devrimcilerin örgütlenmesini eleştirmez. Devrimcilerin örgütlenmelerinden ziyade onları örgütleyen ilkeler bütünü eleştirir. Badiou için Organisation Politique partisiz siyaset örgütlenme örneğidir, devlete ve devletin temsiline ait her türlü aygıtı karşı mesafe alır ve komünist İdeaya sadıktır.

5.Komünist İdea

Badiou komünizmi bir hipotez olarak ele alır, çünkü hipotez bir problemin çözülmemiş biçimidir. Bir problemin henüz çözülememiş olması ise o problemin bir tarafa bırakılmasını gerektirmez. Her başarısız çözüm tekrar tekrar yeniden incelenmelidir ve aslında bu başarısız çözümler hipotezden cayılmaması kaydıyla hipotezin doğrulanmasının tarihini oluşturur. Başarısızlıklar, bir hakikat inşasının pozitif evrenselliğiyle iç içe geçen birer ders niteliği taşırlar. Bu başarısızlık noktalarını saptamak, bulmak ve yeniden inşa etmek gereklidir. Komünist hipotezin, uygulamaya geçirilemeyen boş hayallerden, ütopyalardan ibaret olduğuna dair karşı propagandalar bunun gerçekleştirilebileceğine dair olan cesareti kırmak ister ve olası başarısızlıklar uzamından söz ederler. Aslında böyle bir durumda başarısızlık bir durma, pes etme

noktası olmamalıdır; bu başarısızlık noktası başarılı sonuç için arayışa, düşünmeye çağrıdır. Halkların mantığı da bu şekilde olmalıdır “komünizm için mücadele et, başarısız ol, yeniden mücadele et, yeniden başarısız ol ve bir daha mücadele etmeye başla, ta ki zafer kazanana kadar”. Öznelerin “bir yenilginin üstesinden gelebilme olasılığı ile komünist hipotezin hem uluslararası hem de zaman-üstü yaşamı arasındaki ilişkiyi vurgulamak önemlidir. Başarısızlık üzerine tefekkür, bir siyasetin salt içselliğine, düşünsel ya da taktiksel yetersizliğine değil o siyasetin tarihselliğiyle arasındaki ilişkiye bağlandığında baştan sona farklı olur. Başarısızlık düşüncesi bir siyaset tarihin mahkemesi önüne çıktığı, kendisini orada bulduğu noktada ortaya çıkar ve komünist hipotez tarihin tutarlılığını tasarlar, onu temsil eder” (Badiou, 2011c: 18).

Komünist devrimci bir motif ne geleneksel bir tikelliğe kendisini bağlamalı ne de o tikelliklerin yok edilmesini temel hedef olarak önüne koymalıdır. “Evrensellik aynı anda hem kurulu düzenin baştan çıkarıcılığına hem de onun başka bir şey doğuramayacak denli yıkılmasına direnmeyi gerektirir. Bu süreç kendisini hakim güçten ayıran ve bu ayrımı koruyan bir inşa sürecidir. Siyaset eşitliğin hüküm sürdüğü, herkes için yaşanabilir o ortak alana ışık tutar” (Badiou, 2011c: 21). Badiou’ya göre gelecek siyaset, ancak kendi formülasyonunu kendisi yaparak ve kendi köklerini kendisi oluşturarak kurulabilir. “Siyaset, devletin zihinsel hükümdarlığından sıyrılarak insanları bir siyasal görüşün çevresinde birleştirir. Siyaset devletten sıyrıldığında, temsil edilemez olduğunda ve kodlarından çözüldüğünde ve bir öznenin itibarıyla gerçek olur. İradesini idrak eden özne bu iradenin işaret ettiği şeyi izleyerek kendisini tahakkümden kurtarır. Özne bu yolda ancak kendi direnişinin biricikliğiyle, kararlı duruşuyla ilerleyebilir. Özneler kar düzeni yasalarından ve o özel çıkarlardan kurtulmuş bir dünya varsayımına sahip çıkmalıdır. Dünyanın düzeninin bu olduğu ve bunu değişemeyeceği kanısına boyun eğen zihinsel tasavvurlar içinde kalındığı sürece hiçbir özgürleşme siyaseti mümkün olamaz” (Badiou, 2011c: 28-29). Eğer kapitalizm ve onu destekleyen parlamenter sistemin zorunlu olduğu

kabul edilirse başka diğer olasılıkları görünmez. Ancak başka bir dünya, başka olasılık vardır bu da komünizmdir. Badiou görünmez komünist dilin sözcüklerine sahip çıkılması gerektiğini vurgular. O sözcüklerin telaffuz edilmesi zorunludur; halk, işçi, özel mülkiyet vs. denebilmelidir, tartışılmalıdır, yeni anlamlar katılmalıdır çünkü bu sorunlar hala aynı yerdelerdir. Bu dilden vazgeçmek, mevcut duyarlılığı inciten bu sözcükleri kullanmayı yasaklayan teröre razı olmak dayanılmaz bir cefadır. Siyasi erdem düşüncelerin, ilkelerin ve sözlerin savunulmasıdır, öznenin ne düşündüğünü, ne istediğini, ne yaptığını kesin olarak yüksek sesle söyleme cesaretidir, bir ideaya sahip olma cesaretidir. Öznenin bir ideası olmalı, asıl siyaset de bu ideaya inanmakla başlar (Badiou, 2011c: 56-59).

Gerçeğe dönüş olan özgürleştirici siyaset iki düzeyde gerçekleştirilebilir. İlk düzey siyasaldır, çünkü demokratik siyaset bankalara bağlı bir hizmettir ve onun asıl adı kapitalist-parlamentarizmdir. Bu mevcut olandan “tamamen farklı bir tarzda siyaset ve örgütlenme modelleri üretmek gerekir. Bu yeni siyaset devlet iktidarına mesafeli olmalı ve böyle de kalmalıdır. Bu doğrudan bu siyaseti yaratmaya uygun insanlarla kurulan pratik ittifaklarla (farklı ülkelerdeki proleterler, entelektüeller...) ve gerçeğin düzeyinde başlayacak olan bir siyasettir. Hiçbir şekilde varolan partilerle, onları besleyen seçim sistemi ve kurumsal yapıyla organik ilişkisi bulunmayacaktır. Hiçbir şeyi olmayanlarla yeni bir disiplin yaratılacaktır, zaferleri de onların siyasal kapasitesi ve yeni fikirleri olacaktır” (Badiou, 2011c: 83). İkinci düzey ise ideolojiktir. “İdeolojilerin sonunun geldiğine dair hükmü tersine çevirmek gereklidir. Hiçbir şey öznenin idealara olan tutkusundan, tekrar keşfetmesinden ya da genel bir hipotezden başka bir şey olmayan bu dünyanın karşısına her şeyin bambaşka olabileceğine dair kesin inançtan daha önemli değildir. Kapitalist düzenin karşısına halkların gerçekliği, insanların yaşamı ve fikir hareketleri koyulmalıdır. İnsanlığın kurtuluşu fikri, gücünden hiçbir şey kaybetmemiştir. Bu gücün adı olan komünizm şüphesiz uzun zaman güç kaybetmiştir, ancak bugün komünizmin yokluğu düzenin başını tutanlar hariç hiç kimsenin işine yaramaz.

Komünizm yeniden diriltilmelidir. Komünizm geleneksel fikirlerden tamamen kopuştur ve bireylerin tek tek özgür gelişiminin herkesin özgür gelişiminin koşulu olduğundan bir ortaklaşmayı ortaya çıkarır. Kapitalist-parlamentarizmden kökten kopmak, halkın gerçekliğinin düzleminde siyaset üretmek ve ideanın egemenliği ise olaydır” (Badiou, 2011c: 84).

Komünizm İdeasının işleme için üç temel bileşen gerekmektedir: siyasal bileşen, tarihsel bileşen, öznel bileşen. “Siyasal bileşen: Bir hakikattir, siyasal bir hakikattir. Siyasal bir hakikat ampirik bir biçimde tanımlanabilir; yeni bir pratiğin ve kolektif bir özgürleşme düşüncesinin belirlediği, var olduğu ve ortadan yok olduğu tarihsel açıdan somut belirli bazı sekanslar vardır. Fransız Devrimi 1792 ile 1794 arasında, Çin Halk Savaşı 1927 ile 1949 arasında, Bolşevizm 1902 ile 1917 arasında, Kültür Devrimi 1965 ile 1968 arasında bu türden sekanslar oluşturmaktadır. Felsefi açıdan burada bir hakikatten, bir hakikat prosedüründen bahsedilebilir ve bütün hakikat prosedürleri o hakikatin öznesini de belirler. Burada özne ampirik düzeyde dahi bireye indirgenemez” (Badiou, 2011c: 182). “Tarihsel bileşen: Siyasal olayların tarihlerinin de gösterdiği gibi insanlığın genel devinimi içinde hakikat prosedürlerinin yerel, uzamsal, zamansal ve antropolojik dayanakları vardır. Fransız, Çinli gibi sıfatlar bu yerelleşmenin ampirik göstergeleridir. Hakikatin tarihsel bir boyutu vardır. bu hakikat neticede evrensel ya da sonsuz olsa bile hakikatin belirli bir tipinde farklı hakikatler arasındaki ilişkileri barındıran tarihsel kayıtlar vardır. bu tarihsel kayıtlar akıştan ayırt edilen farklı noktalar olarak insanoğlunun genel zamanının içine yerleşmişlerdir. Bir hakikatin kendisinden önce yaratılmış diğer hakikatler üzerinde geriye dönük etkileri vardır ve bunlar da hakikatlerin zamanaşırı gerçeklikleri olmasını gerektirir” (Badiou, 2011c: 183). “Öznel bileşeni: Bir hayvan-insanının ve öznenen net bir biçimde ayırt edilen bireyin bir siyasal hakikat prosedürünün parçası olma, bir hakikatin militanı olamaya karar verme olanağı vardır. Bireyin bünyesi ve beraberinde getirdiği duyguları, düşünceleri, etkin

potansiyelleri vs. başka bir bünyenin, verili bir dünyada kendi devinimi içinde bulunan bir hakikatin, bir hakikat bünyesinin maddi varoluşunun bileşenleri haline gelirler. Bu da bireyin kendisine bireysellik tarafından dayatılan sınırları aşabileceği andır. Birey bu sınırları bir yandan kendisi olarak kalırken diğer yandan bünyelerin iç içe geçmesi sayesinde yeni öznenin etkin bir parçası haline geldiği ölçüde aşar. Bu karar, bu irade özneleşmedir. Özneleşme daima bir bireyin yaşamsal varoluşu ve bu varoluşun yerleştiği dünya itibarıyla bir hakikatin yerini sabitleme hareketidir” (Badiou, 2011c: 184).

İdea bu üç temel bileşenin soyut bütünlüğüdür. İdea, bir hakikat prosedürünün tekilliği ile bir tarih tasavvuru arasındaki ilişkinin özneleşmesidir. “Bir idea, bir birey için kendisinin tekil bir siyasal sürecine katılımının (hakikat bünyesine dahil oluşunun), aynı zamanda bir yanıla tarihsel bir karar olduğunu anlama olanağıdır. Birey, idea ile yeni bir öznenin bileşeni olarak tarihin bileşeni olarak tarihin hareketine katılır. Komünizm, özgürleşme siyasetinin ya da devrimci siyasetin en önemli İdeasının adıdır. Komünist olmak, bütün insanlığın tarihsel yöneliminin milyonlarca aktöründen biri olmaktır. Öznelleşme, Komünizm İdeasının bileşenlerinde kısmi aidiyeti siyasal prosedüre ve insanlığın kolektif özgürleşmesine doğru ilerleyişin simgesel alanına bağlar. Yani komünizm sözcüğünün yalnızca siyasal bir anlamı yoktur; komünizm, öznelleşmesini desteklediği bir bireyin siyasal prosedürünü başka bir şeye bağlar” (Badiou, 2011c: 185). Komünizm salt tarihsel bir sözcük değildir. Etkin siyasal prosedür olmadan tarih boş bir simgeselliktir. Ve ayrıca bu etkin siyasal prosedür olumsuzluğa indirgenemeyen bir parçayı da barındırır. Nihayetinde komünizm, sadece öznel ya da ideolojik bir kavram olamaz. Çünkü özneleşme siyaset ile tarih arasında, tekillik ile bu tekilliğin simgesel bir bütünlüğe yansıtılması arasında gerçekleşir. Bu maddi bileşenler, simgeselleştirmeler olmadan, özneleşme bir karar olarak ortaya çıkamaz. Komünizm bir idea statüsüne sahiptir, çünkü farklı bünyeleri iç içe geçirir ve siyasal özneleşmeden hareket ederek siyasetin, tarihin, ideolojinin sentezine işaret eder. Bu sebeple de komünizm bir

kavramdan ziyade bir işleyiştir. Komünist İdea bireyin sınırlarından ve politik prosedürden başka bir yerde değildir. Komünist İdea, bireyin politik-özne oluşunu sağlar ve bu da özne oluşun tarihe yansıtılmasıdır. Badiou ideanın işleyişini, özelde de Komünist İdeanın işleyişini Lacan'ın öznenin üç mertebesi düzeyinde de şekillendirir ve açıklar. Hakikat prosedürünün kendisi gerçektir; tarih simgesel olandır ve gerçeği tarihin simgeseli içine yansıtan özneleşme de imgedir. Hiçbir gerçek olduğu haliyle simgeselleştirilemediği için gerçek belirli bir dünyada çok özel koşullar altında varolur. Hakikat prosedürünün gerçeği tarihin simgesel anlatısı içinde gerçekten yansıtılamaz. Bu sadece imgesel olarak yapılabilir, ancak bu da yararsız, olumsuz veya etkisiz değildir. Aksine birey, özne olarak devamlılığının kaynağını bir ideanın işleyiş sürecinde bulur. Kısacası Komünist İdea, imgesel bir işleyiştir; bireysel bir öznelleşmenin, siyasal gerçeğin bir parçasını tarihin simgesel anlatımı içine yansıtılmasıdır.

Komünist sözcüğü artık bir siyaseti (Komünist Parti, Komünist Devlet...) nitelendirmek için kullanılmamalıdır. Devrimci siyasal sekansların ya da birbirinden kopuk kolektif özgürleşme hareketlerinin komünizm adı altında tarihe geçmesi, onları tarihin yönüne göre ilerlemekten ibaret olan hakikatlerini açığa çıkarır. Hakikatlerin de tarihin anlamına tabi kılınması komünist politikaların, komünist patilerin ve komünist militanların hakikatten söz edebilmesine imkan kılar ancak tarih varolmadığı için bu sıfatların da kullanımı yapılmamalıdır. Hakikatlerin hiçbir belirli anlamı, tarihe bağlı bir anlamı yoktur. Tarihte gerçek yoktur, bu sebeple tarih de varolamaz. Dünyalar arasındaki süreksizlik belirşin, varoluşun yasasıdır. Fakat örgütlü siyasal eylemin gerçek koşulları altında var olan şey Komünist İdeadır, özneleşmeye bağlı olan o işleyiştir. “Bu işleyiş bireysel düzeyde gerçek, simgesel ve ideolojik olanı bütünleştirir. İdea niteleyici olan kullanımlardan eksiltilerek yeniden kurulmalıdır ve gerçeği de idea ile her türlü kaynaştırmadan özgürleştirmeliyiz”(Badiou, 2011c, 189). “İdea gerçek ile simgesel arasında işleyen bir düşünmedir. Bireye daima olay ile olgu arasına yerleşen bir şeyler

sunar. Bu sebeple ideanın gerçek statüsüne dair yapılan tartışmalar çikışsızdır. İdeanın öznel işleyişi bileşik bir süreçtir; mutlak gerçek koşulu hem siyasal özgürleşmenin gerçek sekanslarının varoluşunu içerir hem de simgeselleşmeye elverişli tarihsel olguları sunar. İdea nezdinde olay ve olayın siyasal sonuçları olgulara indirgenmemelidir” (Badiou, 2011c: 193). İdea bir hakikat oluşumu içinde yakalanamaz olanın tarih içerisinde saptanışıdır. Fakat bunun olabilmesi için bu yakalanamaz boyutu kendi gerçeği olarak tanımalıdır. Yani tarih içerisinde komünizm İdeası gibi doğru düşüncelerin hakikat oluşlarını simgeleyen idea pratikten çıkar ancak sadece ona indirgenemez. Çünkü idea bir hakikatin varoluşunun değil, onun eylemde konuluşudur.

Sonuç olarak: hakikat, siyasal gerçektir; tarih simgesel bir alandır; Komünist İdeanın ideolojik işleyişi, siyasal gerçeğin tarihin simgesel kurmacasında imgesel biçimde yansıtılmasıdır. Bu “ideanın işlevi bireyin bir hakikat prosedürü disiplinin bedenine girmesini sağlamak ve bireyin bu hakikat bedeninin bir parçası ya da özneleşebilir bir beden haline gelerek, içinde bulunduğu mevcut düzenin yarattığı sınırları, salt hayatta kalma koşullarını aşmasına olanak sağlamaktır” (Badiou, 2011c: 197).

Komünist İdea, örgütlü siyasal eylemin koşullarını gerektirir ve entelektüel özneleşmeye bağlı bir işlemdir. Olay tesadüfi olduğundan bu tesadüfe karşı hazırlıklı olunmalıdır. Bu da ideolojik ya da entelektüel olarak olasılıkların yaratılması hakkında öngöründe bulunabilmek için bir İdeaya sahip olmakla olur. İdea, her zaman yeni bir hakikatin tarihsel olarak mümkün olduğunun olumlamasıdır. Komünizm İdeasının günümüzde aldığı biçimler ise, artık parti biçimine sahip sosyalist devletler değildir. Bunun yerine Badiou bir İdeaya sahip partisiz siyasal örgütlenmeleri önerir ve bunlara örnekler sunar; 1980-1981 Polonya Dayanışma Hareketi, İran Devrimi’nin ilk aşaması, kendisinin de içinde yer aldığı Fransa’daki Organisation Polique, Meksika’daki Zapatista Hareketi ve Nepal’deki Maoocular gibi...

SONUÇ

Badiou'ya göre dünya şu anda liberal kapitalizmin bölgesel ve ideolojik hegemonyası altındadır ve bu hegemonya yoğun bir serpilip gelişme düzenindedir. Günümüzde kapitalizme dair iki yanlış tez vardır; ilki parlamenter demokrasiyle birleşmiş kapitalizmin insanlığın ekonomik ve toplumsal örgütlenmesinin kesin biçimi olduğu, ikincisi de kapitalizmin nihai krizine girdiği hatta çoktan öldüğüdür. İlk tez aslında komünist hipotezin olasılık alanını dışlayan ideolojik sürecin tekrarıdır, bir değişimin mümkün olmadığı fikrini verir. Bu değişimin mümkün olmadığı fikrine karşılık yapılması gereken ise özgürleştirici güç ve kapasiteye sahip komünist hipotezi, geçen yüzyılın parçalı deneyimlerinin ötesinde bir bilanço olarak yeniden oluşturmaktır. Yani geçmişte olan olaylar sonrası komünist hipotezi gerçekleştirmek amaçlı gerçekleşen süreç içerisindeki başarısızlıkların, başarısızlık sebeplerini bir ders olarak alıp bunlar üzerinden bir değerlendirme yaparak komünist hipotezi geliştirmeli ve Komünist İdeayı gerçekleştirmek için adımlar atmaya devam etmeliyiz ki düzenin değişiminin mümkün olduğunu, başka bir düzenin daha olduğunu gösterebilelim. İkinci teze göre de kapitalizm 2008 ekonomik krizinden sonra ölüm süreci içerisine girmiştir, o zaman sistemin çökmesi için devrimci bir adım atmak yeterlidir. Fakat durum böyle değildir. Kapitalizm bu tarz krizlerden sonra krizden çıkması için insanlara vaat ettikleriyle (tüketimin devamlılığı için kredi vermek gibi) yeni adımlar atarak kendini daha da güçlendirir. Ve kapitalizm her geçen gün etki alanını da genişletir Doğu Avrupa'da, Hindistan'da, Japonya'da ve Çin'de bunu görebiliriz. Aslında kapitalizm birkaç yüzyıllık varlığı ile çok yeni bir toplumsal oluşumdur, sömürgeci fetih yeni başlamıştır. Böylece kapitalizm ölüm süreci içerisinde olmadığını, basit bir krizle ya da plansız, İdeasız devrimci bir hareket ile çökmeyeceğini ve kapitalist sistemin dünyanın varlığından itibaren varolan mümkün tek sistem olmadığını görebiliriz. Bu yeni oluşum olan kapitalist hegemonya çelişkilerle dolu bir sistemdir. İnsanlara, ülkelere ekonomik büyüme, gelişme vaat eder ancak bu

büyüme, gelişimi gösterenler her geçen gün azalmaktadır ve büyümüş, gelişmiş olanlar ise bunu daha da arttırır durumdadır. Bu ekonomik olarak büyüyen, gelişen insanlar, ülkeler hakimiyeti eline alarak tekelci bir sistem oluştururlar. Fakat sistemin vaat ettiği gibi büyümek, gelişmek isteyen insanlar ve ülkeler de bu rekabetli ortamın dışında kalmak istemez. Bu rekabetli ortam ise istenmeyen sonuçlar doğurur, savaş gibi. Böyle bir ortam içerisinde hırslı küçük grupların büyümesi ve gelişmesi için atılan her adımda zarar gören ise milyarlarca insan olur. Fakir olan ve her geçen gün daha da fakirleşen insanlar, çalışmak için başka bir şehre ya da ülkeye gitmek zorunda kalan insanlar, herhangi bir savaş durumunda savaşmak ya da savaştan kaçmak durumunda kalan insanlar... bu insanlar da kendilerine bu dünya içerisinde bir yer bulabilmek için sistemde yok olup giderler zaten sistem de onları yok sayar. Bu yok sayılan gruplar son yıllarda birçok kez isyan etmiştir. Ancak bu isyanlar hemen susturulmuştur. Burada devreye kapitalist sistemin koruyucu ayıtları girer; polis, ordu, medyanın düşmanca olan ayırıcılığı, kimlik siyaseti, iktidarın ya da muhalefetin çözüm olarak sunduğu seçimler... Yeni bir siyasal imkanı gösterme girişiminde olan, sistemi eleştiren, düzenin değişmesini talep eden her hareket bastırılır. Aslında bu isyanların hemen etkisiz hale getirilebilmesinin bir sebebi de isyanların siyasal yönden zayıf olmasından kaynaklanır. Çoğu ayaklanma siyasal bir bilinç taşımaz, bir İdeaya sahip değildir, örgütlenme bilinci henüz oluşmamıştır, siyaset içinde aktif bir özne olma isteği barındırmaz, değişim için gerekli olan sorumluluklar alınmak istenmez, gelecek için bir planı yoktur, evrenselci bir yaklaşımda değildir, kapsayıcı bir zamansallık yoktur, içerisinde bir hakikat barındırmaz, devlete herhangi bir mesafe almaz. Bunlar da bu isyanların zayıf kalmasını, hemen bastırılabilir olmasını sağlar. Yakın geçmişte de bu isyanların, ayaklanmaların örneği çoktur. Bu isyanların, ayaklanmaların bir isyan, ayaklanma olarak kalması istenmiyorsa bir devrim, gerçek bir değişim, imkansız olanın imkanı isteniyorsa eğer bu örnekler üzerine yeniden okumalar yapılmalı ve bu okumalar sonrasında çıkarılan derslerle

yapılacak olan yeni bir isyanın olay niteliği taşıması için teorik ve pratik hazırlıklar yapılmalı gelecek olan bir olaya karşı hazır olunmalıdır. Badiou için etkili bir siyasal hareketin sloganları olumlayıcı olmalıdır ve bu sloganlar doğrulanmış olmalıdır, yapılan hareketin hangi amaçla yapıldığı, önceki evrelerinin de bilgisinden beslenilmelidir sloganlarda. Kullanılan dil, sözler denetimli ve tutarlı olmalıdır, komünizm demokrasi, özgürlük gibi kelimeler ile bağdaşmadığı için kullanılmamalıdır; kimlik belirten Fransız, İslamcı, kadın gibi ayrımcı adlar da kullanılmamalıdır; devletin terminolojisine yerleşik kişi, yurttaş, seçmen gibi kelimelerde kullanılmamalıdır. Ve bu hareketler bir İdeaya sahip olmalıdır, kapitalist olmayan sistemsal bir olasılığın yerel taşıyıcısı olduğundan devamlı olarak durumla karşı karşıya getirilmelidir. İdea daima canlı tutulmalıdır, üzerinde devamlı çalışılmalı ve gelişimi sağlanmalıdır bunun için de siyasal militanlar bir araya gelerek tartışmalar, toplantılar yaparak güncel meselelerden kendilerine soyutlamadan bütünsel bir bakış açısı ile gelecek için plan ve eylemleri üzerine yoğunlaşmalıdır. Siyaset, devletlerin zamansallığı düzeyindeki hareketlerin ruhuna özgü bir süreyle yükümlüdür, devletlerin tahakkümünün olumsuz bir dönemiyle değil. Siyaset, daima propagandanın ve gelecektekilerin sahip olması gereken sloganlar etrafında bir tartışmayı halkın bileşenleri içinde mümkün olduğunca en geniş şekilde örgütlemesidir. Yani günümüzde insanlığın örgütlenmesinin iki yolu vardır, kapitalizm ve komünizm. Kapitalizm neolitik devrimden itibaren birkaç bin yıldır var olanın çağdaş biçimidir; komünizm ise insanlığın oluşumunda sistematik, topyekün, ikinci bir devrimi, neolitik çağdan kurtuluşun yoludur. Siyaset, uzlaşmaz bir çatışmaya girişmek değildir, biri var olanın korunması diğeri yeninin somutlaştıracağı eşitlikçi ilkelere göre eksiksiz dönüşüm olarak iki yolun varlığını belirli bir yerde yaşatmaya uygun fikirler üzerine yapılan soruşturmalardır. Badiou bu faaliyetleri kitle çalışması olarak adlandırır ve siyasetin özü de hareket dışında kitle çalışmalarıdır. Yani siyaset herkese açıktır, her koşuldaki insanla yapılır. Ancak günümüzde siyaset kapitalizmin örgütlediği belirli topluluklarla ayrımcı

şekilde yapılır. Yeni gelecek olan siyasetler her türlü mekanda, her türlü insanla yapılmalıdır. Bir hakikat olarak siyaset düşünme kapasitesine sahip, bir hakikat üretebilecek herkese açıktır. Bazı tikel bir gruplara, bazı kimliklere, bazı ekonomik düzeydeki insanlara, bazı mekanlara ait bir şey değildir siyaset. Öğrenci, işçi, kadın, göçmen, ateist, doktor, esnaf herkes siyasetin öznesi olabilir ve sokak, fabrika, okul, pazar, ev siyasetin mekanı olabilir.

Şu an günümüzde Badiou'nun belirttiği gibi gerçek bir siyasal örgütlenme yoktur. Ancak geçmişte bunların örnekleri vardır, bu siyasal örgütlenmeleri örnek alarak ve onların hatalarından dersler çıkararak yeniden bir siyasal örgüt oluşturulmalıdır. Günümüzde eşitsizlik, adaletsizlik, ayrımcılık içinde devamlı bir kriz üreten sistem varlığını sürdürmektedir. Bu sistemi değiştirmek için, yeni bir düzen için yeni bir siyaset gereklidir. Bu yeni siyaset de devlete mesafe alan, temsil mantığından uzak, olaya ve hakikate dayalı özgürlükçü bir siyaset olmalıdır. Evrensel ve zamansız bir İdea ile hareket edecek olan bu siyaset eşitlik ilkesi ile adaleti sağlayacaktır. Bunu gerçekleştirebilecek olanlar ise bizleriz. Geçmişteki olaylara sadık ve gelecekteki olaylar için hazırlıklı olmalıyız, siyasette bir nesne değil özne konumuna gelerek siyasal örgütlenmenin içinde yer almalıyız. Yerel bir olayın etkilerini evrenselleştirebilmeli ve tekil benlikler olarak hakikatin üretim sürecine dahil olup özneler olarak varlığımızı göstermeliyiz. Böylece alternatif bir dünyanın olduğunu, yeni olanın mümkün olduğunu, imkansız olarak gösterilenin imkansız olmadığını gösterebiliriz.

KAYNAKÇA

Badiou, Alain. (2003). **Saint Paul the Foundation of Universalism**. (Çev. Ray Brassier). Stanford: Stanford University Press.

Badiou, Alain. (2005). **Theoretical Writings**. Ray Brassier, Alberto Toscano (ed.). London, New York: Continuum.

Badiou, Alain. (2006). **Briefings on Existence**. (Çev. Norman Madarasz). Albany: State University of New York Press.

Badiou, Alain. (2008). **The Meaning of Sarkozy**. (Çev. David Fernbach). London, New York: Verso.

Badiou, Alain. (2009a). “Hakikat: Zorlama ve Adlandırılmayan”. (Çev. İsmail Yılmaz). **Monokl Mono Kurgusuz Labirent Dergisi Lacan Özel Sayısı** içinde (695-706). Sayı: VI-VII. İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2009b). **Felsefe ve Güncellik**. (Çev. Özgür Aktok). İstanbul: Encore Yayınları.

Badiou, Alain. (2011a). **Felsefe ile Politika Arasındaki Gizemli İlişki**. (Çev. Murat Erşen). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain., Cassin, Barbara. (2011b). **Heidegger. Nazizm, Kadınlar, Felsefe**. (Çev. Hayri Gökşin Özkoray). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2011c). **Komünist Hipotez**. (Çev. Oylum Bülbül) İstanbul: Encore Yayınları.

Badiou, Alain. (2011d). **Metapolitics**. (Çev. Jason Barker). London, New York: Verso.

Badiou, Alaian. (2011f). **Polemics**. (Çev. Steve Corcoran). London, New York: Verso.

Badiou, Alain. (2011g). **Second Manifesto for Philosophy**. (Çev. Louise Burchill). Cambridge: Polity Press.

Badiou, Alain. (2012a). **Felsefe İçin Manifesto**. (Çev. Murat Erşen). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2012b). “İdeası Komünizm Olan Şeyin Gerçeği de Sosyalizm midir?” Alain Badiou, Slavoj Žižek (haz.). **Komünizm Fikri Berlin Konferansı 2010** içinde (s. 11-21). (Çev. Okan Doğan, Savaş Kılıç, Haluk Barışcan) İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2012c). “Komünizm Kelimesinin Anlam ve Kullanımları Üzerine İkinci Uluslararası Toplantı”. Alain Badiou, Slavoj Žižek (haz.). **Komünizm Fikri Berlin Konferansı 2010** içinde (s. 9-10). (Çev. Okan Doğan, Savaş Kılıç, Haluk Barışcan). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2013a). **Deleuzecü Siyaset diye bir şey var mıdır?**. (Çev. Burcu Yalım, Emre Koyuncu) İstanbul: Norgunk Yayıncılık.

Badiou, Alain. (2013b). “Devlet Devrimcisi Figürü: Eşitlik ve Terör”. Volkan Çelebi, Ahmet Soysal (ed.). **Direnışı Düşünmek 2013 Taksim Gezi Olayları** içinde (s.251-261). (Çev. Murat Erşen). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2013c). “Devrim Demokrasi Felsefe Kongresi Açık Oturum”. Volkan Çelebi, Ahmet Soysal (ed.). **Direnışı Düşünmek 2013 Taksim Gezi Olayları** içinde (s. 263-278). (Çev. H. İlksen Mavituna). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2013d). “Komünist Fikir ve Terör”. Volkan Çelebi, Ahmet Soysal (ed.). **Direnışı Düşünmek 2013 Taksim Gezi Olayları** içinde (s. 235-249). (Çev. Murat Erşen). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2013f). **Philosophy and The Event**. (Çev. Louise Burchill). Cambridge: Polity Press.

Badiou, Alain., Hazan, Eric. ve Žižek, Slavoj. (2014). **Anti-Semitizm Üzerine**. (Çev. Oylum Bülbül, Erkal Ünal). İstanbul: Encore Yayınları.

Badiou, Alain. (2015a). **Fransız Felsefesinin Macerası**. (Çev. P. Burcu Yalım). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2015b). **Gerçek Mutluluğun Metafiziği**. (Çev. Murat Erşen). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2015c). “Komünizm Fikri ve Terör Meselesi”. Slavoj Zizek (haz.). **Komünizm: Yeni Bir Başlangıç** içinde (s. 11-22). (Çev. Nil Pınar Arın, Arda Çiltepe, Anıl Aşkın). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2015d). **Küçük Panteon**. (Çev. Işık Barış Fidaner, M. İrvem Keskinoglu). İstanbul: Encore Yayınları.

Badiou, Alain. (2015f). **Model Kavramı**. (Çev. Alp Tümertekin) İstanbul: İthaki Yayınları.

Badiou, Alain. (2015g). **Platon'un Devleti**, (Çev. Savaş Kılıç, Nihan Özyıldırım). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2016a). **Beckett Tükenmeyen Arzu**. (Çev. Zeynep Turan). İstanbul: Sel Yayıncılık.

Badiou, Alain., Roudinesco, Elisabeth (2016b). **Dün Bugün Jacques Lacan**. (Çev. Akın Terzi). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2016c). **Filozof Ahmed**. (Çev. Ayberk Erkay) Ankara: Pharmakon Yayınevi.

Badiou, Alain. (2016d). **Gerçek Yaşam**. (Çev. Işık Ergüden). İstanbul: Sel Yayıncılık.

Badiou, Alain., Nancy, Jean-Luc. (2017a). **Alman Felsefesi Üstüne Diyalog**. (Çev. A. Nüvit Bingöl, Levent Konca). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2017b). **Başka Bir Estetik**. (Çev. Aziz Ufuk Kılıç). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2017c). **Biliyorum Çok Kalabalıksınız**. (Çev. Işık Ergüden). İstanbul: Sel Yayıncılık.

Badiou, Alain., Žižek, Slavoj. (2017d). **Bir İdea Olarak Komünizm**. (Çev. Ahmet Ergenç, Ebru Kılıç). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Badiou, Alain. (2017f). **Conditions**. (Çev. Steve Corcoran). London, New York: Bloomsbury Publishing.

Badiou, Alain. (2017g). “Demokrasi Bayrağı”. Eric Hazan (haz.). **Demokrasi Ne Alemde?** içinde (s. 15-23). (Çev. Savaş Kılıç). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2017h). **Sonlu ve Sonsuz**. (Çev. Murat Erşen). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2017i). **Tarihin Uyanışı**. (Çev. Murat Erşen) İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2018a). **Can Politics Be Thought?**. (Çev. Bruno Bosteels). Durham, London: Duke University Press.

Badiou, Alain. (2018b). **Yüzyıl**. (Çev. Işık Ergüden). İstanbul: Sel Yayıncılık.

Badiou, Alain., Luchesse, Filippo del. ve Smith, Jason. (2019a). “Bir Halk Disiplinine İhtiyacımız Var: Çağdaş Politika ve Olumsuzun Krizi”. (Çev. Mustafa Demirtaş). Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi **Alain Badiou Sayısı** içinde (s.113-127). Sayı: 3. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Badiou, Alain. (2019b). **Etik Kötülük Kavrayışı Üzerine Bir Deneme**. (Çev. Tuncay Birkan), İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2019c). **Deleuze: Varlığın Uğultusu**. (Çev. Murat Erşen). İstanbul: Monokl Yayınları.

Badiou, Alain. (2019d). **Logics of Worlds Being and Event II**. (Çev. Alberto Toscano) London, New York: Bloomsbury Publishing.

Badiou, Alain. (2019f). **Nietzsche Anti-Felsefe Seminerleri 1992-1993**. (Çev. İsmet Birkan). İstanbul: Sel Yayıncılık.

Badiou, Alain. (2019g). “Platon, Sevgili Platon’umuz!”. (Çev. Ali Utku). Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi **Alain Badiou Sayısı** içinde (s.23-26). Sayı: 3. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Badiou, Alain., Hallward, Peter. (2019h). Siyaset ve Felsefe: Alain Badiou'yle Söyleşi. **Etik Kötülük Kavrayışı Üzerine Bir Deneme** içinde (s. 95-136). (Çev. Tuncay Birkan). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2019i). **Sonsuz Düşünce**. (Çev. Işık Ergüden, Tuncay Birkan). İstanbul: Metis Yayınları.

Badiou, Alain. (2019j). **Theory of the Subject**. (Çev. Bruno Bosteels). London, New York: Bloomsbury Publishing.

Badiou, Alain. (2020a). **Being and Event**. (Çev. Oliver Feltham). London, New York: Bloomsbury Publishing.

Badiou, Alain. (2020b). **Petrograd’dan Şanghay’a 20. Yüzyılın İki Devrimi**, (Çev. Murat Erşen). İstanbul: Vakıf Bank Kültür Yayınları.

Badiou, Alain., Truong, Nicolas. (2021a). **Aşka Övgü**. (Çev. Orçun Türkay) İstanbul: Tellekt.

Badiou, Alain. (2021b). **Lacan Anti-Felsefe Seminerleri**. (Çev. Necmettin Kamil Sevil). İstanbul: Sel Yayınları.

Bensaid, Daniel. (2019). “Alain Badiou ve Olayın Mucizesi”. (Çev. Özlem Avcı Aksoy). Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi **Alain Badiou Sayısı** içinde (s.95-111). Sayı: 3. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Birler, Ömür. (2019). “Alain Badiou’nun Düşüncesinde Devrim ve Siyasal Örgütlenme”. Mülkiye Dergisi **43 (1)** içinde (s. 3-25).

Bosteels, Bruno. (2004). “On The Subject of the Dialectic”. Peter Hallward (ed.). **Think Again: Alain Badiou and the Future Philosophy** içinde (s. 150-164). London, New York: Continuum.

Bosteels, Bruno. (2011). **Badiou and Politics**. Durham, London: Duke University Press.

Bosteels, Bruno. (2019). “Yasasızlığın Gücü: Alain Badiou’nun Adalet Teorisi”. (Çev. Ferzan Dilge). Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi **Alain Badiou Sayısı** içinde (s.163-187). Sayı: 3. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Corcoran, Steven (ed.). (2015). **The Badiou Dictionary**. Edinburgh University Press.

Critchley, Simon. (2010). **Sonsuz Talep Bağlanma Etiği, Direniş Siyaseti**. (Çev. Tuncay Birkan). İstanbul: Metis Yayınları.

Critchley, Simon. (2013). **İmansızların İmanı Siyasal Teoloji Deneyleri**. (Çev. Erkal Ünal). İstanbul: Metis Yayınları.

Demirtaş, Mustafa. (2013). “Badiou ve Özgürleşme Siyaseti”. Possible Düşünme Dergisi / Journal of Thinking **Aralık: 2013 Cilt:2 No:4** içinde (s.70-77). Sayı: 5.

Dişçi, Zeliha. (2019). “Alain Badiou’nun Düşüncesinde Devlet ve Siyaset”. Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi **2019 Güz** içinde (s.169-186). Sayı: 28.

Ergül, Savaş. (2011). **Badiou’nun Varlık ve Siyaset Felsefesinde Kopuş ve Birleşme Anları Üzerine Bir Tartışma**. (Doktora Tezi). Ankara.

Hallward, Peter. (2003). **Badiou: A Subject to Truth**. Minneapolis: University of Minnesota Press.

Hallward, Peter. (2019). “Türeyimsel Egemenlik: Alain Badiou’nun Felsefesi”. (Çev. Zeynep Şenel Gencer). Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi **Alain Badiou Sayısı** içinde (s.255-287). Sayı: 3. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Hewlett, Nick. (2018). **Badiou, Balibar, Ranciere Özgürleşmeyi Yeniden Düşünmek**. (Çev. H. İlksen Mavituna). İstanbul: Metropolis Yayıncılık.

Kocaman, Ayşe Çiğdem. (2018). “Alain Badiou’da Etik ve Siyaset İlişkisi”. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi **6 (2)** içerisinde (s. 98-129).

Lotta, Raymond., Duniya, Nayi., A., K. J.. (2014). **Alain Badio Eleştirisi**. (Çev. Selen Göbelez, Barış Şannan). İstanbul: Patika Kitap.

Nesin, Aziz. (2021). **Sezgisel Küme Kuramı**. İstanbul: Nesin Yayıncılık.

Platon. (2015). **Devlet**. (Çev. Furkan Akderin). İstanbul: Say Yayınları.

Platon. (2020). **Euthydemus, Parmenides**. (Çev. Furkan Akderin). İstanbul: Say Yayınları.

Power, Nina., Toscano, Alberto. (2010). “Politics”. A.J. Bartlett, Justin Clemens (ed.). **Alain Badiou Key Concepts** içinde (s. 94-104). Acumen Publishing.

Read, Jason. (2019). “Öznelleştirme Olarak Siyaset: Badiou ve Ranciere Düşüncesinde İşçi Figürünü Yeniden Düşünmek”. (Çev. Zülal Zengin). Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi **Alain Badiou Sayısı** içinde (s.149-162). Sayı: 3. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Trott, Andriel M.. (2019). “Alain Badiou’da Siyaset Hakikati: Sadece Bir Dünya Var”. (Çev. Muhsin Yanar). Pasajlar Sosyal Bilimler Dergisi **Alain Badiou Sayısı** içinde (s.129-147). Sayı: 3. Ankara: Doğu Batı Yayınları.

Türk, Duygu. (2013). **Levinas, Schmitt ve Badiou’da Etik ve Siyaset**. İstanbul: Metis Yayınları.

Zizek, Slavoj. (2012). **Gıdıklanan Özne**. (Çev. Şamil Can). Ankara: Epos Yayınları.

Zizek, Slavoj. (2018). **Kendini Tutamayan Boşluk**. (Çev. Barış Engin Aksoy). İstanbul: Metis Yayınları.

Zizek, Slavoj. (2021). **Ahir Zamanlarda Yaşarken**. (Çev. Erkal Ünal). İstanbul: Metis Yayınları.

ÖZET

Bu tezde, Alain Badiou'nun hakikate dayalı, yeni özgürleşme siyaseti düşüncesi ele alınmaktadır. Badiou bir durumda mümkün olan başka olasılıkların olabileceğini varlık ve olay kuramıyla temellendirir, varlık ve olay arasındaki yarılardan ortaya çıkan yeni olanı siyaset düşüncesine uyarlar. Mevcut düzendeki kapitalizmi, devleti, parlamentarizmi eleştiren ve bu düzenden başka bir düzen olasılığının olamayacağı fikrine karşı çıkan Badiou, hakikat-olay-özne ve komünizm ideası ile yeni olanın imkanını gösterir. Bu çerçevede de ilk bölümde Badiou'nun varlık ve olay kuramı ve kuramın temel ilkeleri, kavramları üzerinde durulmuştur, ikinci bölümde ise hakikate dayalı, yeni özgürleşme siyasetinin nasıl mümkün olabileceği Badiou'nun incelediği olay niteliği taşıyan örnekler ile gösterilmiştir.

Anahtar Sözcükler:

Varlık ve olay kuramı, siyaset, hakikat, olay, özne, komünist idea.

ABSTRACT

In this thesis, Alain Badiou's truth-based politics of emancipation idea is discussed. Badiou expresses that, based on the theorem of being and event, there can be different possibilities which are in the situation and he adapts the new which is generated from the split of being and event to the politics. Badiou stating that there can be a new order by criticising capitalism, the state, parliamentarism shows the possibility of the new with truth-event-subject and communism idea. Within this scope, Badiou's being and event theorem and basic principles are discussed in the first part. In the second part, the possibility of truth-based, new politics of emancipation is shown with Badiou's examples that can be thought as event.

Key Words:

Theorem of being and event, politics, truth, event, subject, communist idea.